

ΑΝΤΙ ΠΡΟΛΟΓΟΥ

Ο Κλάδος Κοινωνικής Ψυχολογίας της Ελληνικής Ψυχολογικής Εταιρείας, το Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία και το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης έχουν τη χαρά να συνδιοργανώνουν το 11ο Πανελλήνιο Συνέδριο Κοινωνικής Ψυχολογίας στη Σχολή Επιστημών Αγωγής του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης (αμφιθέατρο Καραθεοδωρή) στην Αλεξανδρούπολη, από την Παρασκευή 1 Δεκεμβρίου μέχρι την Κυριακή 3 Δεκεμβρίου 2017. Ευχαριστούμε θερμά τους προσκεκλημένους ομιλητές, τα μέλη της Επιστημονικής Επιτροπής, την ομάδα των εθελοντών φοιτητριών και φοιτητών μας και τους χορηγούς μας. Σας καλωσορίζουμε στην Αλεξανδρούπολη και στις εργασίες του Συνεδρίου, ελπίζοντας αυτό να αποτελέσει χώρο ανάπτυξης γόνιμου επιστημονικού διαλόγου στο πεδίο της Κοινωνικής Ψυχολογίας.

Ο Πρόεδρος της Οργανωτικής Επιτροπής
Αντώνης Σαπουντζής

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ

Κλάδος Κοινωνικής Ψυχολογίας της Ελληνικής Ψυχολογικής Εταιρείας
Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης
Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Πρόεδρος:

Αντώνης Σαπουντζής, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Μέλη:

Τηλέμαχος Ιατρίδης, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Αλεξάνδρα Καρούσου, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Κωνσταντίνος Κόκκινος, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Ευθύμιος Λαμπρίδης, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Νίκος Μακρής, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Αφροδίτη Μπάκα, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Βασιλική Μπρουσκέλη, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Βασίλης Παυλόπουλος, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Υποστήριξη Συνεδρίου

Προπτυχιακοί/ές και μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες του Π.Τ.Δ.Ε. και του Τ.Ε.Ε.Π.Η.

Προπτυχιακοί φοιτητές: Κωνσταντίνος Λασκαρίδης

Μεταπτυχιακοί φοιτητές: Κυριακή Καραγιάννη, Δημήτρης Καραδήμος, Αντιγόνη Κοσμίδου, Φωτεινή Κωνσταντίνου, Μαρία Μπάμπαλη, Ευαγγελία Παναγιώτου

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Πρόεδρος:

Δέσποινα Σακκά, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Μέλη:

Γεώργιος Αμπακούμκιν, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Αλέξιος Αρβανίτης, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Αντώνης Γαρδικιώτης, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Άρτεμις Γιώτσα, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Αικατερίνη Γκαρή, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Μαρία Γκέκα, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Μαρία Δικαίου, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Θάλεια Δραγώνα, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Ειρήνη Καδιανάκη, Πανεπιστήμιο Κύπρου

Γιάννη Κατερέλος, Πάντειο Πανεπιστήμιο Πολιτικών και Κοινωνικών Επιστημών

Κωνσταντίνος Καφέτσιος, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Παναγιώτης Κορδούτης, Πάντειο Πανεπιστήμιο Πολιτικών και Κοινωνικών Επιστημών

Ευαγγελία Κούρτη, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Ευθαλεία Κωνσταντινίδου, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

Άννα Μαντόγλου, Πάντειο Πανεπιστήμιο Πολιτικών και Κοινωνικών Επιστημών

Νίκος Μποζατζής, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Πένυ Παναγιωτοπούλου, Πανεπιστήμιο Πατρών

Παύλος Πανταζής, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Στάμος Παπαστάμου, Πάντειο Πανεπιστήμιο Πολιτικών και Κοινωνικών Επιστημών

Αντωνία Παπαστυλιανού, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Γεράσιμος Προδρομίτης, Πάντειο Πανεπιστήμιο Πολιτικών και Κοινωνικών Επιστημών

Μαρία Σακαλάκη, Πάντειο Πανεπιστήμιο Πολιτικών και Κοινωνικών Επιστημών

Βασιλική Τρίγκα, Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Λία Φίγγου, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Αλεξάνδρα Χαντζή, Πάντειο Πανεπιστήμιο Πολιτικών και Κοινωνικών Επιστημών

Αθηνά Χατζούλη, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Νικόλας Χρηστάκης, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Ξένια Χρυσοχόου, Πάντειο Πανεπιστήμιο Πολιτικών και Κοινωνικών Επιστημών

Χάρης Ψάλτης, Πανεπιστήμιο Κύπρου

ΠΡΟΣΚΕΚΛΗΜΕΝΟΙ ΟΜΙΛΗΤΕΣ

Έφη Βουτυρά, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

Στάμος Παπαστάμου, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΕΣ ΠΡΟΦΟΡΙΚΩΝ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΩΝ

Οι προφορικές ανακοινώσεις οργανώθηκαν σε θεματικές συνεδρίες ανάλογα με τη θεματική τους συνάφεια. Ο χρόνος διάρκειας κάθε συνεδρίας προφορικών ανακοινώσεων έχει προγραμματιστεί για μία και μισή ώρα ενώ κάθε ανακοίνωση δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τα 15 λεπτά.

(Βλ. Αναλυτικό Πρόγραμμα)

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΑΝΑΡΤΗΜΕΝΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Η συνεδρία αναρτημένων εργασιών αποσκοπεί στο να δώσει την ευκαιρία στους/στις ερευνητές/τριες να παρουσιάσουν την δουλειά τους με έναν οπτικό τρόπο και να αλληλεπιδράσουν με τους άλλους συνέδρους. Ο χρόνος διάρκειας της συνεδρίας αναρτημένων εργασιών είναι μία και μισή ώρα. Οι συγγραφείς είναι υπεύθυνοι για την ανάρτηση αλλά και την απομάκρυνση της εργασίας τους από τον προσδιορισμένο χώρο με τη βοήθεια των εθελοντών. Υλικό για την τοποθέτηση των εργασιών θα διατίθεται στη Γραμματεία του συνεδρίου.

(Βλ. Αναλυτικό Πρόγραμμα)

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Συνεδριακός Χώρος

Αμφιθέατρο Καραθεοδωρή, Σχολή Επιστημών Αγωγής, Νέα Χηλή, Αλεξανδρούπολη

Ιστοσελίδα Συνεδρίου

<http://socpsy.pblogs.gr/>

Γραμματεία | Εγγραφές | Πρακτικές Πληροφορίες

Η Γραμματεία του Συνεδρίου θα λειτουργεί και τις τρεις ημέρες διεξαγωγής του Συνεδρίου στο «Παλαιό Κτίριο» της Σχολής Επιστημών της Αγωγής.

Κόστος εγγραφής

Το κόστος εγγραφής στο Συνέδριο είναι **30 ευρώ** (φοιτητική τιμή: **15 ευρώ**).

Η εγγραφή περιλαμβάνει καφέ στα διαλείμματα, φάκελο συνέδρου, πρόγραμμα, βιβλίο περιλήψεων και βεβαίωση συμμετοχής.

Η εξόφληση του ποσού εγγραφής θα γίνεται επί τόπου, στη Γραμματεία του Συνεδρίου.

Βεβαίωση Συμμετοχής

Οι βεβαιώσεις συμμετοχής θα δίνονται σε όλους τους συνέδρους στη Γραμματεία του Συνεδρίου από το μεσημέρι του Σαββάτου, 2 Δεκεμβρίου 2017.

Εκθέτες/Χορηγοί

Στο χώρο του Συνεδρίου θα υπάρχει έκθεση βιβλίου των εκδοτών-χορηγών.

Γενική Συνέλευση Κλάδου Κοινωνικής Ψυχολογίας της Ελληνικής Ψυχολογικής Εταιρείας

Κυριακή 3 Δεκεμβρίου 13.00-14.00

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

1-3 Δεκεμβρίου 2017, Αλεξανδρούπολη

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 1/12/2017

08:30 – 09:30	Εγγραφές
09:30 – 10:30	Τελετή έναρξης
10:30 – 12:00	Θεματική Συνεδρία 1: Κρίση
12:00 – 12:30	Διάλειμμα - Καφές
12:30 – 13:30	Προσκεκλημένη ομιλία
13:30 – 15:00	Διάλειμμα
15:00 – 16:30	Θεματική Συνεδρία 2: Εργασία και οργανωσιακή κουλτούρα
16:30 – 18:00	Θεματική Συνεδρία 3: Στρατηγικές επικοινωνίας
18:00 – 18:30	Διάλειμμα Καφές
18:30 – 20:00	Θεματική Συνεδρία 4: Διαπροσωπικές σχέσεις και αξίες

ΣΑΒΒΑΤΟ 2/12/2017

09:00 – 10:30	Θεματική Συνεδρία 5: Διαδικασίες κοινωνικής επιρροής
10:30 – 12:00	Θεματική Συνεδρία 6: Σεξουαλικές ταυτότητες και ταυτότητες φύλου
12:00 – 12:30	Διάλειμμα Καφές
12:30 – 13:30	Προσκεκλημένη ομιλία
13:30 – 15:00	Διάλειμμα
15:00 – 16:30	Θεματική Συνεδρία 7: Μνήμη, ταυτότητες και δικαιώματα
16:30 – 18:00:	Αναρτημένες Ανακοινώσεις
18:00 – 18:30	Διάλειμμα Καφές
18:30 – 20:00	Θεματική Συνεδρία 8: Αναπαραστάσεις και ιδεολογία

ΚΥΡΙΑΚΗ 3/12/2017

09:00 – 10:30	Θεματική Συνεδρία 9: Κοινωνική ψυχολογία της υγείας
10:30 – 12:00	Θεματική Συνεδρία 10: Διαφορετικότητα και διακρίσεις
12:00 – 12:30	Διάλειμμα Καφές
12:30 – 13:00	Τελετή λήξης
13:00 – 14:00	Γενική συνέλευση του Κλάδου Κοινωνικής Ψυχολογίας της ΕΛ.Ψ.Ε.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 1/12/2017

08:30 – 09:30 Εγγραφές

09:30 – 10:30 Τελετή έναρξης

10:30 – 12:00 Θεματική Συνεδρία 1: ΚΡΙΣΗ

Προεδρείο: Μαρία Δικαίου, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Τι οδηγεί στην επιθυμία για GREXIT; Πρόσληψη της οικονομικής ανισότητας και αποταύτιση από την Ευρωπαϊκή ταυτότητα.

Ξένια Χρυσοχόου, Πατρούλα Μαρούδα, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Από το πολιτικό ενδιαφέρον στην πολιτική συμμετοχή: Ο διαμεσολαβητικός ρόλος της ταυτότητας και της προσλαμβανόμενης αυτεπάρκειας.

Βασίλης Παυλόπουλος, Φρόσω Μόττη-Στεφανίδη, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Ευρωπαϊκή ταυτότητα για ποια Ευρώπη; Κρίση, αξίες, εθνική ισχύς ως διαμεσολαβητικοί παράγοντες της σχέσης ταύτισης με την Ευρώπη και απόψεων για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Σπυριδούλα Ντάνη, Ξένια Χρυσοχόου, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών
Denis Sindic, ISCTE-Instituto Universitario de Lisboa

Δύο χώρες σε κρίση: Οικονομική ανισότητα στην ΕΕ και αποποίηση της Ευρωπαϊκής ταυτότητας.

Κατερίνα Πετκανοπούλου, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Ángel Sanchez Rodríguez, Guillermo B. Willis, University of Granada

Ξένια Χρυσοχόου, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Rosa Rodríguez-Bailón, University of Granada,

Ανεργία και εργασιακή επισφάλεια στην Ελλάδα της «κρίσης»: κοινωνικές αναπαραστάσεις και κοινωνική λογοδοσία.

Λία Φίγγου, Μαρτίνα Σουρβίνου, Αναστασία Φλούλη, Βασιλική Δεληγιάννη Κουϊμτζή, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

12:00 – 12:30 Διάλειμμα - Καφές

12:30 – 13:30 Προσκεκλημένη Ομιλία

Προσκεκλημένη Ομιλήτρια: Έφη Βουτυρά, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

Από τα «διαβατήρια Νάνσεν» στο «Φρούριο Ευρώπη»: Η θεσμική κατωχύρωση του δικαιώματος μετακίνησης για τους πρόσφυγες – Από τον Μεσοπόλεμο ως τον 21ο αιώνα.

Προεδρείο: Παύλος Πανταζής, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

13:30 – 15:00 Διάλειμμα

15:00 – 16:30 Θεματική Συνεδρία 2: ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΙΑΚΗ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ

Προεδρείο: Ευθύμιος Λαμπρίδης, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Το παίγνιο του τελεσιγράφου και η κονσενσουαλιστική προσέγγιση στις διαπραγματεύσεις.

Αλέξιος Αρβανίτης, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Μαριέττα Παπαδάτου-Παστού, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Αλεξάνδρα Χαντζή, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Επανεφευρίσκοντας τον εργαζόμενο εαυτό: συναρθρώσεις της εργασιακής ταυτότητας στην Ελλάδα του σήμερα.

Αικατερίνη Νικολοπούλου, *Universitat Autònoma de Barcelona*

Δικαιοσύνη, Παρακίνηση και Εργασιακή Απόδοση στον Ελληνικό Δημόσιο Τομέα: Μια έρευνα υπό το πρίσμα της Θεωρίας του Αυτοπροσδιορισμού.

Κωνσταντίνος Παπαχριστόπουλος, *Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης*

Μια συναφειακή και πειραματική μελέτη της επίδρασης που ασκεί η ηγεσία στην κοινωνική ταύτιση μέσω της αντιλαμβανόμενης οργανωσιακής κουλτούρας.

Αθηνά Ξενικού, *Σχολή Ικάρων*

16:30 – 18:00 Θεματική Συνεδρία 3: ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Προεδρείο: Τηλέμαχος Ιατρίδης, *Πανεπιστήμιο Κρήτης*

Ερμηνευτικά Πλαίσια και Στρατηγικές Αποδόμησης της Κρατικής Παρέμβασης για τις Αδειοδοτήσεις των Τηλεοπτικών Σταθμών.

Αγγελική Πιτταροκοίλη, *Αθανάσιος Σαμαράς*, *Πανεπιστήμιο Πειραιώς*

Αναλύοντας την παρουσίαση και το στίγμα της σχιζοφρένειας στις γαλλικές εφημερίδες.

Δημήτριος Λαμπρόπουλος, *Angelika Wolman*, *Thémis Apostolidis*, *Aix-Marseille Université*

Κοινωνιοψυχολογική ανάλυση της πολιτικής ρητορικής: Ερμηνεύοντας τη στρατηγική πολιτική επικοινωνία στις κοινοβουλευτικές συζητήσεις για τα τρία Μνημόνια στην Ελλάδα.

Εμμανουήλ Τάκας, *Γεράσιμος Προδρομίτης*, *Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών*

Διαμεσολαβητικοί παράγοντες στις μειονοτικές στρατηγικές αντίστασης στην ψυχολογιοποίηση.

Ήλια – Βασιλική Συρίγου, *Στάμος Παπαστάμου*, *Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών*

Απολογητικός Λόγος και Στρατηγικές Ανάταξης Εικόνας του Ελληνικού Πολιτικού Προσωπικού για την Κρίση σε Συνεντεύξεις στα Διεθνή Μέσα Ενημέρωσης: Η Περίπτωση της Κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ.

Γιασεμή Γεωργαλιού, *Αθανάσιος Σαμαράς*, *Πανεπιστήμιο Πειραιώς*

18:00 – 18:30 Διάλειμμα Καφές

18:30 – 20:00 Θεματική Συνεδρία 4: ΔΙΑΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΞΙΕΣ

Προεδρείο: Αφροδίτη Μπάκα, *Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης*

Κατασκευή του εαυτού και ικανοποίηση από τη ζωή σε δυαδικές διαδράσεις: Σχέσεις ανάμεσα σε τρία επίπεδα ανάλυσης.

Κωνσταντίνος Καφέτσιος, *Μαργαρίτα Χαλκιά*, *Πανεπιστήμιο Κρήτης*

Μη εκδήλωση φιλοκοινωνικής συμπεριφοράς από τον παρατηρητή σε συνθήκες υψηλού ενσυναισθητικού κόστους.

Ευθύμιος Λαμπρίδης, *Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης*

Κοινωνικά αξιώματα μαθητών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Πέννυ Παναγιωτοπούλου, *Πανεπιστήμιο Πατρών*

Η παρουσίαση της ερωτικής σχέσης (επίσημης και ανεπίσημης) στο Facebook συγκριτικά με την αντιλαμβανόμενη σημασία της σχέσης στην καθημερινότητα.

Ανθή Αργυρούδη, Αντώνης Γαρδικιώτης, *Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης*

Είναι οι συλλογικές προθέσεις διαφορετικές ψυχολογικές διεργασίες από τις ατομικές;

Γιάννης Αδαμόπουλος, *Grand Valley State University*

Βασίλης Παυλόπουλος, *Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών*

ΣΑΒΒΑΤΟ 2/12/2017

09:00 – 10:30 Θεματική Συνεδρία 5: ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΠΙΡΡΟΗΣ

Προεδρείο: Γεράσιμος Προδρομίτης, *Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών*

Πρόθεση για βοήθεια προς τους πρόσφυγες: Η σημασία της μηντιακής αναπαράστασης και των κοινωνικο-ψυχολογικών διαδικασιών.

Αντώνης Γαρδικιώτης, *Αθηνά Χοΐλου*, *Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης*

Στερεοτυπικές πλαισιώσεις των διαδηλώσεων διαμαρτυρίας από τα ΜΜΕ: Ιδεολογικές λειτουργίες και τρόποι πρόσληψης από το κοινό - Πρόδρομα Ευρήματα.

Αλέξανδρος Βλαζάκης, *Αφροδίτη Μπάκα*, *Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης*

Το Περιεχόμενο των Κοινωνιογνωστικών Επεξεργασιών ως Παράγοντας Ενίσχυσης των Διαδικασιών Κοινωνικής Επιρροής.

Σοφία Γκουμάτση, *Στάμος Παπαστάμου*, *Γεράσιμος Προδρομίτης*, *Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών*

Το «μαύρο κουτί» των σλόγκαν: Εφαρμογές επικοινωνιακών πρακτικών στη κοινωνική επιρροή.

Ευαγγελία Στυλιανή Κωνσταντινίδη, *Γεράσιμος Προδρομίτης*, *Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών*

Προβολές Ισχύος, Απειλή και Ρίσκο στον Λόγο για τα Fake News / Ψευδείς Ειδήσεις.

Σαμαράς Αθανάσιος, *Δογάνη Μυρσίνη*, *Πανεπιστήμιο Πειραιώς*

10:30 – 12:00 Θεματική Συνεδρία 6: ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΕΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΤΑΥΤΟΤΗΤΕΣ ΦΥΛΟΥ

Προεδρείο: Άννα Μαντόγλου, *Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών*

Η αγάπη, το σεξ και η ικανοποίηση. Πώς βλέπουν τη σύνδεσή τους ενήλικες και νεαροί ενήλικες άνδρες ετεροφυλόφιλου και ομοφυλόφιλου σεξουαλικού προσανατολισμού;

Παναγιώτης Κορδούτης, *Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών*

Προσαρμογή και ικανοποίηση στις ερωτικές σχέσεις Γκέι, Λεσβιών και Αμφισεξουαλικών Ατόμων: ο ρόλος της σεξουαλικής ταυτότητας και της γονεϊκής αποδοχής-απόρριψης.

Δημήτρης Μούγιος, *Δημήτριος Καλαμάρας*, *Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών*
Άρτεμις Γιώτσα, *Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων*

Παναγιώτης Κορδούτης, *Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών*

Ταυτότητες και Ιδεολογικά Διλήμματα στο Δημόσιο Διάλογο για την Επέκταση του Συμφώνου Συμβίωσης σε Ομόφυλα Ζευγάρια

Ιωάννης Μίχος, Λία Φίγγου, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

«Κανονικοποιώντας το Κουίρ» Πλευρές Ενδοομαδικής Διαφοροποίησης σε Μειονοτικό Πλαίσιο: Η περίπτωση του ΛΟΑΤΚΙ+ Διαθεματικού Κινήματος στην Ελλάδα.

Σταυρούλα Διαμαντή, David M. Frost, University of Surrey

12:00 – 12:30 Διάλειμμα Καφές

12:30 – 13:30 Προσκεκλημένη ομιλία

Προσκεκλημένος ομιλητής: Στάμος Παπαστάμου, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Αναπαριστώντας την επιρροή: προς ένα θεωρητικό δεισμό ή προς τον δεισμό της κοινωνικής σκέψης;

Προεδρείο: Δέσποινα Σακκά

13:30 – 15:00 Διάλειμμα

15:00 – 16:30 Θεματική Συνεδρία 7: ΜΝΗΜΗ, ΤΑΥΤΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Προεδρείο: Παναγιώτης Κορδούτης, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Ο προστατευτικός ρόλος της συλλογικής νοσταλγίας απέναντι στην απειλή της απανθρωποποίησης για τη συλλογική ταυτότητα.

Γεώργιος Αμπακούμκιν, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Rita Guerra, Ana Louceiro, Lisbon University Institute, ISCTE

Agnieszka Golec de Zavala, Goldsmiths, University of London

Tim Wildschut, Κωνσταντίνος Σεντικίδης, University of Southampton

Η επίδραση της ηλικίας και του φύλου στις αναπαραστασιακές νοσταλγικές μνήμες.

Άννα Μαντόγλου, Δημήτρης Καλαμάρας, Παναγιώτης Ξανθόπουλος, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Θεόφιλος Γκινόπουλος, University of Surrey

Μετά την καταστροφή: Διατήρηση / εξασθένηση κοινών κοινωνικών ταυτοτήτων.

Evangelos Ntontis, John Drury, University of Sussex

Richard Amlôt, Emergency Response Department, Public Health England

James Rubin, King's College London

Richard Williams, University of South Wales

Η συγκινησιακή λογο-πρακτική της «ανησυχίας»: μερικές επισημάνσεις για ένα κριτικό κοινωνικοψυχολογικό περίγραμμα ανάλυσης των συναισθημάτων ως πρακτικών.

Γεώργιος Κεσίσογλου, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Αλίκη Μεταλλινού, AMC/University of East London

Τα ανθρώπινα δικαιώματα του παιδιού στην 3η χιλιετία: ψυχοκοινωνικές παρεμβάσεις και προγράμματα υποστήριξης ενάντια στην παιδική εργασία.

Αναστασία - Βαλεντίνη Ρήγα, Πανεπιστήμιο Κρήτης - Ελληνικός Σύνδεσμος Ηνωμένων Εθνών

16:30 – 18:00 Αναρτημένες Εργασίες

18:00 – 18:30 Διάλειμμα Καφές

18:30 – 20:00 Θεματική Συνεδρία 8: ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ

Προεδρείο: Γιώργος Αμπακούμιν, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.

Αναπαραστάσεις της μεταναστευτικής εμπειρίας στον λόγο Ελλήνων «νεομεταναστών» στην Αυστραλία: Θυματοποίηση, αυτενέργεια και κοινωνική λογοδοσία.

Νίκος Μποζατζής, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

«Ας χτίσουμε ένα Σπίτι»: Ανακατασκευή χώρου, πολιτειότητας και κοινωνικής ταυτότητας μέσω πολιτικής δράσης.

Σπυρίδων Λογοθέτης, Ελένη Ανδρεούλη, John Dixon, *The Open University, UK*

Κοινωνικές Αναπαραστάσεις και Διαλογικότητα στις σχέσεις Ελληνοκυπρίων – Τουρκοκυπρίων.

Ελισάβετ Παναγιώτου, *London School of Economics and Political Science*

Κοινωνικές κατασκευές της ιδεολογίας: Ομάδες εστίασης νέων συζητούν για τις πολιτικές «κρίσεις» του ελληνικού κράτους.

Μαρτίνα Σουρβίνου, Λία Φίγγου, *Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης*

Η συνδικαλιστική δραστηριότητα και «νοοτροπία» των δημοσίων υπαλλήλων: ένα παράδειγμα κοινωνιοψυχολογικής προσέγγισης της ιδεολογίας.

Γεράσιμος Προδρομίτης, Στάμος Παπαστάμου, *Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών*

ΚΥΡΙΑΚΗ 3/12/2017

09:00 – 10:30 Θεματική Συνεδρία 9: ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

Προεδρείο: Κωνσταντίνος Καφέτσιος, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Σχέση οικειότητας, σεξουαλικότητα και ορολογική κατάσταση HIV: αντιλήψεις, στάσεις και εμπειρίες ομοφυλόφιλων ανδρών.

Χρυσοβαλάντης Παπαθανασίου, *Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών*

Ύψος Σύναψης Δεσμού, Φροντίδα και Σεξ: η σύνδεσή τους με τη γενική ικανοποίηση στις σχέσεις ετεροφυλόφιλων και ομοφυλόφιλων ανδρών.

Αντώνης Κατσουρός, Παναγιώτης Κορδούτης, *Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών*

Η συζυγική/σχεσιακή ικανοποίηση σε φροντιστές – συζύγους/συντρόφους ασθενών με πολλαπλή σκλήρυνση.

Μερόπη Τζιτζικα, *Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών*

Ευθύμιος Λαμπρίδης, *Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης*

Δημήτρης Καλαμάρας, *Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών*

Γυναικεία σεξουαλική δυσλειτουργία, ατομική και σχεσιακή προσαρμοστικότητα.

Δέσποινα Γαζή, Παναγιώτης Κορδούτης, *Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών*

Πρόβλεψη της δέσμευσης, σε σταθερή ερωτική σχέση, από στρατηγικές σχεσιακής διατήρησης που κινητοποιούν η ισοτιμία και η σεξουαλική ικανοποίηση.

Γεωργία Σωτηροπούλου, Δημήτρης Καλαμάρας, Παναγιώτης Κορδούτης, *Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών*

10:30 – 12:00 Θεματική Συνεδρία 10: ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ

Προεδρείο: Βασίλης Παυλόπουλος, *Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών*

Στάσεις γονέων απέναντι στη «συστέγαση» μαθητών, Ελλήνων και μεταναστών/προσφύγων: Πολυπολιτισμική ιδεολογία και Ισλαμοφοβία.

Αλεξάνδρα Χαντζή, *Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών*

Η προκατάληψη των Ελλήνων έναντι των Αλβανών μεταναστών σε σχέση με τη συγκρουσιακή ή μη γνωστική επεξεργασία και την επικέντρωση της προσοχής στην πηγή ή στο περιεχόμενο του μηνύματός της.

Νίκος Πλάκας, *Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών*

Στάσεις σχετικά με τη διαφθορά στην Ελλάδα και στη Ρωσία: η σχέση τους με τις αξίες.

Αικατερίνη Γκαρή, *Alexander Tatarko, Anna Mironova, Irina Mrvoljak, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών*

Μιλώντας για το προσφυγικό στο Ελληνικό κοινοβούλιο: η αποποίηση του ρατσισμού ως κεντρικό ρητορικό μέλημα.

Μαρία Ξενιτίδου, *University of Surrey*

Λία Φίγγου, *Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης*

Αντώνης Σαπουντζής, *Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης*

Ειρήνη Καδιανάκη, *Πανεπιστήμιο Κύπρου*

Ελένη Ανδρεούλη, *The Open University, UK*

Ο ρόλος της διαφορετικότητας στη νομιμοποίηση των κοινωνικών ανισοτήτων II.

Τηλέμαχος Ιατρίδης, *Πανεπιστήμιο Κρήτης*

12:00 – 12:30 Διάλειμμα Καφές

12:30 – 13:00 Τελετή λήξης

13:00 – 14:00 Γενική Συνέλευση του Κλάδου Κοινωνικής Ψυχολογίας της Ελληνικής Ψυχολογικής Εταιρείας

ΑΝΑΡΤΗΜΕΝΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

Κοινωνική δύναμη και συναισθήματα: Η απόκτηση κοινωνικής δύναμης μειώνει την έκφραση της λύπης.

Κατερίνα Πετκανοπούλου, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Guillermo B. Willis, Universidad de Granada

Antony S.R. Manstead, Cardiff University

Rosa Rodríguez-Bailón, Universidad de Granada

Η σχέση του πάθους με την εργασιακή ικανοποίηση και την ικανοποίηση από τη ζωή σε απαιτητικά περιβάλλοντα εργασίας.

Καλλιόπη Λυδία Κολοβού, Βίκυ Γκόλτση, Μητροπολιτικό Κολλέγιο

«Περιστασιακός» (casual) παίκτης ή «παίκτης χωρίς ζωή» (holifer): Μελέτη ταυτότητας σε διαδικτυακά παιχνίδια (MMORPGs) με την προσέγγιση της λογοψυχολογίας.

Βασιλική Κοκκίνη, Ελευθερία Τσέλιου, Γεώργιος Αμπακούμιν, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Νίκος Μποζατζής, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Οι εξωσωμάτιες εμπειρίες ευνοούν την παγίωση της συναισθηματικής μνήμης.

Konstantinos Christos Daoultzis, Ysbrand van der Werf, Martijn Meeter, Vrije Universiteit Amsterdam.

Ιδεολογικές προσλήψεις, ταξική συνείδηση και η επίδραση των πεποιθήσεων της κοινωνικής τάξης πραγμάτων.

Δημήτριος Σταράκης, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Το κίνημα του Pride μέσα από τα μάτια των μελών του.

Φωτεινή Νούλα, Αικατερίνη Κατρατζή, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Μεταναστευτική εμπειρία και πολιτισμικές ταυτότητες στον λόγο Αλβανών μεταναστών δεύτερης γενιάς στην Αθήνα.

Λιάνα Λάρδη, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Νίκος Μποζατζής, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Νικόλας Χρηστάκης, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Απόψεις της νεολαίας για τις συλλογικές δράσεις: Συμμετοχή σε κοινωνικά κινήματα στην περίοδο της κρίσης.

Ραφαέλα Αναστασοπούλου, Μαρίνα Παπαδοπούλου, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Εμπειρίες προσφύγων στην Ελλάδα: Ψυχοκοινωνική ανάλυση.

Μαρίνα Νοουρ Χαντίτ, Στεργιανή Ραφαέλα Φόλιου, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Ισλάμ και τρομοκρατία: Η επίδραση της προσωπικής αβεβαιότητας και της πρόδηλης θνητότητας στο συντηρητισμό.

Ιωσήφ-Εμμανουήλ Σοφίος, Γεράσιμος Προδρομίτης, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Οι Απεικονίσεις των ΗΠΑ στις Αφηγήσεις των WikiLeaks: Διερευνώντας την Ρητορική του Φόβου.

Μυρσίνη Δογάνη, Μαρία Μαριόλη, Ευδοκία Νούλα, Πανεπιστήμιο Πειραιώς

Οι προεδρικές τηλεοπτικές αναμετρήσεις στις ΗΠΑ το 2016. Το «εθνικό συμφέρον» ως πόλος έλξης θέσεων, αντιθέσεων και ιδεολογίας.

Μίνωα Γεωργία Σαριδομιχελάκη, Εμμανουήλ Τάκας, City Unity College

Θεωρίες συνωμοσίας και η αποδοχή τους από τους Έλληνες. Λόγοι και αιτίες.

Πάυλος Ξανθόπουλος, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Οι «Ψευδείς Ειδήσεις» στην Κοινωνική Ψυχολογία: Αιτιακές Σχέσεις, Γνωσιακές Μεροληψίες και Προπαγάνδα.

Εμμανουήλ Τάκας, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Αθανάσιος Σαμαράς, Πανεπιστήμιο Πειραιώς

Κίνητρα επιλογής επαγγέλματος στις κοινωνικές επιστήμες: Τα όρια ανάμεσα στην ψυχολογία, την κοινωνιολογία και την κοινωνική εργασία.

Κατερίνα Μανιαδάκη, Σωτήριος Σίδερης, Γεώργιος Τσίφλικας, ΤΕΙ Αθήνας

Πεποιθήσεις χρηστών για την ταυτότητα της διπλής διάγνωσης.

Παναγιώτης Κεραμεύς, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Άννα Τσιμπουκλή, ΚΕΘΕΑ

Οι σχέσεις των μελών της οικογένειας απέναντι στο παιδί με χρόνια νόσημα.

Αικατερίνη Παλασίδου, University of Florence

Μαρία Παλασίδου, University of Plovdiv

Αφηγήσεις Ζωής: Η εμπειρία της Πολλαπλής Σκλήρυνσης.

Νιράκη Εμμανουέλα, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Η έννοια της επικινδυνότητας στις κοινωνικές αναπαραστάσεις της ψυχικής ασθένειας ως παράγοντας ένταξης των ψυχικά ασθενών στην κοινότητα: Μύθοι και πραγματικότητα.

Σταυρούλα Παρασκευοπούλου, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Διερεύνηση της συσχέτισης του βιωθέντος γονεϊκού στυλ και του είδους πρόδεσης με την αυτοαναφερόμενη εκδήλωση εργασιακού εκφοβισμού σε στρατιωτικό πληθυσμό των ελληνικών ενόπλων δυνάμεων.

Άννα Μεριανού, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Η ρατσιστική θυματοποίηση μαθητών/-τριων του Λυκείου ως συνάρτηση της εθνοπολιτισμικής προέλευσης και ατομικών και σχολικών παραγόντων.

Βασιλική Παπαντή, Δέσποινα Σακκά, Άγγελος Μάρκος, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Πρόγραμμα ψυχοκοινωνικής στήριξης μαθητών του 12^{ου} Δημοτικού σχολείου Κομοτηνής.

Μαρία Κασσέρη, Στέλλα Χατζοπούλου, Σερικέ Σερήφ, Μαρία Γούλα, Σπύρος Βόλτσος, Γκάρο Εσαγιάν, Κέντρο

Πρόληψης των Εξαρτήσεων και Προαγωγής της Ψυχοκοινωνικής Υγείας, Π.Ε. Ροδόπης «ΟΡΦΕΑΣ»

Διερεύνηση της Τυπολογίας των Σύγχρονων Ερωτικών Σχέσεων: Συνέπειες για τον Εαυτό, την Ψυχική Υγεία και τη Σταθερότητα της Οργάνωσης του Ιδιωτικού Βίου.

Αντώνης Κατσουρός, Παναγιώτης Κορδούτης, Πάντειο Πανεπιστήμιο Πολιτικών και Κοινωνικών Επιστημών

Κατασκευάζοντας τον εαυτό και τον «άλλο»: Στερεότυπα νέων για έξι εθνικές ομάδες στο πλαίσιο της οικονομικής κρίσης.

Δέσποινα Σακκά, Άγγελος Μάρκος, Ελένη Σακκά, Ελισάβετ Νερουλίδου, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 1/12/2017

10:30 – 12:00 Θεματική Συνεδρία 1: ΚΡΙΣΗ

Προεδρείο: Μαρία Δικαίου, *Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης*

Τι οδηγεί στην επιθυμία για GREXIT; Πρόσληψη της οικονομικής ανισότητας και αποταύτιση από την Ευρωπαϊκή ταυτότητα.

Ξένια Χρυσοχόου, Πατρούλα Μαρούδα, *Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών*

Τα τελευταία χρόνια η οικονομική κρίση στην Ευρώπη προκάλεσε τριβές στη σχέση των λαών με την Ευρωπαϊκή Ένωση με αποτέλεσμα την απομάκρυνση από την Ευρωπαϊκή ταυτότητα και την άνοδο κομμάτων που επιθυμούν την έξοδο των χωρών τους από την ΕΕ. Ενδεικτικές στιγμές αυτής της συνθήκης υπήρξαν τα δημοψηφίσματα σε Ελλάδα και Βρετανία καθώς και η άνοδος αντιευρωπαϊκών κομμάτων σε Γαλλία και Γερμανία. Η παρουσίαση θα εστιάσει στην περίπτωση της Ελλάδας η οποία διαφέρει μεταξύ άλλων λόγω της οικονομικής της θέσης. Προηγούμενη έρευνα έδειξε ότι η πρόσληψη της ανισότητας στην ΕΕ προβλέπει την αποταύτιση από αυτήν λόγω του φόβου να χαθούν η εθνική κυριαρχία και οι θεμελιώδεις ευρωπαϊκές αξίες. Επίσης η εικόνα υποταγής που έχει κανείς για τη σχέση Ελλάδας-ΕΕ οδηγεί σε επιθυμία για GREXIT λόγω της θέσης που αισθάνονται ότι έχουν οι συμμετέχοντες για τον εαυτό τους και τη χώρα τους. Σε αυτή την έρευνα εξετάζουμε το τι εξηγεί μια επιθυμία για GREXIT με βασική υπόθεση ότι η πρόσληψη ανισότητας στην ΕΕ οδηγεί σε επιθυμία για έξοδο λόγω της κοινωνιοψυχολογικής μεταβλητής της αποταύτισης. Η υπόθεση αυτή εξετάστηκε μέσω ερωτηματολογίου (N=130) και οι αναλύσεις διαμεσολάβησης με το εργαλείο PROCESS, την επιβεβαίωσαν. Πολυπαραγοντικές αναλύσεις διαμεσολάβησης έδειξαν ότι από τα τρία συνθετικά στοιχεία της αποταύτισης (αίσθηση διαφορετικότητας, αποξένωση και μη ικανοποίηση), η μη ικανοποίηση από την ΕΕ είναι εκείνη που διαμεσολαβεί την επίδραση της πρόσληψης ανισότητας στην επιθυμία για Έξοδο. Τα αποτελέσματα θα συζητηθούν στο πλαίσιο των θεωριών της Κοινωνικής Ταυτότητας και σε σχέση με τις κοινωνικό-πολιτικές εξελίξεις σε Ελλάδα και Ευρώπη.

Από το πολιτικό ενδιαφέρον στην πολιτική συμμετοχή: Ο διαμεσολαβητικός ρόλος της ταυτότητας και της προσλαμβανόμενης αυτεπάρκειας.

Βασίλης Παυλόπουλος, Φρόσω Μόττη-Στεφανίδη, *Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών*

Η πολιτική συμμετοχή των νέων στην Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελεί διαχρονικό πρόταγμα, αν και εκφρασμένο ενίοτε με ασάφειες ή αντιφάσεις. Το ζήτημα επανέρχεται εμφατικά υπό το πρίσμα εξελίξεων που αμφισβητούν τη συνοχή της ΕΕ. Η ανακοίνωση αυτή βασίζεται σε δεδομένα ποσοτικής έρευνας με ερωτηματολόγια που συλλέχθηκαν στο πλαίσιο του προγράμματος Catch-EyoU (Horizon 2020). Σκοπός ήταν, μεταξύ άλλων, η καταγραφή των διαφορετικών μορφών κοινωνικής και πολιτικής συμμετοχής των νέων στην ΕΕ και η μελέτη προβλεπτικών και εξηγητικών μηχανισμών που τις ενεργοποιούν. Με αφετηρία κοινωνιοψυχολογικές θεωρίες για τις συμπεριφορικές προθέσεις και την κοινωνική ταυτότητα, υποθέσαμε ότι το εκφρασμένο πολιτικό ενδιαφέρον για την ΕΕ μεταφράζεται σε συγκεκριμένες μορφές συμμετοχής διαμέσου της προσλαμβανόμενης αυτεπάρκειας και της ταύτισης με την ΕΕ. Το δείγμα αποτέλεσαν 749 νέοι ενήλικες 18-27 ετών (M=22.2) που ζουν στην Ελλάδα, από τους οποίους οι 394 (52.6%) ανέφεραν τουλάχιστον μία ενέργεια κοινωνικής και πολιτικής συμμετοχής σχετικά με την ΕΕ. Οι αναλύσεις διαμεσολάβησης ανέδειξαν διαφορετικούς εξηγητικούς μηχανισμούς της πολιτικής συμμετοχής από το πολιτικό ενδιαφέρον: Η αίσθηση του ανήκειν στην ΕΕ οδήγησε σε συχνότερη εκλογική συμμετοχή, αλλά σε λιγότερο ακτιβισμό και διαδικτυακή συμμετοχή. Αντιστρόφως, η αναζήτηση και η αναθεώρηση της ευρωπαϊκής ταυτότητας συνέβαλαν σε αύξηση της διαδικτυακής συμμετοχής. Η προσλαμβανόμενη αυτεπάρκεια φάνηκε να προάγει τον ακτιβισμό και τη διαδικτυακή συμμετοχή, ενώ η πολιτική αποξένωση έτεινε να μειώνει τον ακτιβισμό. Τα αποτελέσματα καταδεικνύουν τις πολλαπλές νοηματοδοτήσεις της πολιτικής συμμετοχής των νέων στην ΕΕ και καλούν για αποσαφήνιση των στόχων και των πολιτικών πρωτοβουλιών πάνω στο θέμα αυτό.

Ευρωπαϊκή ταυτότητα για ποια Ευρώπη; Κρίση, αξίες, εθνική ισχύς ως διαμεσολαβητικοί παράγοντες της σχέσης ταύτισης με την Ευρώπη και απόψεων για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Σπυριδούλα Ντάνη, Ξένια Χρυσοχόου, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών
Denis Sindic, *ISCTE-Instituto Universitario de Lisboa*

Στο δημόσιο λόγο είναι κυρίαρχη μια συζήτηση για τη σχέση της Ελλάδας με την Ευρώπη και τους θεσμούς της στις διαφορετικές εκδοχές της. Για ποια Ευρώπη μιλάμε; Μια Ευρώπη με μεγαλύτερη ολοκλήρωση, μια άλλη Ευρώπη στη βάση των κοινών συμφερόντων και της συνεργασίας των κρατών μελών ή μια Ευρώπη στην οποία δεν επιθυμούμε να ανήκουμε; Η παρουσίαση επικεντρώνεται στην Ευρωπαϊκή ταυτότητα και στον τρόπο που αυτή συνδέεται με αυτούς τους διαφορετικούς τρόπους αντίληψης της σχέσης με την Ευρώπη. Συγκεκριμένα, εξετάζει εάν αντιλήψεις όπως ότι η συμμετοχή στην Ευρωπαϊκή Ένωση και το Ευρώ χειροτέρεψαν την κρίση για την Ελλάδα, η εθνική ομάδα έχει ισχύ στο ευρωπαϊκό πλαίσιο, η αντίληψη της Ευρώπης ως χώρου διασφάλισης αξιών και η αλληλεγγύη ως πρόταγμα στη σχέση μεταξύ των ευρωπαϊκών χωρών διαμεσολαβούν την σχέση ανάμεσα στην Ευρωπαϊκή ταυτότητα και διαφορετικές εκδοχές της σχέσης με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Τα αποτελέσματα βασίζονται σε δεδομένα που συλλέχθηκαν ανάμεσα στα τέλη του 2014 και τις αρχές του 2015 στην Αθήνα μέσω ερωτηματολογίου. Στην έρευνα συμμετείχαν 61 άνδρες και 114 γυναίκες ηλικίας 18 έως 24 ετών (n=178). Η ανάλυση της διαμεσολάβησης που έγινε με τη χρήση της μακροεντολής PROCESS, έδειξε ότι κάθε διαφορετική εκδοχή της σχέσης με την Ευρωπαϊκή Ένωση συνδέεται με τον βαθμό ταύτισης με την Ευρώπη λόγω διαφορετικών παραγόντων. Τα αποτελέσματα αποτελούν μια κοινωνικοψυχολογική προσέγγιση του ερωτήματος «για ποια Ευρώπη» που αναδύεται στην δημόσια συζήτηση σε ένα περιβάλλον κρίσης και συνδέεται με κοινωνικές και πολιτικές εξελίξεις.

Δύο χώρες σε κρίση: Οικονομική ανισότητα στην ΕΕ και αποποίηση της Ευρωπαϊκής ταυτότητας.

Κατερίνα Πετκανοπούλου, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών.

Ángel Sanchez Rodríguez, **Guillermo B. Willis**, *University of Granada*

Ξένια Χρυσοχόου, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Rosa Rodríguez-Bailón, *University of Granada*

Πρόσφατα πολιτικά γεγονότα φανερώνουν ότι η Ευρωπαϊκή ταυτότητα είναι υπό αμφισβήτηση. Η ΕΕ αποτελείται από χώρες με μεγάλες διαφορές όσον αφορά στο κοινωνικοοικονομικό τους υπόβαθρο οι οποίες έγιναν ακόμα πιο εμφανείς μετά την έναρξη της οικονομικής κρίσης. Η παρούσα έρευνα πραγματοποιήθηκε σε δυο χώρες της ΕΕ, Ισπανία και Ελλάδα, με σκοπό να διερευνήσει το πως η ψαλίδα ανάμεσα στις οικονομικά εύρωστες και τις οικονομικά αδύναμες χώρες της ΕΕ (οικονομική ανισότητα) σχετίζεται με την αποταύτιση από την Ευρωπαϊκή ταυτότητα. Επίσης διερεύνησε τους παράγοντες που διαμεσολαβούν αυτή τη σχέση. Η πρώτη έρευνα στην Ισπανία (n = 177) έδειξε ότι η αντίληψη της οικονομικής ανισότητας προβλέπει την αποταύτιση με την Ευρώπη ανεξάρτητα και πέρα από την κοινωνικοοικονομική θέση της χώρας στην ΕΕ. Το συναίσθημα του φόβου διαμεσολάβησε αυτή τη σχέση. Στη δεύτερη έρευνα (Ισπανία; n = 49), διερευνήθηκαν τα αίτια αυτού του φόβου. Τα αποτελέσματα της ποιοτικής ανάλυσης ανέδειξαν τέσσερις κατηγορίες αιτίων του φόβου: η απώλεια εθνικής κυριαρχίας, η μείωση του βιοτικού επιπέδου, η δημιουργία αρνητικού στερεότυπου, η απώλεια θεμελιωδών δικαιωμάτων και αξιών στην Ευρώπη. Μια τρίτη έρευνα ήρθε να επιβεβαιώσει και να διευρύνει τα αποτελέσματα της πρώτης έρευνας σε δείγματα από την Ισπανία (n = 250) και την Ελλάδα (n = 205). Και στις δυο χώρες η αντίληψη της οικονομικής ανισότητας βρέθηκε να προβλέπει την αποταύτιση με την Ευρώπη διαμέσου του φόβου της απώλειας της εθνικής κυριαρχίας και του φόβου της απώλειας των θεμελιωδών αξιών στην Ευρώπη. Τα αποτελέσματα αυτά εμπλουτίζουν τον διάλογο γύρω από το μέλλον της Ευρωπαϊκής ταυτότητας.

Ανεργία και εργασιακή επισφάλεια στην Ελλάδα της «κρίσης»: κοινωνικές αναπαραστάσεις και κοινωνική λογοδοσία.

Λία Φίγγου, **Μαρτίνα Σουρβίνου**, **Αναστασία Φλούλη**, **Βασιλική Δεληγιάνη Κουϊμτζή**, **Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης**

Η μελέτη διερευνά τις κοινωνικές αποδόσεις της ανεργίας και της οικονομικής επισφάλειας στο λόγο νέων στη σύγχρονη Ελλάδα. Αντλώντας από κριτικές κοινωνιοψυχολογικές προσεγγίσεις αντιμετωπίζει τις κοινωνικές αποδόσεις ως κοινωνικές αναπαραστάσεις που κινητοποιούνται ενεργά από τους κοινωνικούς δράστες σε συγκεκριμένα κοινωνικά πλαίσια υπηρετώντας μικροκοινωνικούς στόχους και έχοντας ευρύτερες κοινωνικές συνέπειες. Το προς ανάλυση υλικό

προκύπτει από 40 ημι-δομημένες συνεντεύξεις που διεξήχθησαν σε αστικές και ημιαστικές περιοχές με νέους και νέες 18-29 ετών στο πλαίσιο του προγράμματος EXCEPT, το οποίο χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και την πρωτοβουλία HORIZON 2020. Η ανάλυση, που αξιοποιεί τις αρχές της κριτικής κοινωνικής λογοψυχολογίας και της ρητορικής, δείχνει ότι οι κοινωνικές αποδόσεις των συμμετεχόντων α) επιτελούν σημαντικές ταυτοτικές λειτουργίες στο πλαίσιο της συνέντευξης, β) προκρίνουν συγκεκριμένες κοινωνικές κατασκευές της «οικονομικής κρίσης» δίνοντάς της γεγονικότητα, γ) αναπαράγουν κοινωνικά διαθέσιμες στερεοτυπικές κατασκευές της εργασίας και της επισφάλειας.

12:30 – 13:30 Προσκεκλημένη Ομιλία: Από τα «διαβατήρια Νάνσεν» στο «Φρούριο Ευρώπη»: Η θεσμική κατωχύρωση του δικαιώματος μετακίνησης για τους πρόσφυγες – Από τον Μεσοπόλεμο ως τον 21ο αιώνα.

Προσκεκλημένη Ομιλήτρια: Έφη Βουτυρά, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

Προεδρείο: Παύλος Πανταζής, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Η εισήγηση εστιάζει στην εξέλιξη του δικαιώματος μετακίνησης των προσφύγων, από τον βαθμό μηδέν στο τέλος του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου και την αναγνώριση του προσφυγικού προβλήματος ως «παγκόσμιο ζήτημα» ως τις σημερινές διευθετήσεις του προβλήματος των Σύριων προσφύγων στην Ευρώπη και στα σύνορά της. Θετεί ως αφετηρία την περίπτωση των Ρώσων προσφύγων («απάτριδες» μετά τη Ρωσική Επανάσταση) και τη διαχείρησή τους από την Κοινωνία των Εθνών υπό την εποπεία του Υπατου Αρμοστή Φριτσοφ Νανσεν. Παρακολουθεί τις τομές και σταθμούς στην εξέλιξη της έννοιας της 'διεθνούς προστασίας' απέναντι στους πρόσφυγες κατά την ψυχροπολεμική και μεταψυχροπολεμική περίοδο δεδομένης της αυξανόμενης πολυπλοκότητας των μετακινήσεων πληθυσμών και των διεθνών συρραξεων.

15:00 – 16:30 Θεματική Συνεδρία 2: ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΙΑΚΗ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ

Προεδρείο: Ευθύμιος Λαμπρίδης, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Το παίγνιο του τελεσιγράφου και η κονσενσουαλιστική προσέγγιση στις διαπραγματεύσεις.

Αλέξιος Αρβανίτης, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Μαριέττα Παπαδάτου-Παστού, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Αλεξάνδρα Χαντζή, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Η κυρίαρχη προσέγγιση της ανάλυσης των διαπραγματεύσεων είναι η προσέγγιση της ορθολογικής λήψης αποφάσεων. Σύμφωνα με αυτή, οι άνθρωποι συν-αποφασίζουν για τον μεταξύ τους καταμερισμό των πόρων με βάση το ατομικό τους συμφέρον. Το υπόδειγμα αυτό παραγνωρίζει τη σημασία της ρητορικής (Arvanitis & Karampatzos, 2011) και των αξιώσεων (Arvanitis & Karampatzos, 2013) ως εγγενή στοιχεία της διαπραγμάτευσης. Αντιθέτως η κονσενσουαλιστική προσέγγιση (Arvanitis, 2015) θέτει έμφαση στους μηχανισμούς της συμφωνίας και τονίζει ότι η συμφωνία μπορεί να υπερβεί τα συμφέροντα των πλευρών. Η εμπειρική διερεύνηση της κονσενσουαλιστικής προσέγγισης καθίσταται δυνατή στη μελέτη του γνωστού παίγνιου του τελεσιγράφου, όπου η δικαιοσύνη φαίνεται να επικρατεί έναντι των συμφερόντων ως κριτήριο συμφωνίας για τον καταμερισμό ενός μικρού ποσού μεταξύ δύο παικτών. Πραγματοποιήσαμε συστηματική ανασκόπηση της βιβλιογραφίας, αλλά και επιμέρους μετα-αναλύσεις, οι οποίες μας δείχνουν ότι (α) όσο μεγαλώνουν τα παιδιά η επικράτηση νορμών δικαιοσύνης γίνεται και πιο έντονη (β) η δυνατότητα επικοινωνίας έχει σαφή επίδραση στη συμφωνία –ή μη– των πλευρών (γ) το διομαδικό πλαίσιο κάνει ευκρινή ένα επιπρόσθετο κοινωνικό κανόνα, τον κανόνα της ενδοομαδικής εύνοιας, που αλληλεπιδρά με κανόνες δικαιοσύνης. Η παρούσα έρευνα στηρίζει τη θέση ότι η κοινωνική ψυχολογία, με την έμφαση στο κοινωνικό πλαίσιο και την αλληλεπίδραση των πλευρών, μπορεί να βοηθήσει στην υπέρβαση του αυστηρά ατομικού υποδείγματος της ορθολογικής λήψης αποφάσεων στις διαπραγματεύσεις και να προωθήσει ένα πλαίσιο ανάλυσης που αντιμετωπίζει τη διαπραγμάτευση ως μια διυποκειμενική διαδικασία αμοιβαίας δημιουργίας κανόνων.

Επανεφευρίσκοντας τον εργαζόμενο εαυτό: συναρθρώσεις της εργασιακής ταυτότητας στην Ελλάδα του σήμερα.
Αικατερίνη Νικολοπούλου, Universitat Autònoma de Barcelona

Η αυξανόμενη εξειδίκευση, η εντεινόμενη κοινωνικο-οικονομική αστάθεια, οι νέες διαπλανητικές ισορροπίες και οι ραγδαίες τεχνολογικές εξελίξεις μεταμορφώνουν το εργασιακό οικοσύστημα, καταλύοντας τις βεβαιότητες γύρω από τις οποίες θεμελιώνονταν οι εργασιακές ταυτότητες της νεωτερικότητας. Σήμερα, η οικοδόμηση του εαυτού ως εργαζόμενου αποτελεί μια διεργασία διαρκώς εν εξελίξει, με τις νεοφιλελεύθερες αφηγήσεις και το πρότυπο του «επιχειρηματία του εαυτού» να αποτελούν τους κυρίαρχους συμβολικούς πόρους για την πραγμάτωσή της. Η προτεινόμενη εισήγηση επικεντρώνεται στο πώς οι έλληνες εργαζόμενοι διαπραγματεύονται εκδοχές των εργασιακών τους ταυτοτήτων, διερευνώντας τους τρόπους με τους οποίους συναρθρώνουν τους κοινωνικά διαθέσιμους μηχανισμούς νοηματοδότησης. Εξετάζοντας τις υποκειμενικές θέσεις που επιλέγουν, φέρνει στο φως τις ρητορικές στρατηγικές που αξιοποιούν, συζητώντας παράλληλα τις μικρο- και μακροκοινωνικές προεκτάσεις των ταυτοτικών κατασκευών όπως αναπτύσσονται στην καθημερινή ομιλία. Για τις ανάγκες της έρευνας, διενεργήθηκαν 22 ημιδομημένες συνεντεύξεις βάθους, οι οποίες αναλύθηκαν αντλώντας εργαλεία και τεχνικές από την κριτική λογοψυχολογία, αξιοποιώντας το θεωρητικό υπόβαθρο της Σχολής του Έσσεξ και τη μεθοδολογική εργαλειοθήκη της Κριτικής Ανάλυσης Λόγου. Εστιάζοντας στο λόγο και αναδεικνύοντας τη δημιουργική διαδικασία κατασκευής των εργασιακών υποκειμενικοτήτων, η παρούσα μελέτη υιοθετεί μια κριτική κοινωνιοψυχολογική προσέγγιση, φωτίζοντας την ενδεχομενικότητα των ηγεμονικών ρηματικών συναρθρώσεων που φυσικοποιούν τις κυρίαρχες κοινωνικές ταυτότητες, θέτοντας έτσι εμφιασμένα στο προσκήνιο το διακύβευμα της κοινωνικής αλλαγής.

Δικαιοσύνη, Παρακίνηση και Εργασιακή Απόδοση στον Ελληνικό Δημόσιο Τομέα: Μια έρευνα υπό το πρίσμα της Θεωρίας του Αυτοπροσδιορισμού.

Κωνσταντίνος Παπαχριστόπουλος, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Ο Ελληνικός δημόσιος τομέας έχει υποστεί μεγάλες αλλαγές τα τελευταία χρόνια και οι περικοπές στις αποδοχές των δημοσίων υπαλλήλων συνθέτουν μια ζοφερή πραγματικότητα που θέτει σημαντικά ερευνητικά και πρακτικά ερωτήματα και ζητήματα. Οι αποδοχές στο δημόσιο, κατά κύριο λόγο, δεν έχουν μεταβλητό χαρακτήρα και έτσι οι αμοιβές δεν δύνανται να αποτελέσουν εξωτερικό κίνητρο. Η δικαιοσύνη και η αυτόνομη παρακίνηση αποτελούν ερευνητικά θέματα που δύνανται να παρέχουν σημαντικά στοιχεία για την απόδοση των δημοσίων υπαλλήλων (Zapata-Phelan et al., 2009), τα χαρακτηριστικά της παρακίνησης στο δημόσιο τομέα (PSM, Vandenabeele, 2009, Wright, 2010, Perry & Hondeghem, 2008) αλλά και στοιχεία για την αποτελεσματικότητα των τεχνικών που προωθεί το «Νέο Δημόσιο Μάνατζμεντ» (New Public Management, Christensen & Lægreid, 2007). Ωστόσο, η έρευνα σχετικά με την αντιλαμβανόμενη δικαιοσύνη αναφορικά με τις αμοιβές (διανεμητική δικαιοσύνη) και τη δικαιοσύνη ως προσωπική εκτίμηση για την ηθική διάσταση στην άσκηση της διοίκησης (Croppanzano, Bowen, & Gilliland, 2007) αποτελούν ένα παράγοντα που έχει ερευνηθεί ελάχιστα στο δημόσιο τομέα. Αντίστοιχα, παρόλο που συχνά γίνεται λόγος για το πόσο υψηλή παρακίνηση επιδεικνύουν οι δημόσιοι υπάλληλοι μικρότερη ερευνητική έμφαση έχει δοθεί στο είδος της ρύθμισης του εργαζομένου στο δημόσιο τομέα με το εργασιακό περιβάλλον (αυτόνομη vs ελεγχόμενη, Gagné & Forest, 2008, Deci, Olafsen & Ryan, 2017). Η παρούσα έρευνα έχει σκοπό να μελετήσει κατά πόσο η αντιλαμβανόμενη δικαιοσύνη αποτελεί προβλεπτικό παράγοντα για την αυτόνομη παρακίνηση των εργαζομένων και συνακόλουθα εργασιακά αποτελέσματα όπως είναι η εργασιακή απόδοση, η ικανοποίηση από τις αμοιβές, και το αίσθημα υποκειμενικής ευεξίας στο χώρο της εργασίας. Η έρευνα διεξήχθη σε δείγμα 187 δημοσίων υπαλλήλων και τα βασικά συμπεράσματα αυτής είναι ότι α. η δικαιοσύνη αποτελεί προβλεπτικό παράγοντα για όλα τα υπό εξέταση εργασιακά αποτελέσματα και β. η αυτόνομη παρακίνηση διαφοροποιεί τη σχέση ανάμεσα στη δικαιοσύνη στο χώρο της εργασίας και την εργασιακή απόδοση.

Μια συναφειακή και πειραματική μελέτη της επίδρασης που ασκεί η ηγεσία στην κοινωνική ταύτιση μέσω της αντιλαμβανόμενης οργανωσιακής κουλτούρας.

Αθηνά Ξενικού, Σχολή Ικάρων

Μια σημαντική θεωρητική προσέγγιση της ταύτισης μελετά την επίδραση της ηγεσίας στον τρόπο με τον οποίο οι υφιστάμενοι αντιλαμβάνονται τον εαυτό τους και εστιάζει στο πώς ο ηγέτης χτίζει μαζί με τα μέλη της ομάδας του μια κοινή κοινωνική ταυτότητα. Η παρούσα ερευνητική εργασία είχε στόχο να μελετήσει την επίδραση που ασκεί η μετασχηματιστική ηγεσία και η ηγεσία βάσει επίδοσης στους αντιλαμβανόμενους αξιακούς προσανατολισμούς της καινοτομίας και της στοχοθεσίας και στη γνωστική και συναισθηματική οργανωσιακή ταύτιση. Μια συναφειακή και δύο πειραματικές έρευνες χρησιμοποιήθηκαν για τον έλεγχο των υποθέσεων εφαρμόζοντας ένα ερευνητικό σχεδιασμό μέτρησης της διαμεσολάβησης και ένα πειραματικό σχεδιασμό αιτιώδους αλυσίδας. Τα αποτελέσματα της συναφειακής έρευνας έδειξαν ότι η μετασχηματιστική ηγεσία είχε μια άμεση και έμμεση θετική επίδραση στην γνωστική ταύτιση μέσω του προσανατολισμού της καινοτομίας, ενώ η ηγεσία βάσει επίδοσης συνδέεται κυρίως με τη συναισθηματική ταύτιση και η σχέση αυτή διαμεσολαβείται από τον προσανατολισμό της στοχοθεσίας. Επιπλέον τα αποτελέσματα των δύο πειραματικών ερευνών έδειξαν ότι η μετασχηματιστική ηγεσία οδηγεί τους υφισταμένους να αντιλαμβάνονται την κουλτούρα του οργανισμού ως πιο καινοτόμα συγκριτικά με την ηγεσία βάσει επίδοσης, ενώ η ηγεσία βάσει επίδοσης οδηγεί τους υφισταμένους να αντιλαμβάνονται την κουλτούρα του οργανισμού ως πιο προσανατολισμένη προς τη στοχοθεσία παρά την καινοτομία. Τέλος, η καινοτομία σε σύγκριση με τη στοχοθεσία αυξάνει την γνωστική ταύτιση, ενώ η στοχοθεσία αυξάνει τη συναισθηματική ταύτιση. Τα ευρήματα αυτά συζητούνται υπό το πρίσμα του κατά πόσο και με ποιούς τρόπους οι ηγέτες μπορούν επηρεάσουν τις σκέψεις, τα συναισθήματα και την συμπεριφορά των μελών της ομάδας τους στην κατεύθυνση του να αλλάξουν τον τρόπο που τα μέλη βλέπουν τον εαυτό τους.

16:30 – 18:00 Θεματική Συνεδρία 3: ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Προεδρείο: Τηλέμαχος Ιατρίδης, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Ερμηνευτικά Πλαίσια και Στρατηγικές Αποδόμησης της Κρατικής Παρέμβασης για τις Αδειοδοτήσεις των Τηλεοπτικών Σταθμών.

Αγγελική Πιτταροκοίλη, Αθανάσιος Σαμαράς, Πανεπιστήμιο Πειραιώς

Η αυτονομία των Μέσων ενημέρωσης οριοθετείται μέσω της διαπραγμάτευσης των σχέσεών τους με την πολιτική εξουσία, κομβικός σε αυτή την διαδικασία είναι ο καθορισμός του θεσμικού πλαισίου των Μέσων. Το ζήτημα της αδειοδότησης των τηλεοπτικών σταθμών από την κυβέρνηση, με τον καθορισμό περιορισμένου αριθμού αδειών και την δημοπράτησή τους με αμιγώς οικονομικά κριτήρια αποτελεί μία καθοριστική πράξη κατασταλτικής επαναοριοθέτησης της σχέσης του πολιτικού με τον μνητιακό πυλώνα στο σύστημα πολιτικής επικοινωνίας. Εξετάζεται η ειδησεογραφική κάλυψη της κρατικής πολιτικής για τις αδειοδοτήσεις στον τηλεοπτικό σταθμό ΣΚΑΪ. Συγκροτήθηκε ένα σώμα κειμένων που προέκυψε από λέξη-προς-λέξη καταγραφή των ειδήσεων για τις αδειοδοτήσεις στα κεντρικά δελτία ειδήσεων και σε επιλεγμένες εκπομπές λόγου του τηλεοπτικού σταθμού. Το υλικό προσεγγίστηκε με τα αναλυτικά εργαλεία της ποιοτικής ανάλυσης ερμηνευτικών πλαισίων. Επιπρόσθετα, αξιοποιήθηκαν τα δίπολα αντιπαράθεσης για να διερευνηθούν οι διαδικασίες συγκρότησης και ανασυγκρότησης των ταυτοτήτων και των ετεροτήτων εκ μέρους των δημοσιογράφων, της κυβέρνησης και των άλλων συμμετεχόντων στις εκπομπές. Καταγράφεται η νοηματική οικολογία, τα ευρύτερα «ερμηνευτικά πακέτα» για το ζήτημα του ρυθμιστικού πλαισίου και της αυτονομίας των Μέσων και εξετάζεται η λειτουργική της αξιοποίηση από διαφορετικούς στρατηγικούς δρώντες στο πλαίσιο μία ισχυρής συμβολικής σύγκρουσης. Με ποιόν τρόπο το παρελθόν πλαισιώνει το παρόν; Σε ποιο βαθμό οι αναπλαισιώσεις σε συνθήκες συμβολικής διαμάχης οδηγούν σε μετασχηματισμό της νοηματικής οικολογίας; Σημαντική είναι η σχέση της τρέχουσας νοηματικής οικολογίας με προγενέστερα σχήματα ερμηνείας όπως αυτά της διαπλοκής και της ανομίας τα οποία αναδείχθηκαν στην δεκαετία του '90 και αξιοποιήθηκαν στην διάρκεια προγενέστερων προσπαθειών επαναοριοθέτησης του επικοινωνιακού από το πολιτικό.

Αναλύοντας την παρουσίαση και το στίγμα της σχιζοφρένειας στις γαλλικές εφημερίδες.

Δημήτριος Λαμπρόπουλος, Angelika Wolman, Thémis Apostolidis, Aix-Marseille Université

Οι αρνητικές εικόνες που μεταδίδονται από τον Τύπο σχετικά με τη σχιζοφρένεια οδηγούν σε αρνητικές στάσεις απέναντι σ' αυτόν τον πληθυσμό και στον κοινωνικό τους αποκλεισμό. Με την παρούσα έρευνα, εξερευνήσαμε πως οι γαλλικές εφημερίδες συμβάλλουν στο στίγμα της σχιζοφρένειας, μέσα από τη μελέτη οκτώ γαλλικών εφημερίδων ευρείας κυκλοφορίας (4 εθνικής κυκλοφορίας και 4 τοπικής). Από τα 626 άρθρα που αναλύσαμε μετά τη δημιουργία κατηγοριών με επαγωγική μέθοδο, βρήκαμε ότι 40,4% των άρθρων χρησιμοποιούν τον όρο σχιζοφρένεια με μεταφορικό τρόπο και 28,3% έκαναν αναφορά στην επικινδυνότητα των ατόμων με σχιζοφρένεια. Η πρώτη κατηγορία αφορά κυρίως τις εφημερίδες εθνικής κυκλοφορίας ενώ η δεύτερη κυρίως τις τοπικές. Εν συνεχεία, διενεργήσαμε μια περαιτέρω ανάλυση πάνω στο πώς μέσω της παρουσίασης της σχιζοφρένειας δημιουργείται η διάκριση ανάμεσα σε «εμάς» και «αυτούς» καθώς και τα στερεότυπα που συνοδεύουν αυτή τη διάκριση. Στην περίπτωση της μεταφορικής χρήσης του όρου, η σχιζοφρένεια σημαίνει «διπλή προσωπικότητα» και χρησιμοποιείται κυρίως για να υποβαθμίσει τον πολιτικό αντίπαλο. Σχετικά με την επικινδυνότητα, η σχιζοφρένεια παρουσιάζεται είτε ως ικανή, είτε ως πιθανή αιτία ενός εγκλήματος και χρειάζεται σε κάθε περίπτωση κοινωνικό, ιατρικό και δικαστικό έλεγχο. Τέλος, τα ευρήματα δείχνουν τη σχέση της διάκρισης αυτής ανάμεσα σε «εμάς» και «αυτούς» με τη διπλή διαδικασία του στίγματος της σχιζοφρένειας και της ενίσχυσης της ταυτότητας αυτού που στιγματίζει.

Κοινωνιοψυχολογική ανάλυση της πολιτικής ρητορικής: Ερμηνεύοντας τη στρατηγική πολιτική επικοινωνία στις κοινοβουλευτικές συζητήσεις για τα τρία Μνημόνια στην Ελλάδα.

Εμμανουήλ Τάκας, Γεράσιμος Προδρομίτης, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Τα τελευταία επτά χρόνια η Ελλάδα έχει βιώσει την «λογική των Μνημονίων», την οικονομική, και κατ' επέκταση βαθιά πολιτική και κοινωνική, εποπτεία από την Ευρώπη. Η πολιτική ρητορική υπέρ ή κατά των Μνημονίων έχει δημιουργήσει πλαίσια αναφοράς, τα οποία νοηματοδοτούν, αξιολογούν, νομιμοποιούν ή αποδομούν έννοιες όπως η «μνημονιακή αναγκαιότητα», το «εθνικό συμφέρον» και το ίδιο το πολιτικό σύστημα. Στόχος της παρούσας εργασίας είναι η διερεύνηση του πώς κατασκευάζεται ρητορικά η εικόνα του Μνημονίου, της Ελλάδας, της Ευρώπης και των δανειστών και ποια η κοινωνιοψυχολογική διαλεκτική μεταξύ των κατασκευών αυτών. Επιπρόσθετα εξετάζει τις στρατηγικές επιρροής και δημόσιας κατασκευής ταυτότητας, που αναδύονται μέσα από το λόγο των πολιτικών υποκειμένων, τον τρόπο με τον οποίο αναπαρίστανται οι κυρίαρχες κοινωνικές νόρμες καθώς και τα δίπολα αντιπαράθεσης, που σχηματοποιούνται. Προς διερεύνηση των παραπάνω αναλύθηκαν τα επίσημα πρακτικά των κοινοβουλευτικών συζητήσεων των τριών Μνημονίων με το λογισμικό *iramuteq*, το οποίο χρησιμοποιείται για την πολυδιάστατη ανάλυση κειμένων, μέσω της μεθόδου της κατιούσας ιεραρχικής ταξινόμησης (Reinert, 1983). Τα αποτελέσματα αναδεικνύουν τις κυρίαρχες οργανωτικές αρχές αντιπαράθεσης και «εκλεκτικής συγγένειας» μεταξύ των διαφορετικών πολιτικών λόγων, καθώς και στοιχεία διαχρονικής ιδεολογικής μετατόπισης και εκλογίκευσης στάσεων, οι οποίες διακυμαίνονται μεταξύ πλήρους συμμόρφωσης και αδιαπραγμάτευτης συγκρουσιακής στάσης. Τα ευρήματα συζητούνται μέσα από την κοινωνιοψυχολογική θεωρία των διαδικασιών κοινωνικής επιρροής και των μηχανισμών διαπραγμάτευσης της κοινωνικής ταυτότητας.

Διαμεσολαβητικοί παράγοντες στις μειονοτικές στρατηγικές αντίστασης στην ψυχολογιοποίηση

Ήλια – Βασιλική Συρίγου, Στάμος Παπαστάμου, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Διερεύνηση της επιρροής, καθώς και των διαμεσολαβητικών ρόλων σε αυτήν, που ασκούν οι μειονοτικές απόψεις στον πληθυσμό όταν πρέπει να αντισταθούν οι μειονοτικές ομάδες στις στρατηγικές επικοινωνιακής επίθεσης που δέχονται από διάφορους φορείς, συγκεκριμένα όταν δέχονται επίθεση από ομάδες εξουσίας, πλειοψηφίας ή άλλης μειονότητας. Χρησιμοποιήθηκε το πειραματικό υπόδειγμα της πολιτικής βίας και τρομοκρατίας (Παπαστάμου – Προδρομίτης - Ιατρίδη, 2001) και διερευνήθηκε η μεταβλητή της ψυχολογιοποίησης ως επίθεση προς τη μειονότητα, καθώς έχει αποδειχθεί επιστημονικά ότι πρόκειται για τον πιο αποτελεσματικό τρόπο να μειωθεί η επιρροή που ασκούν οι μειονοτικές ιδέες και στα δύο επίπεδα το άμεσο και το έμμεσο σε σχέση με την ακύρωση και την κατηγοριοποίηση. Παρατηρούμε από τα αποτελέσματα της έρευνας ότι η άμεση ή η έμμεση επιρροή που ασκούν οι μειονοτικές ιδέες δε σημαίνει ταυτόχρονα και την αποδοχή του πληθυσμού της στρατηγικής που επέλεξαν οι διάφοροι

φορείς (όπως πλειοψηφική ομάδα, ή η ομάδα εξουσίας ή μια άλλη μειονότητα) για να επιτεθούν στη μειονότητα. Ο πληθυσμός μπορεί να συμφωνεί με την στρατηγική επικοινωνιακής επίθεσης που έχει ακολουθήσει ο εκάστοτε φορέας νομιμοποιώντας την αλλά παρόλα αυτά να επηρεάζεται από τις μειονοτικές ιδέες ή μπορεί να μην επηρεάζεται από τις μειονοτικές ιδέες αλλά παρόλα αυτά να διαφωνεί με την επίθεση που υφίσταται η μειονότητα άρα η αποτελεσματικότητα της στρατηγικής επίθεσης, εν προκειμένω της ψυχολογιοποίησης, δεν είναι άμεση συνάρτηση της νομιμοποίησής της.

Απολογητικός Λόγος και Στρατηγικές Ανάταξης Εικόνας του Ελληνικού Πολιτικού Προσωπικού για την Κρίση σε Συνεντεύξεις στα Διεθνή Μέσα Ενημέρωσης: Η Περίπτωση της Κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ.

Γιασεμή Γεωργαλιού, Αθανάσιος Σαμαράς, Πανεπιστήμιο Πειραιώς

Η ελληνική οικονομική κρίση αποτελεί ένα κρίσιμο γεγονός το οποίο αποδόμησε την εικόνα της Ελλάδας και του πολιτικού της προσωπικού. Εκ των πραγμάτων λειτουργεί ως μία μορφή Κατηγορίας και κινητοποιεί: (α) διαδικασίες απόδοσης ευθυνών, (β) απολογητικό λόγο και (γ) στρατηγικές επιδιόρθωσης της εικόνας. Η θεωρία των Στρατηγικών Ανάταξης της Εικόνας του Benoit (1995) παρέχει ένα συγκροτημένο τυπολογικό σύστημα το οποίο ενσωματώνει τις τρεις αυτές λειτουργίες. Στην παρούσα έρευνα χρησιμοποιείται η τυπολογία του Benoit για να αναλυθεί το περιεχόμενο των συνεντεύξεων των Τσίπρα και Βαρουφάκη σε διεθνή Μέσα Ενημέρωσης κατά την περίοδο 2015-2016. Χρησιμοποιείται ποιοτική ανάλυση περιεχομένου με καταγραφή των ευρημάτων σε κλείδα παρατηρήσεων με τρόπο που να επιτρέπει με τις κατάλληλες αναγωγές την ποσοτικοποίηση των αποτελεσμάτων. Αναλύονται τα είδη και οι συσχετισμοί των στρατηγικών απολογίας. Εξετάζεται η συνάρτηση των στρατηγικών επιλογών στις απαντήσεις των Ελλήνων πολιτικών με τις κατηγορίες που συνιστούν οι ερωτήσεις των δημοσιογράφων. Ερευνάται η επανόρθωση εικόνας σε επίπεδο προσώπου, κόμματος, χώρας, οι τάσεις προτίμησης ορισμένων στρατηγικών από συγκεκριμένα πολιτικά πρόσωπα προς συγκεκριμένα Μέσα ενημέρωσης με κριτήριο –την συγγενή ή αντίθετη– πολιτική ιδεολογία ή τις σχέσεις του πολιτικού προσώπου και της Ελλάδας με τη χώρα-έδρα του Μέσου ενημέρωσης. Μέσα από την ανάλυση εξετάζονται δύο ανταγωνιστικές λειτουργίες οι οποίες μπορούν να καθορίσουν τον στρατηγικό σχεδιασμό (campaign mode) των Ελλήνων πολιτικών: (α) η λογική της διεθνούς πολιτικής επικοινωνίας με στόχο την επανόρθωση της εικόνας της Ελλάδας για το διεθνές κοινό (β) η λογική του κόμματος σε εθνικό επίπεδο με στόχο την επανόρθωση εικόνας του πολιτικού προσώπου ή του κόμματός του καθώς και η κάθε μορφής επίτευξη στόχων στο εσωτερικό πολιτικό παιχνίδι. Εξετάζεται η ισχύ της κάθε μίας λογικής καθώς και η διαλεκτική τους.

18:30 – 20:00 Θεματική Συνεδρία 4: ΔΙΑΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΞΙΕΣ

Προεδρείο: Αφροδίτη Μπάκα, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Κατασκευή του εαυτού και ικανοποίηση από τη ζωή σε δυαδικές διαδράσεις: Σχέσεις ανάμεσα σε τρία επίπεδα ανάλυσης.

Κωνσταντίνος Καφέτσιος, Μαργαρίτα Χαλκιά, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Η εργασία διερευνά τους τρόπους με τους οποίους η ιδιοκεντρική και αλλοκεντρική κατασκευή του εαυτού σχετίζονται με την ικανοποίηση από τη ζωή σε δυαδικές σχέσεις στην Ελλάδα. Προηγούμενες μελέτες για την ικανοποίηση από τη ζωή, την πιο γνωστική πλευρά του ευ ζην, έχουν καταδείξει ότι αυτή σχετίζεται με υψηλότερα επίπεδα ιδιοκεντρισμού στο ατομικό επίπεδο. Αντίθετα, μελέτες κοινωνικής διάδρασης έχουν δείξει ότι ο ιδιοκεντρισμός συχνά οδηγεί σε χαμηλότερα επίπεδα ευ-ζην στις σχέσεις, ιδιαίτερα σε διαδράσεις σε στενές διαπροσωπικές επαφές. Τα συγκρουόμενα αυτά αποτελέσματα εξηγούνται ως αποτέλεσμα της καταστασιακά προσδιορισμένης κοινωνικής νόησης. Η παρούσα μελέτη διερεύνησε την κατασκευή του εαυτού και την ικανοποίηση από τη ζωή σε 135 παντρεμένα ζευγάρια. Αποτελέσματα από αναλύσεις μοντέλου αλληλεξάρτησης δρόντως-συντρόφου (Actor Partner Interdependence Model) έδειξαν ότι η αλλοκεντρική κατασκευή του εαυτού του κάθε συζύγου σχετίζονταν με υψηλότερη ικανοποίηση από τη ζωή (ανεξαρτήτου φύλου) σύμφωνα με το κεντρικό πολιτισμικό αίτημα της Ελλάδας (κολεκτιβισμός), αλλά με χαμηλότερη ικανοποίηση από το γάμο. Αντίθετα, η ικανοποίηση από τη ζωή του ίδιου σχετίζονταν αρνητικά με την ιδιοκεντρική κατασκευή του συντρόφου. Τα ευρήματα αυτά καταδεικνύουν τη σημασία του συνταιριάσματος με το κεντρικό πολιτισμικό μόρφωμα και το ρόλο του επιπέδου ανάλυσης. Η παρουσίαση θα συζητήσει κοινωνικο-γνωστικού τύπου

διαδικασίες που λαμβάνουν χώρα στο δυαδικό επίπεδο, και εξηγούν της σχέση μεταξύ ατομικής κατασκευής του εαυτού με το πολιτισμικό και διαπροσωπικό επίπεδο ανάλυσης.

Μη εκδήλωση φιλοκοινωνικής συμπεριφοράς από τον παρατηρητή σε συνθήκες υψηλού ενσυναίσθητικού κόστους.
Ευθύμιος Λαμπρίδης, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Η παρούσα ερευνά αποπειράται να διερευνήσει τους παράγοντες σύμφωνα με τους οποίους ο παρατηρητής μιας συνθήκης δυνητικής εκδήλωσης φιλοκοινωνικής συμπεριφοράς υψηλού ενσυναίσθητικού κόστους επιλέγει την μη παροχή βοήθειας προς το θύμα. Υπό αυτό το πρίσμα σχεδιάστηκε πειραματική διαδικασία η οποία διαρθρώνεται σε στάδια: Αρχικά, οι συμμετέχοντες (N = 554) συμπλήρωσαν ερωτηματολόγια αυτοαναφοράς που αξιολόγησαν το επίπεδο της ενσυναίσθησής τους, την προηγούμενη εμπειρία τους ως παρατηρητών περιστατικών κυβερνοεκφοβισμού και την ιεράρχησή των μορφών κυβερνοεκφοβισμού ως προς την σοβαρότητά τους. Στη συνέχεια επιλέχθηκαν να λάβουν μέρος στη μελέτη όσοι/ες βρέθηκαν να διαθέτουν υψηλά επίπεδα ενσυναίσθησης και είχαν υπάρξει παρατηρητές κυβερνοεκφοβισμού τους τελευταίους έξι μήνες. Οι συμμετέχοντες σε αυτή φάση (N= 248) χωρίστηκαν σε τρεις ομάδες εκ των οποίων οι δύο εκτέθηκαν σε αντίστοιχες πειραματικές συνθήκες υψηλού ενσυναίσθητικού κόστους για τον παρατηρητή μέσα από την ανάγνωση ενός σχετικού σεναρίου. Από αυτούς οι 185 δήλωσαν ότι δεν θα παρείχαν τη βοήθειά τους και προχώρησαν στην επόμενη φάση στην οποία συμπλήρωσαν ερωτηματολόγια αυτοαναφοράς για την αυτοεκτίμηση, την κοινωνική απομόνωση, το κοινωνικό άγχος, την κοινωνική υποστήριξη. Έπειτα, κλήθηκαν να συμπληρώσουν ερωτήσεις ανοικτού τύπου για τους λόγους που τους οδήγησαν σε αυτή την επιλογή. Οι αναλύσεις λογιστικής παλινδρόμησης αναδεικνύουν τον βαθμό στον οποίο οι πιο πάνω μεταβλητές επιδρούν στην επιλογή μη παροχής βοήθειας ενώ η αποτύπωση των συναισθημάτων των συμμετεχόντων σε συνδυασμό με την επεξεργασία των ανοικτών ερωτήσεων προσφέρει μια ενδιαφέρουσα απεικόνιση των διεργασιών που υπογραμμίζουν την συγκεκριμένη επιλογή. Τα ευρήματα συζητούνται περαιτέρω στη βάση προηγούμενων ευρημάτων και σχετικών θεωριών.

Κοινωνικά αξιώματα μαθητών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Πέννυ Παναγιωτοπούλου, Πανεπιστήμιο Πατρών

Η παρούσα έρευνα αποτελεί την πρώτη προσπάθεια ποσοτικής διερεύνησης των κοινωνικών αξιωμάτων σε μαθητές πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Τα κοινωνικά αξιώματα είναι γενικευμένες πεποιθήσεις για κάποιο πρόσωπο, το κοινωνικό και φυσικό περιβάλλον ή τον πνευματικό κόσμο και διατυπώνονται ως βεβαιότητα αναφορικά με τη σχέση ανάμεσα σε δύο έννοιες ή αντικείμενα (Leung & Bond, 2002). Αποτελούν προϊόν εμπειρίας και συνιστούν τη βάση αντίληψης και ερμηνείας του κόσμου και της ανθρώπινης συμπεριφοράς. Ο σκοπός της παρούσας ποσοτικής έρευνας είναι να διερευνήσει τα κοινωνικά αξιώματα των μαθητών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης που συλλέχθηκαν με προηγούμενη ποιοτική έρευνα σχετικά με τους εξής τομείς ενδιαφέροντος: το επάγγελμα, η κοινωνικο-οικονομική κατάσταση, η οικογένεια, η θρησκεία, ο ελεύθερος χρόνος, η σωματική και ψυχική υγεία, διαπροσωπικές σχέσεις, σχέσεις των δύο φύλων. Το δείγμα της έρευνας αποτέλεσαν 507 μαθητές Ε΄ και ΣΤ΄ τάξης Δημοτικού, από σχολεία του νομού Αχαΐας, Ηλείας, Αιτωλοακαρνανίας, Χίου, Αργολίδας και Αττικής. Τα ευρήματα της παρούσας ποσοτικής έρευνας θα αναφερθούν στις διαστάσεις οι οποίες διαμορφώνονται, σύμφωνα με την ανάλυση παραγόντων, ως προς τις βασικές ιδέες στις οποίες πιστεύουν οι μαθητές ότι βασίζεται και ερμηνεύεται η καθημερινότητα, η ζωή και ο κόσμος.

Η παρουσίαση της ερωτικής σχέσης (επίσημης και ανεπίσημης) στο Facebook συγκριτικά με την αντιλαμβανόμενη σημασία της σχέσης στην καθημερινότητα.

Ανθή Αργυρούδη, Αντώνης Γαρδικιώτης, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Η παρούσα μελέτη σκοπό έχει την διερεύνηση της παρουσίασης των ερωτικών σχέσεων (έγγαμων και ανεπίσημων) στο Facebook. Ακόμα περισσότερο την εργασία απασχολεί η αλληλεπίδραση ανάμεσα στην παρουσίαση της ερωτικής σχέσης (έγγαμης και ανεπίσημης) στο Facebook και στη σημασία της ερωτικής σχέσης για το ίδιο το άτομο στην καθημερινότητά του. Δευτερεύων σκοπός της μελέτης είναι η διερεύνηση της επίδρασης που έχει η χρήση του Facebook, στην σχέση των ζευγαριών. Για τους παραπάνω σκοπούς πραγματοποιήθηκε έρευνα, όπου εφαρμόστηκε μεθοδολογική τριγωνοποίηση, δηλαδή συνδυασμός ποιοτικής και ποσοτικής προσέγγισης (Robson, 2007). Στην έρευνα συμμετείχαν δεκατέσσερα ετεροφυλόφιλα ζευγάρια (N=28), εκ των οποίων επτά ζευγάρια διατηρούσαν έγγαμη σχέση και επτά

ανεπίσημη ερωτική σχέση. Πριν την διεξαγωγή της μελέτης, πραγματοποιήθηκε πιλοτική έρευνα με τη συμμετοχή δύο ζευγαριών. Τα ζευγάρια συμπλήρωσαν ένα ερωτηματολόγιο δημογραφικών παραγόντων κι ένα ερωτηματολόγιο χρήσης του Facebook (Kordoutis & Kourti, 2016) εξατομικευμένα και έδωσαν μια συνέντευξη από κοινού. Από τις απαντήσεις των συμμετεχόντων(ουσων) στις συνεντεύξεις βρέθηκε ότι, η παρουσίαση της σχέσης στο Facebook γίνεται τόσο με ενεργητικές (ενημέρωση προσωπικής κατάστασης, κοινοποίηση φωτογραφιών, δημόσια μηνύματα κ.α.) όσο και με παθητικές ενέργειες (αποδοχή σχολίων τρίτων, ετικέτες ονομάτων του ζευγαριού σε φωτογραφίες από τρίτους κ.α.). Ακόμα περισσότερο, η παρούσα ερευνητική εργασία διεισδύει στην παρουσίαση της ερωτικής σχέσης στο Facebook συνδέοντάς την με αντιλαμβανόμενα ποιοτικά χαρακτηριστικά της σχέσης.

Είναι οι συλλογικές προθέσεις διαφορετικές ψυχολογικές διεργασίες από τις ατομικές;

Γιάννης Αδαμόπουλος, Grand Valley State University

Βασίλης Παυλόπουλος, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Στην Κοινωνική Ψυχολογία τα πιο γνωστά μοντέλα των συμπεριφορικών προθέσεων έχουν εστιάσει στις στάσεις, στους κοινωνικούς κανόνες (νόρμες), και στην ηθική υποχρέωση ως βασικούς προσδιοριστικούς παράγοντες. Έρευνες έχουν δείξει ότι η συγκρότηση των προθέσεων αποτελεί διαφορετική διεργασία σε ατομικιστικούς και συλλογικούς πολιτισμούς. Ειδικότερα, θεωρείται ότι οι στάσεις διαδραματίζουν πιο σημαντικό ρόλο σε ατομικιστικά πολιτισμικά περιβάλλοντα, ενώ οι νόρμες έχουν μεγαλύτερη επίδραση σε συλλογικά πλαίσια. Στην έρευνά μας έχουμε εξετάσει αυτή την ιδέα μέσω της δημιουργίας ατομικών μοντέλων προθέσεων (αντί για το πιο τυπικό ομαδικό μοντέλο) που ακολούθως συσχετίζονται με δείκτες ατομικισμού και συλλογικότητας. Τα πρώτα αποτελέσματα έδειξαν συστηματικές πολιτισμικές διαφορές σε δείγματα Ελλήνων και Αμερικανών φοιτητών. Σε έρευνες που ακολούθησαν, επεκτείναμε αυτή την θεωρητική προσέγγιση στη μελέτη πολιτισμικών διαφορών σε συλλογικές προθέσεις (δηλ. προθέσεις που αναφέρονται στην κοινωνική ομάδα στην οποία ανήκει το άτομο). Τέτοιου είδους έννοιες, οι οποίες γενικά έχουν απασχολήσει τους φιλοσόφους μάλλον, παρά τους ψυχολόγους, είναι δυνατόν να γίνουν πιο κατανοητές αν εξετασθούν ως κοινωνικά φαινόμενα παρά ως ατομικές γνωστικές διεργασίες. Στην μελέτη μας προβλέψαμε ότι οι πολιτισμικές διαφορές στη διαμόρφωση προθέσεων ανάμεσα στους Αμερικανούς και στους (λιγότερο ατομικιστές) Έλληνες θα αυξάνονταν όταν η εστίαση γινόταν στην ομάδα, αντί για το άτομο. Τα αποτελέσματα δείχνουν σαφώς ότι η σχέση ανάμεσα στον πολιτισμό, το κοινωνικό περιβάλλον και τη διαμόρφωση συμπεριφορικών προθέσεων είναι πολύπλοκη. Επιπλέον, εγείρουν προβληματισμούς σχετικά με την ουσία των συλλογικών προθέσεων ως ψυχολογικών φαινομένων που διαφέρουν από τις ατομικές προθέσεις.

ΣΑΒΒΑΤΟ 2/12/2017

09:00-10:30 Θεματική Συνεδρία 5: ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΠΙΡΡΟΗΣ

Προεδρείο: Γεράσιμος Προδρομίτης, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Πρόθεση για βοήθεια προς τους πρόσφυγες: Η σημασία της μηντιακής αναπαράστασης και των κοινωνικοψυχολογικών διαδικασιών.

Αντώνης Γαρδικιώτης, Αθηνά Χοϊλου, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Η παρούσα μελέτη εξετάζει την επιρροή της μηντιακής αναπαράστασης των προσφύγων στις αντιλήψεις και την πρόθεση του κοινού των μέσων να προσφέρει βοήθεια. Ειδικότερα, εξετάζεται κατά πόσο ο βαθμός της γλωσσικής αφαίρεσης της αναπαράστασης (με επιθετικούς προσδιορισμούς ή περιγραφικό λόγο, σύμφωνα με το μοντέλο γλωσσικών κατηγοριών, Semin & Fiedler, 1988) επηρεάζει τις στερεοτυπικές αντιλήψεις, τα συναισθήματα των αποδεκτών των μηνυμάτων καθώς και την πρόθεσή τους για βοήθεια. Επίσης, εξετάζεται το κατά πόσο η αναπαράσταση ρυθμίζει τη σχέση μεταξύ των ψυχολογικών διαδικασιών και της πρόθεσης για βοήθεια. Η πρόσληψη της αναπαράστασης από τους συμμετέχοντες επίσης μελετάται. Η παρούσα μελέτη (N=198) ακολουθεί πειραματικό σχεδιασμό μεταξύ των υπο-

κειμένων (3 συνθήκες: αφαιρετική ή περιγραφική αναπαράσταση ή ομάδα ελέγχου) με ερωτηματολόγιο. Στην ανάλυση συμπεριλαμβάνονται η πολιτισμική ιδεολογία (αφομοίωση, πολυπολιτισμικότητα, και πολιτισμική «αχρωματοψία») και ο πολιτικός αυτοπροσδιορισμός ως μεταβλητές συνδιακύμανσης. Η ανάλυση έδειξε ότι οι διαφορετικές αναπαραστάσεις οδηγούν σε διαφορετικά συναισθήματα, με την αφαιρετική να οδηγεί σε μεγαλύτερου βαθμού συναισθήματα ντροπής. Επίσης φάνηκε ότι αναπαράσταση ρυθμίζει τη σχέση των συναισθημάτων, της πολιτισμικής ιδεολογίας και της πρόθεσης για βοήθεια. Γενικά αναδεικνύεται η σημασία των μηντιακών αναπαραστάσεων για την πρόσληψη της κοινωνικής πραγματικότητας και τις συμπεριφορικές προθέσεις προς αυτήν.

Σtereοτυπικές πλαισιώσεις των διαδηλώσεων διαμαρτυρίας από τα MME: Ιδεολογικές λειτουργίες και τρόποι πρόσληψης από το κοινό – Πρόδρομα Ευρήματα.

Αλέξανδρος Βλαζάκης, Αφροδίτη Μπάκα, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Η παρούσα έρευνα, εντάσσεται στο πεδίο της κοινωνικής ψυχολογίας των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης (MME), ενός σχετικά πρόσφατου κλάδου της ψυχολογίας (Reeves & Anderson, 1991) που μελετά σε κοινωνικό επίπεδο τόσο το περιεχόμενο του μηνύματος των MME όσο και την επίδραση του μηνύματος στο κοινό (Giles, 2003). Πιο συγκεκριμένα επιδιώκει να μελετήσει την στερεοτυπική πλαισίωσή (framing) τους (Cavanagh & Dennis, 2012. Snow, Vliegenthart & Corrigan-Brown, 2007) και ειδικότερα την επίδραση της στερεοτυπικής πλαισίωσης της κάλυψης των διαδηλώσεων από τα MME στην Ελλάδα στις στάσεις του κοινού απέναντι στις διαδηλώσεις και τον λειτουργικό της ρόλο στη δικαιολόγηση του συστήματος (Jost & Banaji, 1994. Jost, Banaji & Nosek, 2004). Με βάση α) το «πρότυπο διαμαρτυρίας» (protest paradigm) που αναφέρεται σε μια καθορισμένη πλαισίωση (framing), με αρνητικό ή επικριτικό πρόσημο, της κάλυψης από τα MME των διαδηλώσεων που αντιτίθενται στην καθεστηκία κατάσταση (Chan & Lee, 1984), β) την προσέγγιση του ρόλου της στερεοτυποποίησης στη δικαιολόγηση του συστήματος (Jost & Banaji, 1994) και γ) το θεωρητικό υπόβαθρό της μελέτης του ρόλου των MME στην διαμόρφωση των στάσεων της κοινής γνώμης (Γαρδικιώτης, 2005. Harper & Philo, 2013), αντικείμενο μελέτης της παρούσας έρευνας είναι, εκκινώντας από την εξέταση της κάλυψης αντικυβερνητικών διαδηλώσεων στην Ελλάδα από τα ελληνικά MME κατά την περίοδο της οικονομικής κρίσης (2008-2016), να εξεταστεί το κατά πόσο ο τρόπος και το περιεχόμενο της κάλυψης των διαδηλώσεων επηρεάζουν τις στάσεις του κοινού για αυτές. Οι βασικές υποθέσεις της έρευνας υποστηρίζουν πως 1) τα κυρίαρχα MME στην Ελλάδα καλύπτουν τις κινητοποιήσεις με στερεοτυπική έμφαση σε χαρακτηριστικά βίας και της «άναρχης ανομίας», 2) η έκθεση σε τέτοιου είδους στερεοτυπικές αναπαραστάσεις των διαδηλώσεων επηρεάζει τη στάση του κοινού - ακόμα και υποστηρικτών των διαδηλώσεων- απέναντι στις διαδηλώσεις α) δημιουργώντας αρνητικές στάσεις ή/και μεταβάλλοντας τις υπάρχουσες στάσεις του κοινού σχετικά με τη νομιμότητα και τον σκοπό των διαδηλώσεων β) μειώνοντας την πρόθεση για συμμετοχή σε διαδηλώσεις γ) αυξάνοντας την υποστήριξη της χρήσης βίας ως μέσου διατήρησης της τάξης και δικαιολογώντας την βίαιη κρατική καταστολή των διαδηλώσεων. Πιο συγκεκριμένα στόχος της έρευνας είναι αφενός να εξεταστεί το πώς παρουσιάζονται από τα πιο δημοφιλή MME οι αντικυβερνητικές κινητοποιήσεις-διαδηλώσεις και αφετέρου να μελετήσει την επίδραση των συγκεκριμένων απεικονίσεων στις στάσεις των πολιτών 1) απέναντι στη νομιμότητα και τον σκοπό των διαδηλώσεων, 2) την πρόθεση για συμμετοχή στις κινητοποιήσεις και 3) απέναντι στη δικαιολόγηση της χρήσης βίας ως μέσο καταστολής των διαδηλώσεων. Η έρευνα ακολούθησε τη μεθοδολογία ποιοτικής έρευνας με τη διεξαγωγή ομάδων εστίασης. Στην παρούσα φάση θα παρουσιαστούν τα πρόδρομα ευρήματα από έναν πρώτο αριθμό ομάδων εστίασης που διενεργήθηκαν στις οποίες δόθηκε έμφαση στο να γίνουν κατανοητές οι στάσεις και τα συναισθήματα των συμμετεχόντων απέναντι σε αυτού του είδους τις ειδήσεις, οι πεποιθήσεις, οι εμπειρίες και κυρίως οι θεματικοί άξονες γύρω από τους οποίους οργανώνεται η πρόσληψη του μηνύματος με στερεοτυπικό περιεχόμενο από τους δέκτες, όπως οι ίδιοι το αντιλαμβάνονται και αναστοχάζονται πάνω σε αυτό. Αυτές οι συμπεριφορές, τα συναισθήματα και οι πεποιθήσεις μπορεί να είναι μερικώς ανεξάρτητα από μια ομάδα ή ένα κοινωνικό περιβάλλον, αλλά είναι πιο πιθανό να αποκαλυφθούν μέσω της κοινωνικής συγκέντρωσης και της αλληλεπίδρασης που μια ομάδα εστίασης συνεπάγεται.

Το Περιεχόμενο των Κοινωνιογνωστικών Επεξεργασιών ως Παράγοντας Ενίσχυσης των Διαδικασιών Κοινωνικής Επιρροής.

Σοφία Γκουμάτσου, Στάμος Παπαστάμου, Γεράσιμος Προδρομίτης, *Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών*

Στο πλαίσιο της υπόθεσης της διττότητας, υποστηρίζεται ότι η πλειοψηφική και η μειονοτική επιρροή χαρακτηρίζονται από διαφορετικές κοινωνιογνωστικές επεξεργασίες και διαφορετικούς κοινωνιοψυχολογικούς μηχανισμούς (Moscovici, 1980). Έτσι, μια πλειοψηφία ασκεί επιρροή και επιτυγχάνει την κοινωνική συμμόρφωση μέσα από τον κοινωνιοψυχολογικό μηχανισμό της κοινωνικής σύγκρισης, ενώ μια μειονότητα ασκεί επιρροή και επιτυγχάνει την διάδοση της καινοτομίας μέσα από την γνωστική επικύρωση του μηνύματός της. Βασικός στόχος αυτής της έρευνας είναι να χρησιμοποιήσουμε την επιλεκτική ενεργοποίηση των αντίστοιχων κοινωνιογνωστικών επεξεργασιών και κοινωνιοψυχολογικών μηχανισμών, ως στρατηγική ενίσχυσης της επιρροής, λαμβάνοντας υπόψη το καθεστώς της πηγής και την ποιότητα των επιχειρημάτων. Η μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε είναι η πειραματική και στην έρευνα αξιοποιήθηκε το πειραματικό υπόδειγμα της νομιμοποίησης της εκούσιας ευθανασίας. Χρησιμοποιήθηκε η τεχνική της καταγραφής των σκέψεων ώστε να πριμοδοτήσουμε, είτε την γνωστική επικύρωση του μηνύματος (μέσα από την διατύπωση σκέψεων σχετικά με το περιεχόμενο του μηνύματος) είτε την κοινωνική σύγκριση και την ψυχολογιοποίηση (μέσα από την διατύπωση σκέψεων σχετικά με τους συγγραφείς του μηνύματος). Το περιεχόμενο και το πλήθος των σκέψεων των συμμετεχόντων λήφθηκε υπόψη και διερευνήθηκε με ποιο τρόπο επηρεάζουν την παραγόμενη επιρροή. Τα πειραματικά ευρήματα συζητούνται στο πλαίσιο της διττότητας των διαδικασιών κοινωνικής επιρροής και στηρίζουν την υπόθεση ότι η επικέντρωση στο περιεχόμενο του μηνύματος ενισχύει τη μειονοτική επιρροή, ενώ η επικέντρωση στην πηγή του μηνύματος ενισχύει την πλειονοτική επιρροή.

Το «μαύρο κουτί» των σλόγκαν: Εφαρμογές επικοινωνιακών πρακτικών στη κοινωνική επιρροή.

Ευαγγελία Στυλιανή Κωνσταντινίδη, Γεράσιμος Προδρομίτης, *Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών*

Η παρούσα εργασία εστιάζει στη μελέτη των διαδικασιών επιρροής εντός του πλαισίου στο οποίο λαμβάνει χώρα η απόπειρα επιρροής. Πιο συγκεκριμένα, ως «πλαίσιο» νοείται η προϋπάρχουσα θέση του δέκτη προς το περιεχόμενο του μηνύματος και ο ρυθμιστικός ρόλος που αυτή διαδραματίζει. Η θέση αυτή, την οποία φέρει ο στόχος της επιρροής – κινείται σε ένα δίπολο που κυμαίνεται από τη διαμόρφωση ως την αλλαγή στάσης απέναντι στο υπό εξέταση διακύβευμα μεταξύ πηγής και δέκτη – και φαίνεται να αποτελεί ρυθμιστικό παράγοντα-κλειδί όταν ο σκοπός είναι η κατανόηση γύρω από το «πότε» της άμεσης και της έμμεσης πλειοψηφικής ή μειονοτικής επιρροής. Αναφορικά με το «υπό ποιές συνθήκες» παράγεται η εκάστοτε μορφή επιρροής εξετάσαμε στα πλαίσια ενός πειράματος 2x2: α) το διακριτό ρόλο των πηγών επιρροής (πλειοψηφικών ή μειοψηφικών), β) τις επικοινωνιακές πρακτικές που επιλέγονται από την πηγή κατά τη συναλλαγή της με το ακροατήριο-στόχο (οι οποίες πρακτικές δύνανται να ενεργοποιήσουν ή να απενεργοποιήσουν τη διαπραγμάτευση μεταξύ πηγής-δέκτη καλώντας το δέκτη «να σκεφτεί γιατί» στην πρώτη περίπτωση και παρουσιάζοντας του το μήνυμα ως κάτι το «αυτονόητο» στη δεύτερη). Οι αλληλεπιδράσεις μεταξύ πηγής και επικοινωνιακής πρακτικής τελικά κρίνονται ως αποτελεσματικές ή μη ως προς την ασκούμενη άμεση και έμμεση επιρροή βάσει της ρύθμισης τους από μία τρίτη διάσταση, αυτή της «διαμόρφωσης-αλλαγής στάσης» από πλευράς δέκτη. Πρόκειται για παράμετρο που τα αποτελέσματά μας αναδεικνύουν ως καθοριστική, παρότι ερευνητικά δεν έχει ως τώρα λάβει προσοχή ανάλογη της σημασίας που φαίνεται να έχει.

Προβολές Ισχύος, Απειλή και Ρίσκο στον Λόγο για τα Fake News / Ψευδείς Ειδήσεις.

Σαμαράς Αθανάσιος, Δογάνη Μυρσίνη, *Πανεπιστήμιο Πειραιώς*

Το φαινόμενο των «Fake News» ανάγει σε χειραγωγικές δυνατότητες που προσφέρουν τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Η έρευνα εξετάζει τον επιστημονικό και δημόσιο λόγο για τις «ψευδείς ειδήσεις» εστιάζοντας στις παραστάσεις ισχύος, στη χρήση του ρίσκου, της απειλής και του φόβου εν γένει. Η έρευνα αντλεί από το πεδίο της Κοινωνικής Ψυχολογίας για την θεωρία του φόβου και από το πεδίο των Μέσων Επικοινωνίας για τις παραστάσεις ισχύος με έμφαση τις θεωρίες για την φαντασιακή θέσπιση της ισχύος των Μέσων (third person effect, presumed media influence, hostile media hypothesis). Χρησιμοποιούνται δύο σώματα κειμένων. Το πρώτο απαρτίζεται από τα επιστημονικά δημοσιεύ-

ματα στην διεθνή βιβλιογραφία για τα «fake news», ενώ το δεύτερο από δημόσιο λόγο (πολιτικό, δημοσιογραφικό) με έμφαση στην εκλογή Τραμπ και στο πρώτο διάστημα της Προεδρίας του. Με την μορφή της ποιοτικής ανάλυση περιεχομένου αποτυπώνονται σε κλείδες παρατηρήσεων οι αναφορές στις προβολές ισχύος και την χρήση του φόβου. Συνδυάζονται τα ευρήματα από τις μετρήσεις για τον φόβο και τις προβολές ισχύος έτσι ώστε να διαφανούν οι σχέσεις των δύο φαινομένων στην περίπτωση των «fake news». Τέλος συγκρίνονται οι κλείδες για τον επιστημονικό και τον δημόσιο λόγο. Η σύγκριση αυτή επιτρέπει την διαφοροποίηση της κοινωνικής θεωρίας από την υποκειμενική θεωρία. Η διαφορά ανάμεσα στο τι η επιστημονική έρευνα βρίσκει ότι ισχύει και στο τι τα δρώντα υποκείμενα θεωρούν ότι ισχύει καταδεικνύει ανορθολογισμούς, γνωσιακές μεροληψίες και διαδικασίες χειραγώγησης. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό δεδομένου ότι ιστορικά οι παραστάσεις ισχύος των Μέσων τείνουν να λειτουργούν ως αυτό-εκπληρούμενη προφητεία και αφετέρου κινητοποιούν μηχανισμούς ελέγχου και καταστολής.

10:30- 12:00 Θεματική Συνεδρία 6: ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΕΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΤΑΥΤΟΤΗΤΕΣ ΦΥΛΟΥ

Προεδρείο: Άννα Μαντόγλου, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Η αγάπη, το σεξ και η ικανοποίηση. Πώς βλέπουν τη σύνδεσή τους ενήλικες και νεαροί ενήλικες άνδρες ετεροφυλόφιλου και ομοφυλόφιλου σεξουαλικού προσανατολισμού;

Παναγιώτης Κορδούτης, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Η αγάπη και το σεξ συναρθρώνονται σε τέσσερις κοινές αντιλήψεις: (1) «η αγάπη είναι πάνω απ' όλα» (2) «το σεξ δείχνει την αγάπη», (3) «η αγάπη προηγείται του σεξ», (4) «το σεξ φθίνει». Γνωρίζουμε ότι υφίστανται διαφορές φύλου και ψυχοκοινωνικών ηλικιακών σταδίων ως προς τις αντιλήψεις αυτές (Neto, 2012). Στην παρούσα μελέτη θελήσαμε επιπλέον να διερευνήσουμε αν οι αντιλήψεις αυτές προβλέπουν ικανοποίηση στις σχέσεις, σε πληθυσμό ετεροφυλόφιλων και ομοφυλόφιλων ανδρών, λαμβάνοντας υπόψη και τα ψυχοκοινωνικά ηλικιακά στάδια. Συμμετείχαν 290 άνδρες (νεαροί ενήλικες=176, ενήλικες=109, ετεροφυλόφιλοι=159, ομοφυλόφιλοι=126), σε τρέχουσα σχέση. Αποκρίθηκαν σε ερωτήσεις για τα δημογραφικά και σχεσιακά τους στοιχεία, στην Κλίμακα Αντιλήψεων Αγάπης και Σεξ (ΚΑΑΣ, Hendrick & Hendrick, 2002), στην Κλίμακα Εκτίμησης των Σχέσεων (Hendrick, 1988) και σε ορισμένες άλλες κλίμακες προκειμένου να ελεγχθεί ψυχομετρικά η ΚΑΑΣ. Οι ομοφυλόφιλοι, περισσότερο από τους ετεροφυλόφιλους, θεωρούσαν πως «η αγάπη είναι πάνω από όλα» στη σχέση τους. Οι νεαροί ενήλικες δήλωναν ότι στις δικές τους σχέσεις «η αγάπη προηγείται του σεξ» περισσότερο από ότι οι ενήλικες, ενώ εκείνοι έβλεπαν πως στη σχέση τους «το σεξ φθίνει» πιο πολύ απ' ότι οι νεαροί ενήλικες. Δεν βρέθηκε διαφορά μεταξύ προσανατολισμών και ηλικιακών ομάδων ως προς τη σχεσιακή ικανοποίηση. Περαιτέρω, διαπιστώθηκε ότι αυξημένη ικανοποίηση στη σχέση των ετεροφυλόφιλων προέβλεπαν περισσότερο, με τη σειρά, η περιγραφή «το σεξ [δεν] φθίνει», «η αγάπη είναι πάνω από όλα» και «το σεξ [δεν] δείχνει την αγάπη». Στους ομοφυλόφιλους, η αυξημένη ικανοποίηση προβλεπόταν από την περιγραφή «το σεξ [δεν] φθίνει», ενώ ακολουθούσε το αυξημένο εισόδημα.

Προσαρμογή και ικανοποίηση στις ερωτικές σχέσεις Γκέι, Λεσβιών και Αμφισεξουαλικών Ατόμων: ο ρόλος της σεξουαλικής ταυτότητας και της γονεϊκής αποδοχής-απόρριψης.

Δημήτρης Μούγιος, Δημήτριος Καλαμάρας, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Άρτεμις Γιώτσα, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Παναγιώτης Κορδούτης, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Η παρούσα έρευνα υποθέτει ότι η γονεϊκή αποδοχή-απόρριψη (Rohner, 2017) συνδέεται με την αυτο-αποδοχή της σεξουαλικής ταυτότητας και τις γνωστικοθυμικές δομές (Αγχος-Αποφυγή) που καθοδηγούν τη συμπεριφορά των ατόμων στις σχέσεις έχοντας αντίκτυπο στην προσαρμογή και την ικανοποίηση που τα άτομα βιώνουν σ' αυτές. Συμμετείχαν 400 άτομα, Γκέι, Λεσβίες και Αμφισεξουαλικοί/ες άντρες και γυναίκες. Αποκρίθηκαν σε διαδικτυακό πρωτόκολλο έρευνας που περιλάμβανε ερωτήσεις για (α) τα δημογραφικά τους στοιχεία, (β) την τρέχουσα ή πιο πρόσφατη σχέση τους, (γ) το εύρος αποκάλυψης της σεξουαλικής τους ταυτότητας σε τρίτους, και τα ερωτηματολόγια/κλίμακες (i) «Λεσβιακής, Γκέι και Αμφισεξουαλικής Ταυτότητας (Mohr & Kendra, 2011)», (ii) «Δομών του Σχετίζεσθαι» (Fraley et al., 2011), (iii) «Κοινωνιοσεξουαλικού Προσανατολισμού» (αναθεωρημένο, Penke & Asendorpf, 2008), (iv) «Διαδικής Προσαρμογής» (αναθεωρημένη, Busby et al., 1995), (v) «Εκτίμησης Σχέσεων» (Hendrick, 1988), (vi) «Γονεϊκής Απο-

δοχής Απόρριψης» (σύντομη μορφή, Rohner, 2005b; Rohner & Khaleque, 2012), Πατέρα και Μπέρας, και (vii) της προσλαμβανόμενης στάσης του γονέα προς την σεξουαλική ταυτότητα των παιδιών τους (αυτοσχέδιο). Τα ερωτηματολόγια παρουσιάζονταν με αντιστάθμιση και ελέγχθηκε η αξιοπιστία και εγκυρότητά τους. Αναμένεται ότι η αυξημένη γονεϊκή απόρριψη θα προβλέπει εντονότερο Άγχος και Αποφυγή στις σχέσεις, χειρότερη προσαρμογή και μειωμένη ικανοποίηση, ενώ θα διαμεσολαβείται από το βαθμό αυτο-αποδοχής της σεξουαλικής ταυτότητας και από την προσλαμβανόμενη στάση του γονέα προς τη σεξουαλική ταυτότητα του παιδιού. Τα αποτελέσματα μπορεί να ενισχύσουν την προβλεπτική εγκυρότητα της Θεωρίας Διαπροσωπικής Αποδοχής-Απόρριψης, ως προς τη σχεσιακή συμπεριφορά του συγκεκριμένου πληθυσμού, αναδεικνύοντας το ρόλο της αυτο-αποδοχής της σεξουαλικής ταυτότητας. Τα αποτελέσματα θα είναι χρήσιμα στη συμβουλευτική γονέων, εφήβων και ΛΟΑ ενηλίκων σε ζητήματα σεξουαλικής ταυτότητας και προσωπικών σχέσεων.

Ταυτότητες και Ιδεολογικά Διλήμματα στο Δημόσιο Διάλογο για την Επέκταση του Συμφώνου Συμβίωσης σε Ομόφυλα Ζευγάρια.

Ιωάννης Μίχος, Λία Φίγγου, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Στην παρούσα έρευνα μελετώνται οι ταυτοτικές κατασκευές και τα ρητορικά και ευρύτερα ιδεολογικά διλήμματα που κινητοποιούνται στο δημόσιο διάλογο για την επέκταση του συμφώνου συμβίωσης σε ομόφυλα ζευγάρια. Τα δεδομένα της έρευνας αντλήθηκαν από τη δημόσια ηλεκτρονική διαβούλευση που πραγματοποιήθηκε το 2015 για το νομοσχέδιο «Σύμφωνο Συμβίωσης και άλλες διατάξεις» και αναλύθηκαν με βάση τις αρχές της κριτικής κοινωνικής λογοψυχολογίας και της ρητορικής. Η ανάλυση έδειξε ότι οι αναπαραστάσεις της ομοφυλοφιλίας ως ασύμβατης με την «ελληνο-ορθόδοξη» ταυτότητα χρησιμοποιούνται στην πράξη προκειμένου η νομική κατοχύρωση των ομόφυλων σχέσεων να κατασκευαστεί ως απειλή για το έθνος. Πέρα από κατασκευές εθνικών ταυτοτήτων, οι θεσμικές διεκδικήσεις και τα δικαιώματα των ΛΟΑΤ συνδέθηκαν και με κατασκευές υπερεθνικών/ευρωπαϊκών ταυτοτήτων. Οι αντιφατικοί τρόποι με τους οποίους η Ευρώπη κατασκευάζεται είτε ως υπόδειγμα προόδου είτε ως απειλή για την «Ορθόδοξη Ελλάδα» κινητοποιούνται προκειμένου να υποστηριχθούν επιχειρήματα υπέρ και κατά της επέκτασης του συμφώνου συμβίωσης αντίστοιχα. Επιπλέον, κατασκευές του επιχειρηματολογικού πλαισίου, δηλαδή του θεσμού της δημόσιας διαβούλευσης, επιστρατεύονται είτε για να αποδυναμωθεί είτε για να ενδυναμωθεί η διεκδίκηση ΛΟΑΤ δικαιωμάτων. Σε αυτές τις επιχειρηματολογικές γραμμές αναδύονται ιδεολογικά διλήμματα, τα οποία αφορούν τη σχέση μεταξύ ατομικών (φυσικών) δικαιωμάτων και θεσμικών διαδικασιών στο πλαίσιο της δημοκρατικής διακυβέρνησης.

«Κανονικοποιώντας το Κουίρ» Πλευρές Ενδοομαδικής Διαφοροποίησης σε Μειονοτικό Πλαίσιο: Η Περίπτωση του ΛΟΑΤΚΙ+ Διαθεματικού Κινήματος στην Ελλάδα.

Σταυρούλα Διαμαντή, David M. Frost, University of Surrey

Παρά το ευρύ ενδιαφέρον σχετικά με τις ομαδικές σχέσεις, υπάρχει λιγότερη κατανόηση όσον αφορά τις ενδοομαδικές σχέσεις. Η έρευνα μέχρι τώρα υποδεικνύει εκδηλώσεις ενδοομαδικών διαφορών. Ωστόσο, είναι περισσότερο σύννηθες οι ομάδες να εκλαμβάνονται ως ομοιογενείς. Συγκεκριμένα, σχετικά με αυτές τις διαφορές η φωνή των μειονοτικών ομάδων παραμένει απύσχα. Παίρνοντας μια κονστρουκτιβιστική-ερμηνευτική προσέγγιση, παρουσιάζουμε μια θεματική ανάλυση δεδομένων τα οποία συλλέχθηκαν από δεκαεφτά άτομα αυτοπροσδιοριζόμενα ως μειονότητες του φάσματος φύλου και σεξουαλικότητας, να μιλούν σχετικά με την εμφάνιση πολιτικά ριζοσπαστικών Pride στην Ελλάδα σε ατομικές ημι-δομημένες συνεντεύξεις. Τα θέματα τα οποία αναπτύξαμε – «Σύγκρουση ταυτοτήτων», «Μέσα και έξω από την κοινωνία», «Η Ελληνική πραγματικότητα και ο ιδανικός κόσμος» – καθώς και τα αντίστοιχα υποθέματά τους – «Η ουσία του να είσαι ΛΟΑΤΚΙ+», «Η κοινότητα ως αντικατοπτρισμός των διαχωρισμών της κοινωνίας», «Η κουίρ κουλτούρα ως γκετοποίηση», «Η κουίρ κουλτούρα ως ενάντια στην ετεροκανονική κοινωνία», «Άμεσες ανάγκες», «Εάν τα παιδιά είναι ενωμένα» – κατέδειξαν μία διαφοροποίηση μεταξύ υποομάδων μέσα στην κοινότητα βασισμένη στο κοινωνικό στάτους και τις φιλοδοξίες τους για την ενδοομάδα. Ωστόσο, λόγω των δεσμών του να είναι κάποιο άτομο μειονότητα φύλου και σεξουαλικότητας, αυτή η διαφοροποίηση εμφανίζεται ως ζήτημα διαφορετικών στρατηγικών οι οποίες έχουν ως στόχο την κοινωνική αποδοχή. Καταλήγουμε πως αδιαφορώντας για την ενδοομαδική διαφοροποίηση, οι κοινωνικές πολιτικές θα μπορούσαν πράγματι να ωφελήσουν κάποιες υποομάδες, όμως ταυτόχρονα θα περιθωριοποιούσαν ακόμα περισσότερο τις πιο ριζοσπαστικές.

12:30-13:30 Προσκεκλημένη Ομιλία: Αναπαριστώντας την επιρροή: προς ένα θεωρητικό δυισμό ή προς τον δυισμό της κοινωνικής σκέψης;

Προσκεκλημένος ομιλητής: Στάμος Παπαστάμου, *Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών*
Προεδρείο: Δέσποινα Σακκά, *Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης*

Ήδη στις εργασίες του Serge Moscovici πάνω στις κοινωνικές αναπαραστάσεις της ψυχανάλυσης βρίσκεται σε εμβρυακό στάδιο μια απόπειρα διάρθρωσης της θεωρίας των κοινωνικών αναπαραστάσεων με τη θεωρία της κοινωνικής επιρροής. Οι έρευνες πάνω στη μειονοτική επιρροή κατά τις δεκαετίες του '70 και του '80 θέτουν τις βάσεις μιας διάρθρωσης μεταξύ των δύο αυτών κοινωνιοψυχολογικών δυναμικών, η οποία ωστόσο εξαφανίζεται τις επόμενες δεκαετίες κάτω από την πίεση του νέου κυρίαρχου θεωρητικού και επιστημολογικού ρεύματος ενσωμάτωσης των μελετών για την κοινωνική επιρροή στο ερευνητικό συγκείμενο πλαισίωσης των φαινομένων πειθούς και αλλαγής κοινωνικών στάσεων. Έκτοτε, μόνο ορισμένες μελέτες πάνω στις άρρητες θεωρίες κοινωνικής επιρροής επιχειρούν να ενεργοποιήσουν εκ νέου σε κάποιο βαθμό το θεωρητικό ενδιαφέρον που μπορεί να παρουσιάζει η (πειραματική κυρίως) διερεύνηση των κοινωνικών αναπαραστάσεων της επιρροής. Θα παρουσιαστούν κάποια εμπειρικά δεδομένα σχετικά με την προβληματική αυτή και θα εξεταστεί κατά πόσο δύνανται να εξηγήσουν τη λειτουργία της κοινωνικής σκέψης ως φορέα και αντικείμενο και της κοινωνιοψυχολογικής δυναμικής.

15:00 – 16:30 Θεματική Συνεδρία 7: ΜΝΗΜΗ, ΤΑΥΤΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Προεδρείο: Παναγιώτης Κορδούτης, *Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών*

Ο προστατευτικός ρόλος της συλλογικής νοσταλγίας απέναντι στην απειλή της απανθρωποποίησης για τη συλλογική ταυτότητα.

Γεώργιος Αμπακούμιν, *Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας*

Rita Guerra, Ana Louceiro, *Lisbon University Institute, ISCTE*

Agnieszka Golec de Zavala, *Goldsmiths, University of London*

Tim Wildschut, *Κωνσταντίνος Σεντικίδης, University of Southampton*

Η νοσταλγία, μια έντονη συναισθηματική επιθυμία για το παρελθόν, είναι ένα συναίσθημα με ευεργετικές ιδιότητες για τους ανθρώπους. Τους βοηθά να αντιμετωπίσουν απειλές, συμβάλει στην ευεξία και, γενικότερα, συμβάλει στην αίσθηση ότι η ζωή έχει νόημα. Αυτές οι ευεργετικές ιδιότητες μπορούν να παρατηρηθούν τόσο αναφορικά με τον ατομικό, όσο και τον συλλογικό εαυτό. Στην παρούσα έρευνα εξετάσαμε τον προστατευτικό ρόλο της συλλογικής νοσταλγίας, όταν η συλλογική ταυτότητα απειλείται από μετα-αντιλήψεις απανθρωποποίησης της ενδοομάδας. Μετρήσαμε τις μετα-αντιλήψεις απανθρωποποίησης των εθνικών ομάδων πολιτών από χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δηλαδή το κατά πόσο οι πολίτες από κάθε χώρα νομίζουν ότι οι πολίτες χωρών-εξωομάδων επίσης από την Ευρωπαϊκή Ένωση τους θεωρούν κάτι λιγότερο από ανθρώπους. Η αίσθηση ότι μια εξωομάδα θεωρεί τα μέλη της ενδοομάδας ως κατώτερα του ανθρώπινου είδους, αποτελεί μια επειλή για την συλλογική ταυτότητα. Υποθέσαμε, ότι η συλλογική νοσταλγία, δηλαδή μια έντονη συναισθηματική επιθυμία για το συλλογικό παρελθόν, θα μπορούσε να αποτελεί προστασία απέναντι σε αυτήν την απειλή. Πιο συγκεκριμένα, αναμέναμε ότι οι μετα-αντιλήψεις απανθρωποποίησης συμβάλουν στην αύξηση της συλλογικής νοσταλγίας και, μέσω αυτής, στην αύξηση της ταύτισης με την εθνική ομάδα και στη μείωση της ταύτισης με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η υπόθεση αυτή μπόρεσε να υποστηριχθεί για μια έμμεση μορφή απανθρωποποίησης, δηλαδή όταν μεν η μετα-αντίληψη αφορούσε απόδοση ανθρώπινων ιδιοτήτων στην ενδοομάδα, ταυτόχρονα όμως όταν οι ιδιότητες αυτές ήταν αρνητικές. Επιπλέον, υπήρχαν διαφορετικές εκφάνσεις των ευρημάτων στις επιμέρους χώρες. Τα ευρήματα συζητώνται ως προς τις εκφάνσεις στις επιμέρους χώρες αλλά και ως προς τη συγκεκριμένη μορφή απανθρωποποίησης.

Η επίδραση της ηλικίας και του φύλου στις αναπαραστασιακές νοσταλγικές μνήμες.

Άννα Μαντόγλου, Δημήτρης Καλαμάρας, Παναγιώτης Ξανθόπουλος, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Θεόφιλος Γκινόπουλος, *University of Surrey*

Στην παρούσα έρευνα μελετάται η αντικειμενοποίηση των αυτοβιογραφικών νοσταλγικών μνημών, των λόγων και των συναισθημάτων τους, καθώς και οι επικεντρώσεις ηλικίας και φύλου. 244 άνδρες και γυναίκες διαφόρων ηλικιών (νέοι, ενήλικες και ηλικιωμένοι) απάντησαν σε ερωτήσεις ανοικτού και κλειστού τύπου για την αυτοβιογραφική νοσταλγία. Τα ευρήματα έδειξαν ότι οι νοσταλγικές εμπειρίες παραπέμπουν στους σημαντικούς «άλλους» (παιδιά, γονείς, παππούδες, συζύγους, φίλους), σε περιόδους ζωής, σε ιδιαίτερα ή μοναδικά γεγονότα, σε δραστηριότητες του ελεύθερου χρόνου και σε τόπους. Οι λόγοι της νοσταλγίας συνδέονται με τις ευχάριστες στιγμές, την επιθυμία αναβίωσης του παρελθόντος, την ξεγνοιασιά, καθώς και με την απουσία και το θάνατο. Η νοσταλγία είναι ένα γλυκόπικρο συναίσθημα με θετικές και αρνητικές διαβαθμίσεις. Διαφοροποιήσεις εντοπίστηκαν μεταξύ των ηλικιών και των φύλων. Πιο συγκεκριμένα, οι ηλικιωμένοι εμφανίζονται περισσότερο ευαίσθητοι στις νοσταλγικές μνήμες τις οποίες επικοινωνούν, και επικεντρώνουν στους σημαντικούς άλλους, που δεν υπάρχουν πια. Τα νεότερα άτομα σκέφτονται με νοσταλγία τις περιόδους ζωής (μαθητικά, σχολικά και φοιτητικά χρόνια) και τις δραστηριότητες του ελεύθερου χρόνου. Οι ενήλικες και ηλικιωμένες γυναίκες δηλώνουν νοσταλγικές για μέλη της οικογένειας (γονείς, γιαγιάδες/παππούδες, συζύγους), γιατί έχουν πεθάνει και αισθάνονται μια γλυκιά μελαγχολία.

Μετά την καταστροφή: Διατήρηση / εξασθένηση κοινών κοινωνικών ταυτοτήτων.

Evangelos Ntontis, John Drury, *University of Sussex*

Richard Amlôt, *Emergency Response Department, Public Health England*

James Rubin, *King's College London*

Richard Williams, *University of South Wales*

Η υπάρχουσα ερευνητική εργογραφία στο θέμα των καταστροφών υποδεικνύει, αφενός, ότι οι άνθρωποι συγκροτούν ομάδες όταν υπάρχει μια κοινή απειλή, αφετέρου ότι αυτή η αναδυόμενη αλληλεγγύη εξασθενεί με το πέρασμα του χρόνου. Με όρους κοινωνικής ταυτότητας, η αίσθηση της κοινής μοίρας μπορεί να οδηγήσει στην ανάδυση μιας κοινής κοινωνικής ταυτότητας ανάμεσα σε επιζώντες, ενισχύοντας την παροχή κοινωνικής βοήθειας και συλλογικής οργάνωσης. Με τη συγκεκριμένη μελέτη επεκτείνουμε αυτού του τύπου την έρευνα διερευνώντας τους παράγοντες που οδηγούν στην διατήρηση ή στην εξασθένηση των αναδυόμενων κοινών κοινωνικών ταυτοτήτων σε μετά-καταστροφικές περιόδους. Για τις ανάγκες της έρευνας αυτής πραγματοποιήθηκαν συνεντεύξεις με 19 κατοίκους της πόλης του York της Αγγλίας, το οποίο πλημμύρισε τον Δεκέμβριο του 2015. Μέσω μιας θεωρητικής θεματικής ανάλυσης, δείχνουμε πως οι κοινές ταυτότητες μπορούν να εξασθενίσουν λόγω της απουσίας μιας κοινής απειλής, λόγω της έλλειψης βοήθειας, καθώς και της (πλέον) μη αναγνώρισης του εαυτού ως θύματος. Επίσης παρουσιάζουμε πως η αίσθηση της ομαδικότητας μπορεί να διατηρηθεί μέσω δεσμών που δημιουργήθηκαν λόγω της κοινής αρνητικής εμπειρίας, μέσω της επικοινωνίας με άλλους κατοίκους, μέσω γεγονότων που υπενθυμίζουν την καταστροφή, μέσω διοργανώσεων και επετείων, καθώς και μέσω της διατήρησης της παροχής βοήθειας. Προτείνονται υποδείξεις για φορείς άσκησης και χάραξης πολιτικής.

Η συγκινησιακή λογο-πρακτική της «ανησυχίας»: μερικές επισημάνσεις για ένα κριτικό κοινωνικοψυχολογικό περίγραμμα ανάλυσης των συναισθημάτων ως πρακτικών.

Γεώργιος Κεσίσογλου, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Αλίκη Μεταλλινού, *AMC/University of East London*

Η ανακοίνωση αυτή στοχεύει να συμβάλει στη σύγχρονη συζήτηση για την κριτική κοινωνικοψυχολογική μελέτη των συναισθημάτων. Μετά από μια συστηματική θεωρητική πλαισίωση στην κριτική κοινωνική ψυχολογία των συγκινήσεων (affects) και συναισθημάτων (emotions) ως κοινωνικών πρακτικών, θα εστιάσουμε αναλυτικά στην «ανησυχία» που επέδειξαν πολλοί ειδικοί ψυχικής υγείας που (συν)εργάζονται με πρόσφυγες, μετά την πρόσκλησή μας να συμμετέχουν σε μια πιλοτική ποιοτική έρευνα με συνεντεύξεις. Η έρευνα αυτή, αρχικό μέρος μιας μεταδιδακτορικής μελέτης, αναζητούσε τα βιώματα, τα συναισθήματα και τις ανάγκες εποπτείας των ειδικών αυτών, που απασχολούνται σε Μ.Κ.Ο. και άλλες δομές που δραστηριοποιούνται στη διαχείριση των προσφύγων. Η ανησυχία αναδείχτηκε ως πρακτική τόσο

στην αρχική προσέγγιση – πληροφόρηση για την έρευνα, όσο και στην αλληλεπίδραση της συνέντευξης, αλλά και σε στοιχεία των απαντήσεων. Χρησιμοποιώντας αποσπάσματα από τις συνεντεύξεις αυτές ως παραδείγματα, θα συζητήσουμε αναλυτικά με ποιους τρόπους οι ενδιασμοί των συμμετεχόντων κινητοποιούνται στο λόγο ως συγκινησιακή λογοπρακτική, αλλά και καθίστανται ενσώματο βίωμα της ερευνητικής αλληλεπίδρασης για τους ερευνητές. Με το σημαντικό αυτό εύρημα των ενδιασμών, αναδεικνύονται εμφατικά: α) ο αντίκτυπος των «συγκινήσεων» από τις θεραπευτικές συνομιλίες των ειδικών ψυχικής υγείας με τους πρόσφυγες· β) ο αντίκτυπος της λογοδοσίας για αυτές τις θεραπευτικές συνομιλίες στην ερευνητική συνέντευξη· γ) η «επήρεια» της (επισφαλούς) εργασίας στο προσφυγικό καθεστώς της Ελλάδας· δ) η σημασία της κλινικής εποπτείας για τη διαχείριση αυτού του αντίκτυπου και της επήρειας. Φανερώνεται τέλος μεθοδολογικά η χρησιμότητα της εστίασης στο μικρο-, μέσο- και μακρο- επίπεδο ανάλυσης του λόγου και των μελετώμενων πρακτικών.

Τα ανθρώπινα δικαιώματα του παιδιού στην 3η χιλιετία: ψυχοκοινωνικές παρεμβάσεις και προγράμματα υποστήριξης ενάντια στην παιδική εργασία.

Αναστασία - Βαλεντίνη Ρήγα, Πανεπιστήμιο Κρήτης – Ελληνικός Σύνδεσμος Ηνωμένων Εθνών

Στα κείμενα της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του παιδιού (Ν. 2101 ΦΕΚ 192/2-12-1992), στον Καταστατικό Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, στη Διακήρυξη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του 1948, αναφέρονται ότι τα παιδιά δικαιούνται ειδικής βοήθειας και υποστήριξης, ιδιαίτερα σε περιόδους κρίσης επείγουσας ανάγκης, ένοπλης σύρραξης. Συνταρακτική η έκθεση της UNICEF διαπιστώνει ότι εκατομμύρια παιδιά διεθνώς απασχολούνται σε βαριές ανθυγιεινές εργασίες, ορισμένα εξ' αυτών ωθούνται στην πορνεία, αποτελώντας μια από τις πλέον «κερδοφόρες επιχειρήσεις». Πόσο σε βάθος γνωρίζουμε το θέμα της παιδικής εργασίας; Πως μπορούμε να βοηθήσουμε στην καταπολέμηση αυτού του φαινομένου; Στην εισήγησή μας παρουσιάζουμε ένα πρόγραμμα ψυχοκοινωνικής στήριξης και πρόληψης για τη βοήθεια των παιδιών σε καταστάσεις κρίσης και επικίνδυνης εργασίας. Ο Διεθνής Οργανισμός Εργασίας (ILO) και το Διεθνές Πρόγραμμα για την Εξάλειψη της Παιδικής Εργασίας (IPEC), χρησιμοποιούν μία πολυεπίπεδη προσέγγιση στήριξης, πρόνοιας και πρόληψης με την υποστήριξη της Διεθνούς Κοινότητας η οποία αναλαμβάνει την υπευθυνότητα αυτών των προγραμμάτων. Ξεκινά από την προώθηση, την εκτέλεση των Συμβάσεων ενάντια στην παιδική Εργασία, την επιστράτευση και την κινητοποίηση ειδικών κυβερνητικών ομάδων για την προώθησή τους μέσω εκπομπών στα ΜΜΕ. Η IPEC δημιούργησε το Πρόγραμμα SCREAM, Στήριξης των Δικαιωμάτων του Παιδιού, δια μέσου Εκπαιδευτικού υλικού, της Τέχνης και των Media: «Μάθηση να γνωρίζω, να πράττω, να ζω και να υπάρχω» δια μέσου της εκπαίδευσης. Αυτός είναι ο βασικός στόχος του εν λόγω Προγράμματος.

18:30 – 20:00 Θεματική Συνεδρία 8: ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ

Προεδρείο: Γιώργος Αμπακούμκιν, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Αναπαραστάσεις της μεταναστευτικής εμπειρίας στον λόγο Ελλήνων 'νεομεταναστών' στην Αυστραλία: Θυματοποίηση, αυτενέργεια και κοινωνική λογοδοσία.

Νίκος Μποζατζής, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Η διακρατική (transnational) προσέγγιση αποτελεί, ήδη από τις αρχές της δεκαετίας του 1990, μια σημαίνουσα παράδοση έρευνας και θεωρίας στις μεταναστευτικές σπουδές. Με καταγωγή από την εθνογραφία, η προσέγγιση αυτή στέκεται κριτικά απέναντι σε κοινωνιο-θεωρητικές κατανοήσεις της μετανάστευσης μέσα από σχήματα ώθησης / έλξης, στο βαθμό που αυτά επιμερίζουν μια εικόνα «δομικού θύματος» στους μετανάστες. Η έμφαση της προσέγγισης αυτής τοποθετείται στην χαρτογράφηση των ενεργητικών κοινωνικών πρακτικών των μεταναστών, των οποίων η βιωμένη εμπειρία συγκροτείται στα πλαίσια ενός διακρατικού πεδίου δραστηριοτήτων (οικονομικών, οικογενειακών, κοινωνικών, επικοινωνιακών, πολιτικών κ.ο.κ). Συνυφασμένη με τη διακρατική προσέγγιση της μετανάστευσης είναι η κριτική του μεθοδολογικού εθνικισμού ο οποίος, όπως υποστηρίζεται, χαρακτηρίζει μεγάλο μέρος της κοινωνικής έρευνας στο βαθμό που αυτή τείνει, τυπικά, να θεωρεί το έθνος-κράτος ως περιέκτη της κοινωνικής εμπειρίας, αγνοώντας τις κοινωνικές πρακτικές που το διεμβολίζουν. Η συγκεκριμένη ανακοίνωση σκιαγραφεί μια κριτική τοποθέτηση απέναντι στην διακρατική προσέγγιση της μετανάστευσης. Χρησιμοποιώντας ως εφαλτήριο τις κοινωνιο-ψυχολογικές θεωρήσεις του Κοινότοπου Εθνικισμού (Billig 1995) και του Κοινότοπου Οξιντενταλισμού (Bozatzis 2014, 2016) και έχοντας

ως μεθοδολογικό πεδίο αναφοράς τη στροφή στο λόγο στην κοινωνική ψυχολογία (Μποζατζής & Δραγώνα 2011), υποστηρίζεται ότι το ιδεολογικό πλέγμα του εθνικού λόγου και των συμβολικών του ιεραρχήσεων αναπαράγεται κοινότοπα όχι αποκλειστικά στους τρόπους με τους οποίους οι κοινωνικοί επιστήμονες συγκροτούν το πλαίσιο των ερευνών τους αλλά, επίσης, σε ρητορικές / ιδεολογικές πρακτικές λογοδότησης των δρώντων κοινωνικών υποκειμένων που εμπλέκονται σε μεταναστευτικές κινήσεις. Το εμπειρικό υλικό της ανακοίνωσης προέρχεται από έρευνα πεδίου με τη χρήση συνεντεύξεων που πραγματοποιήθηκε το 2015 στην Αυστραλία με Έλληνες «νεομετανάστες».

«Ας χτίσουμε ένα Σπίτι»: Ανακατασκευή χώρου, πολιτειότητας και κοινωνικής ταυτότητας μέσω πολιτικής δράσης. Σπυρίδων Λογοθέτης, Ελένη Ανδρεούλη, John Dixon, The Open University, UK

Η παρούσα έρευνα θα εξετάσει την έννοια της πολιτειότητας και της τοπικής πολιτικής δράσης από την οπτική των καθημερινών ανθρώπων στην Ελλάδα και πιο συγκεκριμένα στην περιοχή των Εξαρχείων. Σε αντίθεση με υπάρχουσα έρευνα στο πεδίο των κοινωνικών επιστημών, που εξετάζει την έννοια της πολιτειότητας ως κρατικό θεσμό και κρατική πολιτική, η παρούσα έρευνα θα εξετάσει την πολιτειότητα ως μια ρητορική κατασκευή άρρηκτα συνδεδεμένη με την καθημερινή ζωή, την κοινωνική ταυτότητα, την πολιτική δράση και τους κοινωνικούς χώρους. Ακολουθώντας εθνογραφικές μεθόδους και ανάλυση λόγου, η παρούσα έρευνα στοχεύει να εξετάσει πώς οι καθημερινοί άνθρωποι δρουν, αντιλαμβάνονται και τοποθετούν τους εαυτούς τους ως πολίτες σε μια κοινωνία πολιτών καθώς και τους τρόπους με τους οποίους η έννοια της πολιτειότητας επαναπροσδιορίζεται, ανακατασκευάζεται και ορίζεται ως διεκδίκηση αξιώσεων μέσω της οικειοποίησης και της επαναχρησιμοποίησης χώρου.

Κοινωνικές Αναπαραστάσεις και Διαλογικότητα στις σχέσεις Ελληνοκυπρίων – Τουρκοκυπρίων. Ελισάβετ Παναγιώτου, London School of Economics and Political Science

Η παρούσα μελέτη βασίζεται στην Θεωρία Κοινωνικών Αναπαραστάσεων και στη Διαλογικότητα προκειμένου να παρουσιάσει α) τις αναπαραστάσεις του Εαυτού, Άλλου και Αντικειμένου και β) τις διαδικασίες που λαμβάνουν χώρα κατά την επαφή με εναλλακτικές αναπαραστάσεις στην περίπτωση της διομαδικής σύγκρουσης μεταξύ Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων στην Κύπρο. Αναλύει διαλογικά ποιοτικά δεδομένα τα οποία προέρχονται από 8 ομάδες εστίασης και 6 ημι-δομημένες συνεντεύξεις με Ελληνοκύπριους. Η ανάλυση υποδεικνύει τη θεματοποίηση του Κύπριου (ως ενδοομάδα) χρησιμοποιώντας τις αντιθέσεις: Έλληνας-Τούρκος, μικτός-καθαρόαιμος και αδύναμος-δυνατός ενώ οι κύριοι Άλλοι οι οποίοι προκύπτουν από τα δεδομένα είναι οι Τουρκοκύπριοι και η Τουρκία. Οι Τουρκοκύπριοι θεματοποιούνται χρησιμοποιώντας τις αντιθέσεις: Κύπριος-Τούρκος και αδύναμος-δυνατός ενώ η Τουρκία με τις αντιθέσεις: καλός-κακός, αδύναμος-δυνατός, έμπιστος- αναξιόπιστος. Οι αναπαραστάσεις της Κύπρου (ως Αντικείμενο) βασίζονται στην ικανότητα της Κύπρου να διατηρήσει κράτος ή όχι. Σχετικά με τις διαδικασίες που λαμβάνουν χώρα κατά την επαφή με εναλλακτικές αναπαραστάσεις των Τουρκοκυπρίων, οι συμμετέχοντες αποφεύγουν πιθανή μεταμόρφωση των κύριων τους αναπαραστάσεων, χρησιμοποιώντας σημασιολογικά εμπόδια όπως «απαγορευμένες σκέψεις», και «υπονόμευση κινήτρων». Τα αποτελέσματα της παρούσας μελέτης υπογραμμίζουν τον κίνδυνο που προκύπτει όταν η ισχυρή ομάδα ενστερνίζεται την ταυτότητα της υπερ-ομάδας καθώς και τον κίνδυνο υιοθέτησης μιας παθητικής στάσης απέναντι στο Κυπριακό εξαιτίας της εκλαμβανόμενης αδυναμίας της ενδοομάδας και ισχύς της εξομάδας. Τέλος, προτείνεται το μοντέλο Γνωστικής Πολυφασίας προκειμένου να κατανοηθούν οι πολλαπλές εθνικές ταυτότητες που χρησιμοποιούνται στη Κύπρο ενώ συζητείται η περίπτωση της Κύπρου ως μια ιδιαίτερη περίπτωση Banal Nationalism.

Κοινωνικές κατασκευές της ιδεολογίας: Ομάδες εστίασης νέων συζητούν για τις πολιτικές «κρίσεις» του ελληνικού κράτους.

Μαρτίνα Σουρβίνου, Λία Φίγγου, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Η μελέτη της πολιτικής ιδεολογίας στην κοινωνική και πολιτική ψυχολογική έρευνα είναι εξ' ορισμού κομβικής σημασίας. Η υπάρχουσα έρευνα, μεταξύ άλλων, έχει εστιάσει στους τρόπους με τους οποίους παράγονται και εδραιώνονται ιδεολογικές αναπαραστάσεις, στη σχέση αυτών με την πολιτική συμπεριφορά και στις επιπτώσεις τους στην κοινωνική αναπαραγωγή. Επιπλέον, εργογραφία που υιοθετεί κυρίως μια κριτική λογοψυχολογική προσέγγιση επικεντρώνεται στις ιδεολογικές λειτουργίες του λόγου, θεσμικού και καθημερινού. Ωστόσο, έχει αμεληθεί η προσέγγιση της έννοιας αυτής ως ένα ξεχωριστό «ρητορικό αντικείμενο». Η παρούσα έρευνα επικεντρώνεται στη διαπραγμάτευση της «πολιτι-

κής ιδεολογίας» στον καθημερινό λόγο και στη διερεύνηση των ενδεχόμενων λειτουργιών που επιτελεί η επίκλησή της. Θεωρώντας το πολιτικό σκηνικό του ελληνικού κράτους πρόσφορο για τη μελέτη αυτού του ζητήματος, διενεργήθηκαν 6 ομάδες εστιασμένης συζήτησης με νέους 18-30 ετών, γύρω από τους άξονες της οικονομικής «κρίσης», του προσφυγικού ζητήματος και της ανόδου της ακροδεξιάς. Χρησιμοποιώντας τα αναλυτικά εργαλεία της Κριτικής Κοινωνικής Λογοψυχολογίας, προκύπτει πως η ιδεολογία χρησιμοποιείται από τους συμμετέχοντες/ουσες ως ρητορικός πόρος σε δύο κεντρικά επιχειρηματολογικά πλαίσια. Το πρώτο αφορά στην ερμηνεία της πολιτικής/εκλογικής συμπεριφοράς και εντός αυτού η ιδεολογία άλλοτε φαίνεται να έχει νομοτελειακή σχέση με την πολιτική συμπεριφορά ενώ άλλοτε συζητιούνται ως δύο διαφορετικά αντικείμενα που δεν σχετίζονται κατ'ανάγκη. Το δεύτερο πλαίσιο εμπεριέχει την πραγματοποίηση της ιδεολογίας και την αναπαράστασή της «στη θεωρία», κατασκευάζοντάς την είτε ως παρωχημένη έννοια που δεν συνεισφέρει στην κατανόηση του «πολιτικού γίνεσθαι», είτε ως έννοια παραμορφωτική της πραγματικότητας. Οι διαφορετικές αναπαραστάσεις της ιδεολογίας συζητούνται σε σχέση με την επιτελεστικότητα τους, τη δυνατότητα δράσης και αλλαγής που συνεπάγονται, αλλά και την ευθύνη που αποδίδουν στα δρώντα πολιτικά υποκείμενα.

Η συνδικαλιστική δραστηριότητα και «νοοτροπία» των δημοσίων υπαλλήλων: ένα παράδειγμα κοινωνιοψυχολογικής προσέγγισης της ιδεολογίας.

Γεράσιμος Προδρομίτης, Στάμος Παπαστάμου, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Παρουσιάζονται επιλεγμένα ευρήματα ευρύτερης εμπειρικής έρευνας πεδίου, σε δείγμα 560 δημοσίων υπαλλήλων, οι οποίοι απάντησαν σε πολυθεματικό ερωτηματολόγιο ερωτήσεων κλειστού τύπου, μέσω του οποίου διερευνήθηκαν οι στάσεις και εκτιμήσεις σχετικά με συμμετοχή και την ανάληψη δράσης στο πλαίσιο των συνδικαλιστικών δομών του Δημοσίου Τομέα και παράλληλα αποτυπώθηκαν κεντρικές διατάξεις του κοινωνιοψυχολογικού προφίλ των δημοσίων λειτουργών. Από την ανάλυση των δεδομένων προέκυψαν τρία συνθετικά κοινωνιο-ψυχολογικά προφίλ, βάσει διαστάσεων όπως η αίσθηση σχετικής αποστέρσης και προσωπικής ευαλωτότητας, οι οπτικές περί κοινωνικής κινητικότητας και συλλογικής αλληλεγγύης, η νομιμοποίηση διαφορών ισχύων, ο κανόνας εσωτερικότητας, η προσωπική πολιτική δραστηριοποίηση κ.α. Τα συγκεκριμένα προφίλ, που χαρακτηρίζουν διακριτές ομάδες του δείγματος, κυμαίνονται μεταξύ παθητικής συμμόρφωσης και αγωνιστικής δραστηριοποίησης, συνδέονται ευρύτερα με διαφορετικές έως συγκρουόμενες ιδεολογικο-πολιτικές τοποθετήσεις, αντιστοιχούν σε συγκεκριμένες στάσεις απέναντι στις συνδικαλιστικές οργανώσεις και κινητοποιήσεις και διαφοροποιούνται ως προς τους λόγους συμμετοχής (ή μη) σε αυτές. Τα ευρήματα συζητούνται με γνώμονα τη συνεισφορά τους στη συστηματοποίηση των θεωρητικών προβληματισμών, που σχετίζονται με την κοινωνιοψυχολογική προσέγγιση της πολιτικής δραστηριοποίησης ενώ παράλληλα εξετάζεται και η μεθοδολογική τους σημασία στη σχετική ερευνητική πρακτική μαζί με τη σημασία προσέγγισης του εμπειρικού πεδίου του Δημοσίου Τομέα στην Ελλάδα.

ΚΥΡΙΑΚΗ 3/12/2017

09:00 – 10:30 Θεματική Συνεδρία 9: ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

Προεδρείο: Κωνσταντίνος Καφέτσιος, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Σχέση οικειότητας, σεξουαλικότητα και ορολογική κατάσταση HIV: αντιλήψεις, στάσεις και εμπειρίες ομοφυλόφιλων ανδρών.

Χρυσοβαλάντης Παπαθανασίου, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Η παρούσα έρευνα αναφέρεται σε θέματα που άπτονται της συναισθηματικής και σεξουαλικής ζωής των ομοφυλόφιλων ανδρών και επιχειρεί να κατανοήσει τις στρατηγικές διαχείρισης της HIV λοίμωξης στο πλαίσιο μιας σχέσης ομόφυλης οικειότητας μεταξύ ανδρών με διαφορετική ορολογική κατάσταση. Ως μεθοδολογία ακολουθείται η εμπειρικά θεμελιωμένη θεωρία, ενώ ως μέθοδος συλλογής των δεδομένων χρησιμοποιείται η ομάδα εστίασης. Σύμφωνα

με τα αποτελέσματα, η ομοφυλοφιλία και η οροθετικότητα γίνονται αντιληπτές από τους συμμετέχοντες ως προκλήσεις (challenges), οι οποίες –σε κοινωνικό επίπεδο– εμπεριέχουν στιγματισμό και εμπλέκουν παρόμοιες στρατηγικές διαχείρισης της στιγματισμένης ταυτότητας (π.χ. διαδικασία αποκάλυψης). Ως κίνητρα σύναψης οροδιαφορετικής συντροφικής σχέσης, οι οροθετικοί δηλώνουν την «αίσθηση φυσιολογικότητας», ενώ στον λόγο των οροαρνητικών αναδεικνύονται οι ακόλουθες αντιλήψεις: α) η οροθετικότητα και η ομοφυλοφιλία ως συσχετιζόμενες εμπειρίες, β) η αγάπη ως παράγοντας διαμεσολάβησης και υπέρβασης των δυσκολιών, γ) οι σύντροφοι ως «κοινωνικοί σύμμαχοι» και δ) η προστασία από τον ιό ως αμοιβαία ευθύνη. Ως αντικίνητρα, οι οροθετικοί αναφέρουν τον φόβο της απόρριψης και τις τραυματικές εμπειρίες εγκατάλειψης, ενώ οι οροαρνητικοί τον φόβο μόλυνσης από τον HIV και τις δυσκολίες διαχείρισης του κινδύνου. Σύμφωνα με τους συμμετέχοντες, σημαντικοί ψυχοκοινωνικοί παράγοντες για τη λειτουργικότητα του οροδιαφορετικού ζευγαριού αποτελούν: α) η αποκάλυψη της οροθετικότητας στον οροαρνητικό σύντροφο, β) η υιοθέτηση ασφαλούς σεξουαλικής συμπεριφοράς και γ) η αφοσίωση. Τα ερευνητικά αυτά στοιχεία εμπλουτίζουν τη βιβλιογραφία της κοινωνικής ψυχολογίας των στενών διαπροσωπικών σχέσεων, συνεισφέρουν στην καλύτερη κατανόηση της διαχείρισης της HIV λοίμωξης εντός της σχέσης ομόφυλης οικειότητας και συμβάλλουν στο σχεδιασμό αποτελεσματικών προγραμμάτων ψυχοκοινωνικής στήριξης των οροθετικών και των συντρόφων τους.

Ύψος Σύναψης Δεσμού, Φροντίδα και Σεξ: η σύνδεσή τους με τη γενική ικανοποίηση στις σχέσεις ετεροφυλόφιλων και ομοφυλόφιλων ανδρών.

Αντώνης Κατσουρός, Παναγιώτης Κορδούτης, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Θεωρείται ότι τις ερωτικές σχέσεις κινητοποιούν τα συστήματα του Δεσμού, της Φροντίδας και του Σεξ (Mikulincer, 2006). Διερευνήσαμε αν εννοιοκατασκευές συνδεδεμένες με αυτά, όπως το Ύψος Σύναψης Δεσμού (Άγχος – Αποφυγή, ΥΣΔ), η Φροντίδα (Μέγιστη δυνατή φροντίδα/Υποστήριξη/Βοήθεια, Φ) και ο Κοινωνιοσεξουαλικός Προσανατολισμός (Μη επιτρεπτικότητα – επιτρεπτικότητα ή ελευθεριότητα στο σεξ, Σ) μπορούν να προβλέψουν τη Γενική Ικανοποίηση (ΓΙ) στις σχέσεις ομοφυλόφιλων και ετεροφυλόφιλων ανδρών. Υποθέτουμε ότι οι ετεροφυλόφιλοι είναι πιθανότερο να εμπλέκονται σε συμπεριφορές φροντίδας από τους ομοφυλόφιλους, ενώ εκείνοι περισσότερο σε συμπεριφορές ελευθεριάζοντος σεξ. Θεωρητικά, οι κοινωνικοί κανόνες ίσως να ενθαρρύνουν ή περιορίζουν τις βιοεξελικτικές συστημικές επιλογές των ανδρών για τις σχέσεις. Δεν γνωρίζουμε αν οι εκφάνσεις του ΥΣΔ, της Φ και της Σ έχουν διαφορετικό ρόλο στη ΓΙ από τις σχέσεις. Ετεροφυλόφιλοι (273) και ομοφυλόφιλοι (256) άνδρες δήλωσαν δημογραφικά και σχεσιακά στοιχεία και αποκρίθηκαν στην αναθεωρημένη Κλίμακα Βιωμάτων στις Στενές Σχέσεις (Fraleay, Waller, Brennan, 2000), στις υποκλίμακες Φροντίδας (Μέγιστη δυνατή φροντίδα, Υποστήριξη, Βοήθεια) της Κλίμακας Βαθμολόγησης Σχέσεων (Davis, 2001), στο Ερωτηματολόγιο Κοινωνιοσεξουαλικού Προσανατολισμού (Penke & Asendorpf, 2008) και στην Κλίμακα Εκτίμησης των Σχέσεων (Hendrick, 1988) που μετρά ΓΙ στις σχέσεις. Στους ετεροφυλόφιλους περισσότερη ΓΙ προβλεπόταν από περισσότερη «Μέγιστη δυνατή φροντίδα» και από λιγότερο Άγχος, Επιτρεπτικότητα και Αποφυγή. Οι ίδιες προβλέψεις παρατηρήθηκαν στους ομοφυλόφιλους. Αυξημένη όμως ικανοποίηση δεν προέβλεπε η μειωμένη Επιτρεπτικότητα αλλά οι αυξημένες σεξουαλικές επαφές εντός της σχέσης. Οι ίδιες συστημικές προδιαθέσεις λειτουργούν στους δύο πληθυσμούς αλλά διαφορετικοί κοινωνικοί κανόνες ενθαρρύνουν τους ομοφυλόφιλους να επιζητούν υψηλή σεξουαλικότητα στη σχέση και τους ετεροφυλόφιλους να αναστέλλουν την επιτρεπτικότητά τους γενικά.

Η συζυγική/σχεσιακή ικανοποίηση σε φροντιστές – συζύγους/συντρόφους ασθενών με πολλαπλή σκλήρυνση.

Μερόπη Τζιτζικα, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Ευθύμιος Λαμπρίδης, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Δημήτρης Καλαμάρας, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Η παρούσα εργασία μελετά την ικανοποίηση από τη σχέση φροντιστών συζύγων/συντρόφων ασθενών με πολλαπλή σκλήρυνση. Έχοντας ως θεωρητική βάση τη θεωρία της αλληλεξάρτησης στη σχέση (Kelley & Thibaut, 1978), και τη θεωρία της Φιλοκοινωνικής Συμπεριφοράς (Donidio et al., 2006) η μελέτη αποπειράται να διερευνήσει το βαθμό στον οποίο η δέσμευση, η επιβάρυνση από τη φροντίδα και η παροχή βοήθειας στο σύντροφο ως έκφραση φιλοκοινωνικής συμπεριφοράς διαμορφώνουν το επίπεδο της ικανοποίησης από τη σχέση. Στην έρευνα έλαβαν μέρος σύζυγοι/σύντροφοι φροντιστές ατόμων με πολλαπλή σκλήρυνση από όλη τη χώρα (N = 909). Οι συμμετέχοντες/σες συμπλήρωσαν ερωτηματολόγια αυτοαναφοράς για την ικανοποίηση από τη σχέση (Kansas Marital/Relationship Satisfaction

Scale, Schumm et al., 1985 και Relationship Assessment Scale – RAS, Hendrick & Hendrick 1988), την δέσμευση στη σχέση (The Commitment Measure, Rusbult et al., 1998, 2009), την επιβάρυνση από τη φροντίδα (Zarit et al, 1987, 1990, 1995· Hérberd et al., 2000), την τάση εκδήλωσης φιλοκοινωνικής συμπεριφοράς (The Prosocial Tendencies Measure - Carlo & Randall, 2002), καθώς και μια φόρμα δημογραφικών στοιχείων. Η ανάλυση συσχετίσεων ανέδειξε στατιστικά σημαντικές σχέσεις μεταξύ της ικανοποίησης από τη σχέση και του επιπέδου δέσμευσης, του βαθμού επιβάρυνσης και της τάσης εκδήλωσης φιλοκοινωνικής συμπεριφοράς. Το μοντέλο δομικών εξισώσεων επαλήθευσε τις προαναφερόμενες σχέσεις υποδεικνύοντας το βαθμό στον οποίο κύριες και δευτερεύουσες μεταβλητές της, όπως το είδος της σχέσης και το φύλο, διαμορφώνουν το επίπεδο της ικανοποίησης. Τα ευρήματα συζητούνται περαιτέρω στη βάση των σχετικών θεωριών και των αντίστοιχων προηγούμενων εμπειρικών ευρημάτων.

Γυναικεία σεξουαλική δυσλειτουργία, ατομική και σχεσιακή προσαρμοστικότητα.

Δέσποινα Γαζή, Παναγιώτης Κορδούτης, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Ο βαθμός και η συχνότητα της σεξουαλικής δραστηριότητας συνδέονται με τις ποιοτικές διαστάσεις της ερωτικής σχέσης όπως είναι η σχεσιακή και σεξουαλική ικανοποίηση, η αγάπη, η ισοτιμία, η διάρκεια- σταθερότητα της σχέσης αλλά και η σύγκρουση. Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να ελέγξει την παραπάνω σχέση, όμως υπό ένα νέο πρίσμα, ορίζοντας τον βαθμό και την συχνότητα της σεξουαλικής δραστηριότητας αντίστροφα, ως μειωμένη σεξουαλική λειτουργικότητα, ως σεξουαλική διαταραχή. Βασική υπόθεση της παρούσας έρευνας είναι ότι η μειωμένη σεξουαλική λειτουργικότητα –σεξουαλική διαταραχή– θα συνδέεται αρνητικά με την σχεσιακή ικανοποίηση, αγάπη, ισοτιμία, διάρκεια της σχέσης, πάθος, εμπιστοσύνη, δέσμευση, εγγύτητα και θετικά με τον σεξουαλικό εξαναγκασμό. Χορηγήθηκε ανώνυμο ερωτηματολόγιο (σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή) σε 608 γυναίκες εκ των οποίων 24 διαγνωσμένες με σεξουαλική διαταραχή. Το ερωτηματολόγιο περιείχε τις εξής κλίμακες: Sexual History Form, Perceived Relationship Quality Component, Global Measure of Inequity/Equity και το The revised Conflict Tactics Scales. Η σεξουαλική δυσλειτουργικότητα προβλέφθηκε θετικά από την εμπιστοσύνη και τη διάρκεια της σχέσης και αρνητικά από το πάθος και την γενική ικανοποίηση από τη σχέση. Ο σεξουαλικός εξαναγκασμός προέκυψε να είναι σε συστηματικά χαμηλότερα επίπεδα στις διαγνωσμένες συμμετέχουσες με σεξουαλική δυσλειτουργικότητα, χωρίς ωστόσο να καταφέρει να προβλέψει στο συνολικό δείγμα το δείκτη σεξουαλικής δυσλειτουργικότητας. Επομένως, υψηλά επίπεδα σεξουαλικής δυσλειτουργικότητας στην σχέση συνδέονται με μακροχρόνιες σχέσεις, υψηλά επίπεδα εμπιστοσύνης και με χαμηλά επίπεδα σχεσιακής ικανοποίησης και πάθους. Επίσης, υψηλά επίπεδα ποιότητας στην σχέση συνδέονται αρνητικά με χαμηλά επίπεδα στην σεξουαλική δυσλειτουργικότητα. Αποτελέσματα της παρούσας έρευνας θα μπορούσαν να εφαρμοστούν στο χώρο της θεραπείας των σεξουαλικών διαταραχών καθώς και στην ευαισθητοποίηση του ευρύτερου κοινού σχετικά με τις πολυδιάστατες επιπτώσεις των γυναικείων σεξουαλικών διαταραχών τόσο στην γυναίκα, στον σύντροφό της όσο και στην σχέση της.

Πρόβλεψη της δέσμευσης, σε σταθερή ερωτική σχέση, από στρατηγικές σχεσιακής διατήρησης που κιντοποιούν η ισοτιμία και η σεξουαλική ικανοποίηση.

Γεωργία Σωτηροπούλου, Δημήτρης Καλαμαράς, Παναγιώτης Κορδούτης, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Οι διαπροσωπικές σχέσεις δεν αυτοσυντηρούνται. Απαιτούν ποικίλες συμπεριφορές που συμβάλλουν με τον ένα ή τον άλλο τρόπο στη διατήρησή τους. Συχνά ονομάζονται «στρατηγικές». Τη βιβλιογραφία έχει απασχολήσει η φύση τους, οι συνέπειές τους για τις σχέσεις και οι παράγοντες που τις κιντοποιούν. Στην παρούσα έρευνα διερευνάται κατά πόσον παράγοντες όπως η ισοτιμία, η σεξουαλική ικανοποίηση και η γενική ικανοποίηση, όπως ορίζονται από τις κλασικές θεωρίες της κοινωνικής ανταλλαγής (Kelley & Thibaut, 1978) και κοινωνικής αλληλεξάρτησης (Cramer, 1998), συνδέονται με στρατηγικές διατήρησης, οι οποίες, θεωρητικά, έχουν ως συνέπεια αυξημένη δέσμευση στη σχέση. Εξετάσαμε συγκεκριμένες, εποικοδομητικές για τις σχέσεις, στρατηγικές διατήρησης (Canary & Stafford, 1992, 1993) όπως η θετικότητα, η ανοικτοσύνη, οι διαβεβαιώσεις, το μοίρασμα εργασιών και η χρήση του κοινωνικού δικτύου. Στην έρευνα συμμετείχαν 250 άτομα, ηλικίας 19 με 65 ετών, τα οποία αποκρίθηκαν σε ερωτηματολόγια που μετρούσαν επίπεδα ισοτιμίας (Hatfield, 1978), σεξουαλικής ικανοποίησης (Byers, 1999), γενικής ικανοποίησης (Hendrick, 1988), στρατηγικών διατήρησης (Stafford & Canary, 1991) και δέσμευσης στη σχέση (Rusbult et al., 1998). Από τα αποτελέσματα

διαπιστώθηκε ότι οι σύντροφοι, οι οποίοι ένιωθαν ότι τα οφέλη που απολάμβαναν από τη σχέση τους ήταν σχετικά ισότιμα με εκείνα του άλλου, και επίσης αισθάνονταν ικανοποιημένοι από τη σεξουαλική τους ζωή, επιδίωκαν να διατηρήσουν τις σχεσιακές τους αλληλεπιδράσεις χρησιμοποιώντας συγκεκριμένες στρατηγικές διατήρησης, δεσμευόμενοι στη σχέση. Πιο συγκεκριμένα, οι σύντροφοι, ασχέτως φύλου, που ήταν σε ισότιμη σχέση και ήταν περισσότερο σεξουαλικά ικανοποιημένοι, ανέφεραν μεγαλύτερη συχνότητα χρήσης συμπεριφορών διατήρησης απ' ό,τι οι σύντροφοι σε υπερωφελημένη ή υποωφελημένη σχέση. Επίσης, φάνηκε πως συγκεκριμένες συμπεριφορές διατήρησης αποτελούσαν ισχυρό προβλεπτικό παράγοντα της δέσμευσης. Συζητείται η θεωρητική συμβολή των αποτελεσμάτων και η χρησιμότητά τους στη συμβουλευτική ζευγαριών.

10:30 – 12:00 Θεματική Συνεδρία 10: ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ

Προεδρείο: Βασίλης Παυλόπουλος, *Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών*

Στάσεις γονέων απέναντι στη «συστέγαση» μαθητών, Ελλήνων και μεταναστών/προσφύγων: Πολυπολιτισμική ιδεολογία και Ισλαμοφοβία.

Αλεξάνδρα Χαντζή, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Με αφορμή πρόσφατα γεγονότα τόσο αρνητικών όσο και θετικών αντιδράσεων κατά την υποδοχή παιδιών μεταναστών και προσφύγων σε ελληνικά σχολεία, στόχος της μελέτης (N = 243) ήταν η διερεύνηση κάποιων παραγόντων που πιθανόν συμβάλλουν στη διαμόρφωση αρνητικών στάσεων γονέων απέναντι στη «συστέγαση» μαθητών, Ελλήνων και μεταναστών/προσφύγων. Εξετάστηκαν δύο όψεις της Ισλαμοφοβίας (προκατάληψη απέναντι στο Ισλάμ και κοσμική κριτική απέναντι στις πρακτικές του) τέσσερις όψεις πολιτισμικής ιδεολογίας (πολυπολιτισμικότητα, συμπολιτισμικότητα, αχρωματοψία, διαχωρισμός) και τέσσερις διαστάσεις της ταύτισης με την εθνική ομάδα (κεντρικότητα, κοινωνική ταυτότητα, κοινωτικότητα, ανταποδοτική αλληλεξάρτηση). Τα κύρια αποτελέσματα ανάλυσης διαδρομών έδειξαν ότι η υποστήριξη πολυπολιτισμικότητας, συμπολιτισμικότητας, αχρωματοψίας και κοσμικής κριτικής του Ισλάμ συμβάλλουν άμεσα στη διαμόρφωση θετικότερων στάσεων των γονέων απέναντι στη «συστέγαση», ενώ η υποστήριξη του διαχωρισμού και η προκατάληψη απέναντι στο Ισλάμ στη διαμόρφωση αρνητικότερων στάσεων. Επιπλέον, οι τέσσερις διαστάσεις της ταύτισης με την εθνική ομάδα (και κυρίως η κεντρικότητα) είχαν σημαντική έμμεση επίδραση στις στάσεις των γονέων, μέσω της άμεσης επίδρασής τους στις όψεις της πολιτισμικής ιδεολογίας. Τα ευρήματα σχολιάζονται στο πλαίσιο της ευρείας ταύτισης των μεταναστών και προσφύγων με το Ισλάμ και των διαστάσεων που έχει πάρει διεθνώς η Ισλαμοφοβία.

Η προκατάληψη των Ελλήνων έναντι των Αλβανών μεταναστών σε σχέση με τη συγκρουσιακή ή μη γνωστική επεξεργασία και την επικέντρωση της προσοχής στην πηγή ή στο περιεχόμενο του μηνύματός της.

Νίκος Πλάκας, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Στην παρούσα έρευνα μελετήθηκε η επίδραση του είδους της επεξεργασίας ενός μηνύματος (συγκρουσιακή ή μη) πάνω στην επιρροή που μπορεί να ασκήσει. Συμμετείχαν 340 Έλληνες από όλη την επικράτεια από 16 χρονών και πάνω, η οποίοι είχαν προσκληθεί ηλεκτρονικά να συμπληρώσουν το ερωτηματολόγιο γνώμης μέσω της πλατφόρμας της Google-forms. Όλα τα υποκείμενα συμπλήρωσαν αρχικά ένα μικρό προτέστ με σκοπό να μετρηθεί ένα αρχικό επίπεδο προκατάληψης έναντι των μεταναστών στην χώρα μας. Στη συνέχεια διάβασαν ένα κείμενο που ήταν είτε φιλικό είτε εχθρικό προς τους Αλβανούς μετανάστες, το οποίο είχε την στήριξη των 82% του πληθυσμού, είτε το 18%. Επίσης υπήρχε και μια συνθήκη ελέγχου χωρίς πληροφορία στήριξης. Βάση των αποτελεσμάτων του προτέστ, το είδος του κειμένου ανάγνωσης και το ποσοστό στήριξης, τα υποκείμενα καταχωρήθηκαν στις δύο συνθήκες γνωστικής επεξεργασίας. Ως ένδειξη κοινωνικής επιρροής μετρήθηκε το επίπεδο προκατάληψης των υποκειμένων έναντι των Αλβανών μεταναστών. Σε γενικές γραμμές τα αποτελέσματα επιβεβαιώνουν την ερευνητική υπόθεση ότι στην περίπτωση των έντονων συγκρουσιακών γνωστικών επεξεργασιών η επιρροή τείνει να ελαττώνεται. Επίσης φάνηκε η επιρροή να σχετίζεται με την χρήση θετικών επιχειρημάτων των υποκειμένων για την πηγή, όπως και με την εικόνα της πηγής ως «ευέλικτη» και «δυναμικά πολιτικά ενεργή». Για την ώρα δεν υπάρχει κάποια ένδειξη για διαμεσολάβηση μεταξύ των μεταβλητών αυτών.

Στάσεις σχετικά με τη διαφθορά στην Ελλάδα και στη Ρωσία: η σχέση τους με τις αξίες

Αικατερίνη Γκαρή, Alexander Tatarko, Anna Mironova, Irina Mrvoljak, *Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών*

Η έρευνα αυτή μελετάει τη σχέση μεταξύ των αξιών σε επίπεδο ατόμου και των στάσεων που υιοθετούνται σχετικά με την αποδοχή της διαφθοράς, σε δύο χώρες με κάποια κοινά πολιτισμικά χαρακτηριστικά, τη Ρωσία και την Ελλάδα. Μελέτες έχουν δείξει ότι ο βαθμός αποδοχής της διαφθοράς σχετίζεται με το βαθμό που η διαφθορά «είναι εμφανής» σε κοινωνικό επίπεδο στις χώρες αυτές. Επιπλέον, έχει φανεί ότι ατομικά χαρακτηριστικά δημογραφικού χαρακτήρα και πεποιθήσεις και στάσεις λειτουργούν ως παράγοντες πρόβλεψης του βαθμού αποδοχής της διαφθοράς. Δύο ερωτήματα τίθενται σχετικά: (1) Σε ποιο βαθμό μπορεί καθολικά αποδεκτές αξίες (universal) να σχετίζονται με τις ατομικές στάσεις αποδοχής της διαφθοράς. (2) Σε ποιο βαθμό μοιάζει αυτή η σχέση στην Ελλάδα και στη Ρωσία. Χορηγήθηκε ερωτηματολόγιο στάσεων σχετικά με τη διαφθορά (8 ερωτήσεις), το ερωτηματολόγιο μέτρησης των αξιών (57 ερωτήσεις) του Schwartz PVQ_RR (Schwartz, Cieciuch, Vecchione, Davidov, et al., 2012) και ερωτηματολόγιο δημογραφικών πληροφοριών. Με τη μέθοδο της χιονοστιβάδας το ερωτηματολόγιο συμπλήρωσαν 269 ενήλικες στη Ρωσία και 469 ενήλικες στην Ελλάδα. Διαπιστώνεται μία «καθολικά» ξεκάθαρη δομή στάσεων σχετικά με τη διαφθορά στα δύο δείγματα και συναφειακές σχέσεις μεταξύ αξιών και στάσεων. Συγκεκριμένα, φαίνεται ότι οι αξίες της «Παράδοσης» («Conservation values») και οι αξίες της «Υπέρβασης του Εαυτού» («Self-transcendence values») σχετίζονται αρνητικά με την αποδοχή της διαφθοράς, ενώ οι αξίες της «Εξύψωσης του Εαυτού» («Self-enhancement values») σχετίζονται θετικά. Συζητούνται τα αποτελέσματα σε μια προσπάθεια να αναλυθεί το ψυχοκοινωνικό περιεχόμενο και νόημα που εκφράζουν σχετικά με την αποδοχή της διαφθοράς σε ατομικό επίπεδο (individual level).

Μιλώντας για το προσφυγικό στο Ελληνικό κοινοβούλιο: η αποποίηση του ρατσισμού ως κεντρικό ρητορικό μέλημα.

Μαρία Ξενιτίδου, *University of Surrey*

Λία Φίγγου, *Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης*

Αντώνης Σαπουντζής, *Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης*

Ειρήνη Καδιανάκη, *Πανεπιστήμιο Κύπρου*

Ελένη Ανδρεούλη, *The Open University, UK*

Η ανακοίνωση μελετά πολιτικό λόγο που αρθρώνεται στο ελληνικό κοινοβούλιο στο πλαίσιο της συζήτησης για την ένταξη παιδιών προσφύγων στην εκπαίδευση (Αύγουστο-Σεπτέμβριο 2016). Το προς ανάλυση υλικό αποτελούν τα πρακτικά συνεδριάσεων της ολομέλειας της βουλής πάνω στο εν λόγω ζήτημα ενώ οι αναλυτικές έννοιες και εργαλεία αντλούνται από τη ρητορική ψυχολογία και την κοινωνική λογοψυχολογία. Η ανάλυση έδειξε ότι συζητώντας την ένταξη των προσφύγων στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα κεντρικό ρητορικό μέλημα των μελών του ελληνικού κοινοβουλίου είναι η αποποίηση του ρατσισμού τόσο εκ μέρους των ομιλούντων και της παράταξής τους όσο και εξ ονόματος των Ελλήνων (του ελληνικού λαού, των Ελλήνων πολιτών κτλ). Η ανάλυση εστιάζει στους τρόπους με τους οποίους κατασκευάζεται κάθε φορά ρητορικά η ενδο-μάδα και η εξω-ομάδα. Σχολιάζονται ακόμη τα ρητορικά αποθέματα που χρησιμοποιούνται και τα επιχειρήματα που συναρθρώνονται όπως και οι συνέπειές τους για τη διαχείριση του προσφυγικού σε αυτό το πλαίσιο.

Ο ρόλος της διαφορετικότητας στη νομιμοποίηση των κοινωνικών ανισοτήτων II.

Τηλέμαχος Ιατρίδης, *Πανεπιστήμιο Κρήτης*

Η συμβολή αυτή επανέρχεται στον ρόλο που μπορεί να παίζει η ιδεολογία της διαφορετικότητας στην νομιμοποίηση των κοινωνικών ανισοτήτων, σε πείσμα της κατά τα άλλα υπαγωγής της σε ένα εξισωτικό αφήγημα για τις κοινωνικές σχέσεις. Το ερευνητικό υλικό προέρχεται από τέσσερις μελέτες με αντικείμενο τους όρους αναπαράστασης των τρομοκρατικών επιθέσεων στο Παρίσι, το Νοέμβριο του 2015, από μέρους Ελλήνων φοιτητών. Οι μελέτες 1 (N = 55) και 2 (N = 77) δείχνουν ότι η ιδεολογία της διαφορετικότητας συσχετίζεται με εξισωτικές αντιλήψεις για τις κοινωνικές σχέσεις (χαμηλός «προσανατολισμός κοινωνικής κυριαρχίας»), ταυτόχρονα όμως και παρά τον προοδευτικό προσανατολισμό της, συσχετίζεται με δείκτες απανθρωποποίησης των τρομοκρατών. Η 3η μελέτη (N = 111) δείχνει συσχέτιση της ιδεολογίας της διαφορετικότητας με την απόδοση των πράξεων των τρομοκρατών σε ψυχολογικά κυ-

ρίως χαρακτηριστικά, υποστηρίζοντας την υπόθεση ότι η συγκεκριμένη ιδεολογία εκβάλλει στην κατανόηση σύνθετων διεθνοπολιτικών γεγονότων και κοινωνικών σχέσεων με όρους ψυχολογικού αναγωγισμού. Τέλος, η 4η μελέτη (N = 61) ελέγχει αυστηρότερα και υποστηρίζει περαιτέρω την υπόθεση του ψυχολογικού αναγωγισμού, ενεργοποιώντας έμμεσα τον ιδεολογικό λόγο της διαφορετικότητας με έναν πειραματικό χειρισμό της απεικόνισης των θυμάτων της τρομοκρατικής επίθεσης. Στο σύνολό τους τα ευρήματα αποτυπώνουν την ιδιαίτερη – και τουλάχιστον αμφιλεγόμενη – επίδραση που μπορεί να ασκεί η ιδεολογία της διαφορετικότητας και, επιπλέον, επαναφέρουν την ανάγκη μιας κριτικής διερεύτησής μας ως προς τον κεντρικό ρόλο που αποδίδεται σε αυτή την ιδεολογία σε σύγχρονα σχέδια και εγχειρήματα πολιτικής χειραφέτησης.

ΑΝΑΡΤΗΜΕΝΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

Κοινωνική δύναμη και συναισθήματα: Η απόκτηση κοινωνικής δύναμης μειώνει την έκφραση της λύπης.

Κατερίνα Πετκανοπούλου, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Guillermo B. Willis, Universidad de Granada

Antony S.R. Manstead, Cardiff University

Rosa Rodríguez-Bailón, Universidad de Granada

Σύμφωνα με την βιβλιογραφία, ο θυμός αυξάνει την απόσταση μεταξύ αυτού που τον εκφράζει και του αποδέκτη ενώ η λύπη ενδυναμώνει τους δεσμούς μεταξύ τους. Τα δυο πειράματα που πραγματοποιήθηκαν είχαν ως στόχο να μελετήσουν πώς η κοινωνική δύναμη ή η έλλειψή της καθώς και τα κίνητρα που συνδέονται με αυτή επηρεάζουν την έκφραση αυτών των συναισθημάτων. Στο πρώτο πείραμα πληροφορήσαμε τους συμμετέχοντες/ουσες ότι θα διαδραμάτιζαν το ρόλο είτε του καθοδηγητή (συνθήκη υψηλής δύναμης) είτε του καθοδηγούμενου (συνθήκη χαμηλής δύναμης) στη διάρκεια μιας υποτιθέμενης δραστηριότητας που θα πραγματοποιούσαν σε ζευγάρια. Συμπεριλάβαμε επίσης και μια ομάδα ελέγχου. Εν συνεχεία όλοι οι συμμετέχοντες/ουσες παρακολούθησαν ένα απόσπασμα από μια ταινία που προκαλούσε λύπη και θυμό στον ίδιο βαθμό και τους ζητήθηκε να περιγράψουν τα συναισθήματά τους στο ζευγάρι τους. Οι εξωτερικοί παρατηρητές έκριναν ότι οι συμμετέχοντες/ουσες στους οποίους είχε δοθεί ο καθοδηγητικός ρόλος, εξέφρασαν σε μικρότερο βαθμό λύπη από ότι αυτοί των δύο άλλων ομάδων. Στο δεύτερο πείραμα ζητήσαμε από τους συμμετέχοντες/ουσες να διαβάσουν μια ιστορία και να ταυτιστούν με τον πρωταγωνιστή/τρια αυτής. Η ιστορία περιέγραφε τη αλληλεπίδραση του ιδιοκτήτη ενός καταστήματος με έναν υπάλληλό (υψηλή δύναμη) είτε την αλληλεπίδραση δυο συναδέλφων που εργάζονταν σε ένα κατάστημα (ομάδα ελέγχου). Όλοι οι συμμετέχοντες/ουσες διάβασαν ότι ο πρωταγωνιστής/τρια ήταν στεναχωρημένος λόγω του χωρισμού του από μια σχέση. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι συμμετέχοντες/ουσες οι οποίοι ταυτίστηκαν με τον ιδιοκτήτη του καταστήματος επιθυμούσαν σε μικρότερο βαθμό να προσεγγίσουν τον υπάλληλό τους και κατά συνέπεια εξέφρασαν τη λύπη τους λιγότερο από ότι οι συμμετέχοντες/ουσες της ομάδας ελέγχου.

Η σχέση του πάθους με την εργασιακή ικανοποίηση και την ικανοποίηση από τη ζωή σε απαιτητικά περιβάλλοντα εργασίας.

Καλλιόπη Λυδία Κολοβού, Βίκυ Γκόλτση, Μητροπολιτικό Κολλέγιο

Το πάθος, η εργασιακή ικανοποίηση καθώς και η προσωπική ικανοποίηση είναι παράγοντες που επηρεάζουν κάθε εργαζόμενο. Ο κλάδος της εστίασης στον οποίο επιτελούν καθοριστικό ρόλο οι σεφ είναι σε διαρκή ανάπτυξη και η καλή ψυχική υγεία και απόδοσή τους επηρεάζουν όλο το προαναφερθέν σύστημα. Η έννοια του πάθους (Vallerand, 2008; Vallerand et al., 2003) και ο διαχωρισμός του σε εμμονικό και αρμονικό, αποτέλεσε βάση για την εξαγωγή των αποτελεσμάτων και συμπερασμάτων για την συναφειακή έρευνα. Με αναδεικνυόμενη την ανάγκη για τη μελέτη του πάθους για το επάγγελμα, η παρούσα έρευνα έχει ως κύριο σκοπό να ερευνήσει το αν το πάθος για την εργασία είναι πιθανό σε συσχέτιση να επηρεάζει την εργασιακή και προσωπική ικανοποίηση ενός ατόμου σε απαιτητικά περιβάλλοντα εργασίας όπως αυτό των σεφ. Δείγμα της έρευνας αποτέλεσαν 176 φοιτητές μαγειρικής με εργασιακή εμπειρία. Συγκεντρώθηκαν και αναλύθηκαν δεδομένα μέσω ποσοτικής έρευνας με δειγματοληψία χιονοστιβάδας. Η συλλογή των δεδομένων έγινε με τη χρήση ειδικών κλιμάκων, και συγκεκριμένα των: 'The Passion Scale (Vallerand et al., 2003)', 'Employee Satisfaction Inventory-ESI (Koustelios & Bagiatas, 1997)' και 'Satisfaction with Life Scale (Diener et al, 1985). Τα αποτελέσματα έδειξαν συσχετίσεις μεταξύ των μεταβλητών, όπως για παράδειγμα μεταξύ του εμμονικού πάθους και της εργασιακής ικανοποίησης, αλλά και μεταξύ του αρμονικού πάθους και της ικανοποίησης από τη ζωή.

«Περιστασιακός» (casual) παίκτης ή «παίκτης χωρίς ζωή» (nolifer): Μελέτη ταυτότητας σε διαδικτυακά παιχνίδια (MMORPGs) με την προσέγγιση της λογοψυχολογίας.

Βασιλική Κοκκίνη, Ελευθερία Τσέλιου, Γεώργιος Αμπακούμκιν, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Νίκος Μποζατζής, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Η παρούσα έρευνα είχε ως στόχο να εξετάσει τους τρόπους με τους οποίους κατασκευάζεται η ταυτότητα του παίκτη στο λόγο συμμετεχόντων/ουσών σε Μαζικά Διαδικτυακά Παιχνίδια Ρόλων για Πολλαπλούς Παίκτες (Massively

Mutliplayer Online Role Playing Games-MMORPGs), δηλαδή παιχνίδια σε εικονικά περιβάλλοντα όπου οι παίκτες/τριες συμμετέχουν με τρισδιάστατους, εικονικούς χαρακτήρες που κατασκευάζουν οι ίδιοι/ες. Παρά την ιδιαίτερη δημοφιλία των συγκεκριμένων παιχνιδιών, η έρευνα της ταυτότητας σε περιβάλλοντα MMORPGs παραμένει περιορισμένη. Επιπλέον, παρά το αυξανόμενο ερευνητικό ενδιαφέρον για τη μελέτη της ταυτότητας σε εικονικούς κόσμους, είναι σχεδόν ανύπαρκτη η έρευνα που αξιοποιεί λογοαναλυτικές προσεγγίσεις για την εξέταση των ταυτοτικών κατηγοριών ως πολιτισμικά διαθέσιμων γλωσσικών πόρων που ενεργοποιούνται ανάλογα με το εκάστοτε ρητορικό/ αλληλεπιδραστικό πλαίσιο εκφοράς λόγου. Στην παρούσα έρευνα, με βάση την προσέγγιση της λογοψυχολογίας, πραγματοποιήθηκε μικρο-ανάλυση του λόγου 134 παικτών/τριών ενός δημοφιλούς παιχνιδιού, του WoW (World of Warcraft), από τρεις διαφορετικές, δημόσια προσβάσιμες ιστοσελίδες, αλλά και του λόγου πέντε παικτών/τριών στο πλαίσιο της συνομιλίας τους σε μια ομάδα εστίασης που βιντεοσκοπήθηκε και μετεγγράφηκε κατά λέξη. Η ανάλυση ανέδειξε πώς οι συμμετέχοντες/ουσες μοιάζει να επικαλούνται ταυτοτικές κατηγορίες στη βάση διπόλων, με κατηγορίες όπως «αφοσιωμένος» ή «περιστσιασικός» (casual) παίκτης στο ένα άκρο και «παίκτης χωρίς ζωή» (polifer), «εξαρτημένος» ή «καμένος» στο άλλο, στο πλαίσιο ενός ευρύτερου διλημματικού λόγου περί «φυσιολογικότητας» vs. «απόκλισης». Τα ευρήματα αναδεικνύουν μια δυναμική και μεταβαλλόμενη ανάλογα με το ρητορικό πλαίσιο διεργασία διαπραγμάτευσης της υπαγωγής στην ταυτοτική κατηγορία του παίκτη. Συζητούνται οι προεκτάσεις των ευρημάτων στο πλαίσιο θεωρητικών και μεθοδολογικών προσεγγίσεων για τη μελέτη της ταυτότητας σε εικονικά περιβάλλοντα.

Οι εξωσωμάτιες εμπειρίες ευνοούν την παγίωση της συναισθηματικής μνήμης.

Konstantinos Christos Daoultzis, Ysbrand van der Werf, Martijn Meeter, Vrije Universiteit Amsterdam

Η ιδιοδεκτικότητα αντανάκλα την ικανότητά μας να αναγνωρίζουμε το σώμα μας σε μια συγκεκριμένη τοποθεσία, επιτρέποντάς μας να επικοινωνούμε με τον κόσμο. Ο μηχανισμός του συναισθήματος έχει ισχυρό αντίκτυπο στην μνήμη και την ιδιοδεκτικότητα. Αποτελεί ενδιαφέρον ότι η θερμοκρασία του δέρματος μπορεί τουλάχιστον εν μέρει να μεσολαβήσει σε αυτή την επίδραση. Προηγούμενες μελέτες έχουν διαπιστώσει ότι οι εξωσωμάτιες εμπειρίες (Out-of-Body experiences, OBE) επιδρούν αρνητικά στην κωδικοποίηση της μνήμης και προκαλούν πτώση της θερμοκρασίας του δέρματος. Η παρούσα μελέτη σχεδίασε μια νέα μέθοδο για την πρόκληση OBE και διερεύνησε την επίδρασή τους σε διαφορετικό στάδιο και τύπο επεξεργασίας μνήμης (παγίωση της συναισθηματικής μνήμης) και στη θερμοκρασία του δέρματος. Στο πείραμά μας παρουσιάσαμε τρεις τύπους συναισθηματικών εικόνων (ουδέτερο, ευχάριστο, δυσάρεστο) προτού προχωρήσουμε στην πρόκληση OBE και εξετάσαμε τη μνήμη αναγνώρισης των συμμετεχόντων μας σε μια περίοδο ανάκτησης. Σε όλο το πείραμα, πραγματοποιήθηκαν μετρήσεις θερμοκρασίας χρησιμοποιώντας iButtons. Οι επιδόσεις των συμμετεχόντων υπολογίστηκαν χρησιμοποιώντας d-prime και οι στατιστικές αναλύσεις περιλάμβαναν μονόδρομη ANOVA, εξετάζοντας τη σχέση μεταξύ της βαθμολογίας στο ερωτηματολόγιο OBE, της απόδοσης των συμμετεχόντων και της θερμοκρασίας του δέρματος και ενδο-ομαδικά (της ομάδας OBE) και δια-ομαδικά (μεταξύ της πειραματικής ομάδας και μιας ομάδας ελέγχου). Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι OBE ευνοούν την παγίωση της συναισθηματικής μνήμης και προκαλούν αύξηση της θερμοκρασίας. Οι μελλοντικές μελέτες πρέπει να διερευνήσουν περαιτέρω τα ευρήματά μας, να αποκλείσουν ότι οι συμμετέχοντες που βιώνουν OBE θα μπορούσαν να έχουν καλύτερη μνήμη εκ των προτέρων ή ότι η θερμοκρασία θα μπορούσε να αυξηθεί λόγω άλλων εξωγενών παραγόντων.

Ιδεολογικές προσλήψεις, ταξική συνείδηση και η επίδραση των πεποιθήσεων της κοινωνικής τάξης πραγμάτων.
Δημήτριος Σταράκης, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Επιχειρώντας, στα πλαίσια πτυχιακής εργασίας, να εξετάσουμε τις διεργασίες που επιδρούν στους ιδεολογικούς, πολιτισμικούς και κοινωνικούς παράγοντες που υιοθετούν οι άνθρωποι στα πλαίσια της δράσης τους, διατυπώσαμε την υπόθεση ότι οι πεποιθήσεις για την κοινωνική τάξη πραγμάτων με βάση το θεωρητικό μοντέλο του Staerkle (2009/2013) θα προβλέπουν ιδεολογικούς και κοινωνικούς παράγοντες, καθώς ειδικότερα και την ταξική συνείδηση. Στην έρευνα συμμετείχαν 267 Έλληνες πολίτες. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι πεποιθήσεις για την κοινωνική τάξη πραγμάτων προβλέπουν τον πολιτικό προσανατολισμό, τις νεοφιλελεύθερες αξίες, την ανελιξιακή πλάνη, το προσλαμβανόμενο οικονομικό στάτους, τον αυταρχισμό, τις νόρμες διανεμητικής δικαιοσύνης, την πολιτισμική επαφή και οικονομική επαφή ως πηγές σύγκρουσης και την ταξική συνείδηση. Δεν υπήρξε στατιστικώς σημαντική επίδραση των προσλήψεων της κοινωνικής τάξης πραγμάτων στον εξισωτισμό και στην υλική ευαλωτότητα.

Το κίνημα του Pride μέσα από τα μάτια των μελών του.

Φωτεινή Νούλα, Αικατερίνη Κατρατζή, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Τον 21ο αι. στην Ελλάδα αναδύθηκε έντονα το κίνημα του Pride με τη διεξαγωγή του στην Αθήνα και μετέπειτα σε άλλες πόλεις και με τη δημιουργία ΛΟΑΤΚΙ+ συλλογικοτήτων ανά τη χώρα. Στην έρευνά μας εστιάσαμε σε διαφορετικές ΛΟΑΤΚΙ+ συλλογικότητες της Θεσσαλονίκης, 10 μέλη των οποίων μοιράστηκαν μαζί μας την εμπειρία συμμετοχής τους και την άποψή τους για το κίνημα του Pride και τις συλλογικότητες. Έκδηλη κατέστη η αξία της συμμετοχής στην ενίσχυση της ταυτότητας και στην εδραίωση διαπροσωπικών επαφών. Πέρα από την ενίσχυση της αυτό-εκτίμησης των ατόμων, ενδυναμώθηκε η σημασία του ακτιβισμού υιοθετώντας μια πολιτικοποιημένη συλλογική ταυτότητα με τη συμμετοχή στο Pride. Ωστόσο, μέσα σε ένα κλίμα ελευθερίας έκφρασης και μη ιεραρχημένης δομής εμφανίζονται ενδο-ομαδικές και διομαδικές συγκρούσεις που απορρέουν από τον ιδεολογικό προσανατολισμό των μελών και των ομάδων. Μέσα από τους διαφορετικούς ιδεολογικούς χρωματισμούς προέκυψε η πολυπλοκότητα του χαρακτήρα του Pride με αξιολογήσεις τόσο θετικές όσο και αρνητικές για την αποτελεσματικότητα και τα οφέλη του. Βασικές προσδοκίες των μελών για την εξέλιξη του κινήματος ήταν η ορατότητα και ευαισθητοποίηση της κοινωνίας αλλά και ένας πιο διεκδικητικός χαρακτήρας του Pride. Ιδωμένο το ελληνικό Pride σε ένα παγκόσμιο πλαίσιο, ανέκυψε η μειονεκτική του θέση σε σύγκριση με τις βόρειο-ευρωπαϊκές χώρες αλλά η πλεονεκτική του θέση συσχετιζόμενο με τις βαλκανικές χώρες, αναδεικνύοντας την ανάγκη συνεργασίας μεταξύ κινήματων. Τέλος, τα μέλη εστίασαν στις αντιδράσεις των αντιθέτων ως μέσο διαφήμισης και αλληλεγγύης.

Μεταναστευτική εμπειρία και πολιτισμικές ταυτότητες στον λόγο Αλβανών μεταναστών δεύτερης γενιάς στην Αθήνα.

Λιάνα Λάρδη, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Νίκος Μποζατζής, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Νικόλας Χρηστάκης, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Στη σύγχρονη κοινωνιο-ψυχολογική έρευνα συχνά εξετάζονται ζητήματα επιπολιτισμού και πολιτειότητας, καθώς μια κομβική διάσταση της ερευνητικής στοχοθεσίας αφορά στην τεκμηρίωση των κοινωνικών πλαισίων και των πλαισίων λόγου μέσα στα οποία οι μετανάστες ετεροποιούνται ως «πολιτισμικά άλλοι». Η παρούσα αναρτημένη εργασία εστιάζει στους ίδιους τους μετανάστες και συγκεκριμένα στους Αλβανούς μετανάστες δεύτερης γενιάς στην Αθήνα, ώστε να διερευνηθεί το ζήτημα μιας «δικής» πολιτισμικής ταυτότητας. Ειδικότερα, το ερευνητικό μέλημα επικεντρώθηκε στην διερεύνηση των ταυτοτικών τοποθετήσεων των ομιλητών αναφορικά με την Αλβανία και την Ελλάδα, καθώς αυτές οι δυο χώρες αποτελούσαν τους κύριους κόμβους λογο-κατασκευής των συμμετεχόντων. Για τις ανάγκες της έρευνας πραγματοποιήθηκαν δέκα ημιδομημένες συνεντεύξεις Αλβανών μεταναστών δεύτερης γενιάς που ζούν στην Αθήνα. Μια βασική παράμετρος, που τέθηκε με σκοπό τον ορισμό της δεύτερης γενιάς μεταναστών, ήταν το ηλικιακό όριο μετανάστευσης στην Ελλάδα, το οποίο ήταν τα 14 έτη. Οι συνεντεύξεις ηχογραφήθηκαν, απομαγνητοφωνήθηκαν και για την ανάλυση υιοθετήθηκε το μεθοδολογικό πλαίσιο της κριτικής λογο-κοινωνιοψυχολογίας (Wetherell 1998). Η ανάλυση των συνεντεύξεων φέρνει στην επιφάνεια τις ρητορικές κατασκευές της Αλβανίας και της Ελλάδας οι οποίες χρησιμοποιούνται από τους συμμετέχοντες για να διαχειριστούν ζητήματα λογοδοσίας, αναπαράστασης της καθημερινής κοινωνικής τους ζωής και διαχείρισης ταυτοτικών ζητημάτων στο «εδώ» και στο «εκεί». Οι τόποι κατηγοριοποιούνται και διαβαθμίζονται ιεραρχικά αντίστοιχα με τις αξιώσεις των ατόμων. Το δίπολο το οποίο εντοπίζεται είναι της Αλβανίας ως οπισθοδρομική/προνεωτερική χώρα και της Ελλάδας ως σύγχρονη/νεωτερική χώρα. Το ρητορικό μέλημα των ατόμων είναι η πολιτισμική τους ένταξη στην συμβολική κοινότητα της νεωτερικής Δύσης καθώς αξιώνουν για τον εαυτό τους μια δυτική ταυτότητα.

Απόψεις της νεολαίας για τις συλλογικές δράσεις: Συμμετοχή σε κοινωνικά κινήματα στην περίοδο της κρίσης.

Ραφαέλα Αναστασοπούλου, Μαρίνα Παπαδοπούλου, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Η παρούσα μελέτη είχε ως στόχο τη διερεύνηση των λόγων συμμετοχής των νέων σε συλλογικές κινητοποιήσεις και στους παράγοντες αποχής από αυτές, θέτοντας ως πλαίσιο την οικονομική κρίση. Ταυτόχρονα, διερευνήθηκε η σχέση των νέων με οργανωμένες συλλογικότητες. Για τα παραπάνω, πραγματοποιήθηκαν 10 ατομικές συνεντεύξεις σε έξι άτομα που εντάσσονται σε κάποια συλλογικότητα συνεπώς συμμετέχουν σε συλλογικές δράσεις και σε τέσσερα άτομα

που παρουσιάζονται ως υποστηρικτές ορισμένων δράσεων. Κατόπιν διεξήχθη θεματική ανάλυση με στόχο την περιγραφή και την ερμηνεία του λόγου των συμμετεχόντων. Όλοι οι συνεντευξιαζόμενοι, θεωρούν πως η οικονομική κρίση μέσω των μνημονίων έφερε επονείδιστες αλλαγές στην καθημερινότητα του κόσμου και κατ' επέκταση της νεολαίας, καθιστώνταςκατ' αυτόν τον τρόπο πιο επιτακτική από ποτέ την ανάγκη για κοινωνική αλλαγή. Η έννοια της κοινωνικής αλλαγής και των υποκειμένων της, φαίνεται να λαμβάνουν διαφορετικές εννοιολογήσεις μεταξύ των οργανωμένων και μη, σε κάποια συλλογικότητα. Η νοηματοδότηση της ανατροπής φαίνεται να καθορίζεται από την αντίληψη για τη φύση της κρίσης, καθώς και σε ποιους θα επιρρίψουν ευθύνες. Αν και η κρίση μας προσέφερε το πλαίσιο που θα πλέξουμε την παρούσα έρευνα, καταναλώθηκε περισσότερη προσοχή στα κίνητρα των ανθρώπων να προβούν σε κινητοποιήσεις και αντίστοιχα στους λόγους που εμποδίζουν την εμπλοκή σε κινηματικές διαδικασίες. Οι συμμετέχοντες που ταξινομήθηκαν ως οργανωμένοι, αποδεικνύουν μέσα από τις προσωπικές τους ιστορίες πως η κινητοποίηση τους ώθησε στην αναζήτηση μίας πιο οργανωμένης πολιτικής δράσης. Η συλλογικοποίηση φάνηκε να διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην ιδεολογική, πολιτική, προσωπική και κοινωνική ανάπτυξή τους. Βασικό ρόλο στις κινητοποιήσεις έπαιξαν τα πρακτικά, συναισθηματικά και ιδεολογικά κίνητρα. Για τους μη οργανωμένους, η προσλαμβανόμενη αποτελεσματικότητα θεωρήθηκε σημαντική παράμετρος, αλλά υπήρξε αναφορά και στο προσδοκώμενο κόστος από τη συμμετοχή σε μία συλλογική δράση. Αν και αυτοχαρακτηρίστηκαν ως φιλικά διακείμενοι προς τις συλλογικότητες, η πολιτικοποιημένη ταυτότητα και η ένταξη σε κομματικές παρατάξεις, αποτέλεσαν λόγους μη συμμετοχής. Τέλος, ο κοινωνικός περίγυρος παρουσιάζεται ως καταλυτικός παράγοντας στην απόφαση για δράση.

Εμπειρίες προσφύγων στην Ελλάδα: Ψυχοκοινωνική ανάλυση.

Μαρίνα Νοουρ Χαντίτ, Στεργιανή Ραφαέλα Φόλιου, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Αντικείμενο του θέματος της έρευνας μας, αποτελεί η μελέτη της συνολικής πορείας της ζωής των ανθρώπων που λόγω του πολέμου στη Συρία, αναγκάστηκαν να προσφύγουν στην Ελλάδα. Για τη συλλογή των δεδομένων της εκάστοτε έρευνας χρησιμοποιήθηκε η ποιοτική μέθοδος και συγκεκριμένα η βιογραφική, ημιδομημένη συνέντευξη. Στην έρευνα έλαβαν μέρος συνολικά εννέα (9) πρόσφυγες, εκ των οποίων οι επτά (7) ήταν άνδρες και οι δύο (2) γυναίκες, με μέσο όρο ηλικίας τα τριάντα (30) έτη. Οι ερωτήσεις της συνέντευξης ομαδοποιήθηκαν σε τρεις κεντρικούς άξονες, τοποθετημένους στο χρόνο, το παρελθόν, το παρόν και το μέλλον, με τον εκάστοτε να περιλαμβάνει αντίστοιχες κατηγορίες ερωτήσεων. Στον άξονα του παρελθόντος τέθηκαν ερωτήματα αναφορικά με τη ζωή στη Συρία, πριν και κατά τη διάρκεια του πολέμου και το ταξίδι προς την Ελλάδα, στο παρόν οι ερωτήσεις αφορούσαν τις υφιστάμενες συνθήκες διαβίωσης και ο άξονας του μέλλοντος εξέταζε τους στόχους και τις προσδοκίες των συμμετεχόντων. Τα αποτελέσματα που προέκυψαν μέσω της θεματικής ανάλυσης των συνεντεύξεων, ανέδειξαν τη ριζική αλλαγή που επέφερε ο πόλεμος στη ζωή των Σύριων και την ανάγκη για προσφυγή σε μία ξένη χώρα. Η πορεία για τη δημιουργία μιας φυσιολογικής ζωής, στην οποία να επικρατούν η ασφάλεια και η ελευθερία, καθίσταται εξαιρετικά δύσκολη. Επισημαίνονται τα προβλήματα και οι συνθήκες εξαθλίωσης που κλήθηκαν να αντιμετωπίσουν οι πρόσφυγες, αλλά και ο αγώνας τους για τη ζωή.

Ισλάμ και τρομοκρατία: Η επίδραση της προσωπικής αβεβαιότητας και της πρόδηλης θνητότητας στο συντηρητισμό.

Ιωσήφ-Εμμανουήλ Σοφίος, Γεράσιμος Προδρομίτης, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Η πειραματική αυτή μελέτη έγινε υπό το πρίσμα δύο θεωρητικών προσεγγίσεων της Κοινωνικής Ψυχολογίας: της Θεωρίας Διαχείρισης Τρόμου (Greenberg, Pyszczynski, & Solomon, 1986) και του Μοντέλου Διαχείρισης Αβεβαιότητας (Lin & Van den Bos, 2002). Σύμφωνα με τις δύο θεωρίες, οι απειλές της θνητότητας και της αβεβαιότητας αντίστοιχα οδηγούν κάποιον να ενισχύσει τις υπάρχουσες κοσμοθεωρίες του. Σε μερικές έρευνες επίσης η απειλή γενικά ενισχύει συντηρητικές θέσεις. Στο πείραμα αυτό μελετάται η διαφορετική επίδραση της πρόδηλης θνητότητας και της πρόδηλης αβεβαιότητας στην ισλαμοφοβία, το βαθμό συμφωνίας με φιλοτρομοκρατικό λόγο, τις στάσεις απέναντι στην τρομοκρατία και τις στάσεις απέναντι σε αυταρχική αντιτρομοκρατική πολιτική. Το δείγμα της έρευνας αποτέλεσαν 118 άτομα, τυχαία κατανεμημένα στις τρεις συνθήκες του πειράματος, τη συνθήκη θνητότητας, τη συνθήκη αβεβαιότητας και τη συνθήκη ελέγχου. Τα ευρήματα έδειξαν συνολικά ότι οι συμμετέχοντες στη συνθήκη θνητότητας παρουσίασαν χαμηλότερο συντηρητισμό. Σε συμμετέχοντες όμως με φιλελεύθερο ιδεολογικό προφίλ η διέγερση της θνητότητας οδήγησε σε μεγαλύτερη προκατάληψη απέναντι στο Ισλάμ. Επιβεβαιώνεται η τάση μετατόπισης προς το συντηρητισμό

ως αποτέλεσμα της διέγερσης της θνητότητας και η ρύθμισή της από τον ιδεολογικό προσανατολισμό των υποκειμένων. Τα ευρήματα συζητούνται με αναφορά στη γενικότερη θεωρητική και μεθοδολογική συζήτηση σχετικά με τις δυο «ανταγωνιστικές» θεωρίες υπόμνησης θνητότητας και διαχείρισης αβεβαιότητας.

Οι Απεικονίσεις των ΗΠΑ στις Αφηγήσεις των WikiLeaks: Διερευνώντας την Ρητορική του Φόβου.

Μυρσίνη Δογάνη, Μαρία Μαριόλη, Ευδοκία Νούλα, Πανεπιστήμιο Πειραιώς

Το WikiLeaks, και η διάχυση του υλικού των διαρροών τους, σηματοδοτούν μια νέα εποχή για το διεθνές συστήματος κρατών, αλλά και για τον τρόπο που το κοινό αντιλαμβάνεται την ισχύ και την άσκηση εξουσίας από τα κράτη, ενώ ταυτόχρονα ακυρώνει την ισχύ του αιφνιδιασμού που απολάμβαναν οι μυστικές υπηρεσίες. Η δημοσίευση των διαρροών αποδομεί τις αφηγήσεις που στρατηγικά κατασκευάζουν και διαχέουν οι ηγεσίες των κρατών για να αιτιολογήσουν τις στάσεις τους. Στην παρούσα έρευνα εξετάζεται η διαδικασία αποδόμησης με τα αναλυτικά εργαλεία τα οποία προσφέρει η βιβλιογραφία στα πεδία της Κοινωνικής Ψυχολογίας και Ρητορικής για τον φόβο. Η απειλή και το ρίσκο αποτελούν παραγωγικά αίτια του φόβου (Rogers, 1975) και μπορούν να αναλυθούν είτε ως υποκειμενικό βίωμα, υπό το πρίσμα των θεωριών της Ψυχολογίας, είτε ως αντικειμενική κατασκευή, υπό το πρίσμα της στρατηγικής επικοινωνίας και των MME. Το περιεχόμενο του φόβου και η φοβική πλαισίωση αποτελεί σημαντικό στοιχείο των κρατικών εικόνων στον Τύπο (Kunczick, 1997). Και κανείς δεν βρίσκεται σε πιο έντονη διαλεκτική με φοβικά αφηγήματα από τον ηγεμόνα του διεθνούς συστήματος κρατών: τις ΗΠΑ. Ποια σχέση αναπτύσσεται μεταξύ ισχύος και φόβου; Ποια μορφικά χαρακτηριστικά του φόβου αναδεικνύουν τα αφηγήματα των Wikileaks; Πως επηρεάζει η θέση της Ελλάδας στον παγκόσμιο καταμερισμό ισχύος των τρόπων με τον οποίο συγκροτούνται οι απεικονίσεις του φαινομένου στα μέσα ενημέρωσης της. Για να απαντηθούν ερωτήματα όπως τα παραπάνω εφαρμόστηκε εκτενής ποσοτική ανάλυση περιεχομένου σε τέσσερις ελληνικές εφημερίδες (Το Βήμα, Ελευθεροτυπία, Καθημερινή, Ναυτεμπορική) για περίοδο 8 χρόνων. Αναλύθηκαν 2050 άρθρα. Η ανάλυση διακρίνει δύο διαφορετικά φοβικά σχήματα, την απειλή και το ρίσκο, προτείνοντας ότι αυτή η διάκριση είναι καθοριστική για την συνολικότερη κατανόηση του φαινομένου του φόβου και των πρακτικών εκφοβισμού.

Οι προεδρικές τηλεοπτικές αναμετρήσεις στις ΗΠΑ το 2016. Το «εθνικό συμφέρον» ως πόλος έλξης θέσεων, αντιθέσεων και ιδεολογίας.

Μίνωα Γεωργία Σαριδομιχελάκη, Εμμανουήλ Τάκας, City Unity College

Η εκλογή του Donald Trump στην προεδρία των Ηνωμένων Πολιτειών είχε πολυδιάστατες επιδράσεις σε πολιτικό και κοινωνικό επίπεδο και αποτέλεσε «έκπληξη» σε αναλυτές, καθώς η απότομη και πολλές φορές ακραία ρητορική του θεωρήθηκε ότι θα απομάκρυνε τους ψηφοφόρους. Αντιθέτως, η στρατηγική πολιτική επικοινωνία, απλή και κυρίως υπό «αντι-συστημικούς» όρους, του Trump φαίνεται να επηρέασε περισσότερο από την επίκληση στη λογική και την επιχειρηματολογία της αντιπάλου του. Στόχος της παρούσας έρευνας είναι η διερεύνηση του πώς οι δύο υποψήφιοι συγκροτούν την έννοια του αμερικανικού έθνους, του εθνικού συμφέροντος και του τρόπου επιρροής τους στο αμερικανικό κοινό. Πιο συγκεκριμένα, αναλύοντας τα κείμενα των τριών προεδρικών τηλεοπτικών αναμετρήσεων εξετάζονται διαδικασίες συγκρότησης εννοιών, ιδεολογικές αποστασιοποιήσεις και κοινοί ρητορικοί τόποι. Η παρούσα έρευνα υιοθετεί μια ποιοτική προσέγγιση μέσω θεματικής ανάλυσης και πιο συγκεκριμένα μέσω κριτικής ανάλυσης λόγου, ώστε να διερευνηθεί ο τρόπος ζύμωσης των εννοιών με το ευρύτερο πολιτικό περιβάλλον καθώς και ιδεολογικές συγκρούσεις. Παράλληλα εξετάζεται η υφή των λεκτικών επιλογών των υποψηφίων υπό όρους γνωστικών συστημάτων (Kahneman, 2011), καθώς διαφορετικές κατασκευές μνημάτων επιδρούν σε διαφορετικά συστήματα δημιουργίας συνεκτικών ερμηνειών, τα οποία επιδρούν στην πολιτική επιλογή. Τα ευρήματα αναδεικνύουν διαφοροποιήσεις όχι μόνο στην επικέντρωση των ζητημάτων αλλά και στη νοηματοδότηση κοινών εννοιών, στοιχεία έντονης αλλά και ήπιας ιδεολογικής διαφοροποίησης και παράλληλα υπογραμμίζεται η εύκολα ανασυρόμενη στη μνήμη ρητορική του Trump έναντι της επιχειρηματολογικής προσέγγισης της Clinton.

Θεωρίες συνωμοσίας και η αποδοχή τους από τους Έλληνες. Λόγοι και αιτίες.

Παύλος Ξανθόπουλος, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Κάθε τυπική θεωρία χρησιμεύει ως εξήγηση για τα παρατηρούμενα φαινόμενα. Αυτή ήταν πάντα μια χρήσιμη σχέση για τον άνθρωπο και την αρμονική του προσαρμογή και διαβίωση στο φυσικό και κοινωνικό του περιβάλλον. Οι τελευταίες δεκαετίες, η κοινωνική πραγματικότητα επέτρεψε αφηρημένες σκέψεις να καθορίζουν τη λογική πολλών πολιτών των δυτικών κοινωνιών. Οι θεωρίες συνωμοσίας, μια σειρά από ενναλακτικές ερμηνείες σημαντικών ιστορικών γεγονότων έχουν μετατραπεί σε ιδεολογικά και ερμηνευτικά σύνολα και εξιστορήσεις, σε βασικούς καταλύτες ερμηνείας για πολλούς ανθρώπους των πολιτικών και κοινωνικών φαινομένων. Οι συγκεκριμένες θεωρίες συνωμοσίας καταλαμβάνουν ένα σημαντικό το φάσμα της πολιτικής ιδεολογίας και λειτουργούν ως ιδεολογίας, με σημαντικούς εκφραστές τους ανθρώπους τους Alex Jones και τον Λιακόπουλο, εντός και εκτός Ελλάδος, οι οποίοι αυτοπαρουσιάζονται ως μύστες της αλήθειας, οι οποίοι την αποκαλύπτουν στη κοινωνία, της οποίας τα συμφέροντα «προστατεύουν ενάντια στα σκοτεινά κέντρα που επιβουλεύονται το πλούτο της ανθρωπότητας παγκοσμίως, επιτιθέμενοι με σκοτεινά και δόλια μέσα στα κοινωνικά και πολιτικά μας δικαιώματα». Το διαδίκτυο και η τεχνολογία μετατράπηκε στα χέρια αυτών των ανθρώπων σε ένα πανίσχυρο σύμμαχο, μια και τους επέτρεψε να μεταδώσουν τις «γνώσεις τους και την αλήθεια τους» σε όλους. Τι είναι όμως αυτό που έχει επιτρέψει τις θεωρίες αυτές να είναι να είναι τόσο θελκτικές στο κόσμο; Και γιατί, ειδικότερα στη χώρα μας, τα τελευταία χρόνια, οι θεωρίες κερδίζουν την εμπιστοσύνη του κοινού; Αρκεί σαν εξήγηση ότι ζούμε σε μια παρατεταμένη κρίση; Η εργασία φιλοδοξεί, μέσα από μια έρευνα κοινού με ερωτηματολόγιο, να βρει και να καταδείξει τους βασικούς λόγους που οι θεωρίες αυτές γίνονται τόσο εύκολα αποδεκτές από τους Έλληνες πολίτες.

Οι «Ψευδείς Ειδήσεις» στην Κοινωνική Ψυχολογία: Αιτιακές Σχέσεις, Γνωσιακές Μεροληψίες και Προπαγάνδα.

Εμμανουήλ Τάκας, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Αθανάσιος Σαμαράς, Πανεπιστήμιο Πειραιώς

Η έννοια των «Ψευδών Ειδήσεων» έχει επανέλθει στο προσκήνιο κυρίως μετά τη νίκη του Trump στις προεδρικές εκλογές των ΗΠΑ. Σε περιπτώσεις μη αναμενόμενων ή αρνητικών συμβάντων τα άτομα τείνουν να προσδίδουν νόημα, κινητοποιώντας διαδικασίες απόδοσης αιτιότητας (Heider, 1958). Εξ αυτού, η ανάδειξη στην προεδρία των ΗΠΑ του Donald Trump κινητοποίησε αποδόσεις αιτιότητας στο φαινόμενο των «ψευδών ειδήσεων», ως μέσο πολιτικής αλλά και δημοσιογραφικής αποδόμησης. Στόχος της παρούσας έρευνας είναι η συστηματική ανάλυση των αποδόσεων αιτιότητας για το φαινόμενο των «ψευδών ειδήσεων» καθώς και η χρήση του φαινομένου των «ψευδών ειδήσεων» ως αιτιολόγηση σε εκβάσεις πολιτικών φαινομένων. Για τον λόγο αυτό εργαλειοποιείται η αιτιακή σχέση ως αναλυτικό εργαλείο για να μελετηθεί ο τρόπος ενσωμάτωσης των «ψευδών ειδήσεων» σε αιτιακά σχήματα και στην συνέχεια αξιοποιείται η θεωρία των παραγωγικών αιτιών και το φαινόμενο της προπαγάνδας για να ερμηνευθούν οι καταγραφές που θα προκύψουν. Η έρευνα γίνεται σε δύο επίπεδα. Στο πρώτο αναλύεται η χρήση αιτιακών σχημάτων στις επιστημονικές δημοσιεύσεις περί «ψευδών ειδήσεων» καθώς και στις αποτιμήσεις του αποτελέσματος των προεδρικών εκλογών των ΗΠΑ και στο δεύτερο επίπεδο εξετάζεται ένα σώμα κειμένων που καταγράφει το πολιτικό και δημοσιογραφικό λόγο αναφορικά με την εκλογική νίκη του Trump και τα παραγωγικά της αίτια. Τα αποτελέσματα της έρευνας υπογραμμίζουν τη χρήση του φαινομένου των ψευδών ειδήσεων ως «απονομιμοποιητικού λόγου» τόσο έναντι του της πολιτικής όσο και της δημοσιογραφικής αξιοπιστίας καθώς και του ρόλου τους στα πλαίσια παιγνίων απόδοσης ευθυνών (blame game) συσχετίζοντας το με την θεωρία παραγωγικών αιτιών και την προπαγάνδα.

Κίνητρα επιλογής επαγγέλματος στις κοινωνικές επιστήμες: Τα όρια ανάμεσα στην ψυχολογία, την κοινωνιολογία και την κοινωνική εργασία.

Κατερίνα Μανιαδάκη, Σωτήριος Σίδερης, Γεώργιος Τσίφλικας, ΤΕΙ Αθήνας,

Τα κίνητρα επιλογής επαγγέλματος στον χώρο των κοινωνικών επιστημών αποτελούν ένα σημαντικό πεδίο διερεύνησης. Σκοπός της παρούσας εισήγησης είναι να αναδείξει τα κίνητρα των φοιτητών Κοινωνικής Εργασίας για την επιλογή επαγγέλματος και τον βαθμό στον οποίο διακρίνουν τα όρια ανάμεσα στα επαγγέλματα του Κοινωνικού Λειτουργού, του Ψυχολόγου και του Κοινωνιολόγου. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε στο Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας του ΤΕΙ Αθήνας στο σύνολο των 120 πρωτοετών φοιτητών του ακαδημαϊκού έτους 2016-2017. Οι φοιτητές συμπλήρωσαν ερωτηματολόγιο κλειστών ερωτήσεων με τη χρήση κλίμακας Likert. Τα ευρήματα ερμηνεύθηκαν με βάση γνωστές ψυχολογικές

θεωρίες κινήτρων και θεωρίες επαγγελματικής ανάπτυξης. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι φοιτητές θεώρησαν ως σημαντικότερο κίνητρο επιλογής επαγγέλματος τη διάθεση προσφοράς βοήθειας και ότι επηρεάστηκαν περισσότερο από εσωτερικά παρά από εξωτερικά κίνητρα. Οι τρέχουσες κοινωνικές συνθήκες και η οικονομική κατάσταση των φοιτητών επηρέασαν την επιλογή τους, ενώ παράγοντες όπως το φύλο, οι πολιτικές ιδεολογίες και οι θρησκευτικές πεποιθήσεις δεν έπαιξαν σημαντικό ρόλο. Παρότι οι περισσότεροι φοιτητές δεν είχαν την Κοινωνική Εργασία ως πρώτη επιλογή, η πλειοψηφία εκδήλωσε την πρόθεση να ασκήσει το επάγγελμα μελλοντικά. Αρκετοί φοιτητές παρουσίασαν αρχικό ενδιαφέρον προς την Ψυχολογία. Για τους περισσότερους, η Κοινωνική Εργασία αποτέλεσε μια ικανοποιητική εναλλακτική, ενώ για τους υπόλοιπους έναν ενδιάμεσο σταθμό για την ενασχόλησή τους με την Ψυχολογία. Περίπου οι μισοί φοιτητές φάνηκε να δυσκολεύονται να διακρίνουν σε ικανοποιητικό βαθμό το αντικείμενο της Κοινωνικής Εργασίας από τα αντικείμενα των συναφών επιστημών της Ψυχολογίας και της Κοινωνιολογίας. Τα αποτελέσματα αυτά συζητούνται σε σχέση με την αυτογνωσία και την ποιότητα των υπηρεσιών των μελλοντικών κοινωνικών λειτουργών.

Πεποιθήσεις χρηστών για την ταυτότητα της διπλής διάγνωσης.

**Παναγιώτης Κεραμέυς, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
Άννα Τσιμπουκλή, ΚΕΘΕΑ**

Η διπλή διάγνωση, ή διαφορετικά οι συνυπάρχουσες δυσκολίες, ο εντοπισμός δηλαδή σε άτομα παράλληλα προβλήματος εξάρτησης και ψυχοπαθολογικής ετικετοποίησης, αποτελεί ένα γρίφο για το πεδίο των εξαρτήσεων. Η αιτιοπαθογένεια της είναι σύνθετη και αβέβαιη, ο ορισμός της αποτελεί πεδίο διαφωνιών και η θεραπευτική της διαχείριση φαίνεται να μην είναι αποτελεσματική και βρίσκεται υπό εξέταση. Στόχος στην παρούσα έρευνα είναι να μελετήσουμε τις πεποιθήσεις χρηστών και θεραπευτών για την ταυτότητα της διπλής διάγνωσης, έτσι ώστε να εξάγουμε συμπεράσματα για τον ορισμό και τη διαχείριση του φαινομένου από υποκείμενα της ένδο-ομάδας των εξαρτήσεων. Σε αυτή τη φάση θα παρουσιαστούν τα αποτελέσματα της ομάδας των χρηστών. Η συλλογή δεδομένων για την ομάδα χρηστών έγινε με focus group, που εστιάζει στην αντίληψη της ταυτότητας της διπλής διάγνωσης, τις διακρίσεις και προκαταλήψεις που μπορεί να υφίστανται τα άτομα αυτής της ομάδας και στις διομαδικές τους αλληλεπιδράσεις. Το focus group, το οποίο διήρκεσε σχεδόν μια ώρα, αποτελούνταν από τρία άτομα, δύο άντρες και μια γυναίκα (Μ.Ο ηλικίας: 31). Για την επεξεργασία των αποτελεσμάτων χρησιμοποιήσαμε τη θεματική ανάλυση περιεχομένου. Τα αποτελέσματα του focus group των χρηστών καταλήγουν σε κατηγορίες Έξω-ομάδας/ «Αυτοί» και Ένδο-ομάδας/ «Εμείς». Οι συμμετέχοντες επικεντρώνονται στην ψυχοπαθολογία των διπλά διαγνωσμένων και στη συνταγογραφούμενη φαρμακευτική τους αγωγή την οποία βλέπουν σαν νόμιμη χρήση, ενώ μιλούν για την ένδο-ομάδα τους ως διαφορετική και ιεραρχικά ανώτερη στην προσπάθεια της απεξάρτησης, κάνουν λόγο για το διπλό στιγματισμό και τις κοινωνικές προκαταλήψεις που υφίστανται και οι ίδιοι και μιλούν για τις δυσκολίες στις αλληλεπιδράσεις τους με τους διπλά διαγνωσμένους.

Οι σχέσεις των μελών της οικογένειας απέναντι στο παιδί με χρόνια νόσημα.

**Αικατερίνη Παλασίδου, University of Florence
Μαρία Παλασίδου, University of Plovdiv**

Η χρόνια ασθένεια ενός παιδιού και η αντιμετώπισή της αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει η σύγχρονη κοινωνία καθώς επιδρά στην ποιότητα ζωής του παιδιού και της οικογένειας. Προκαλεί περιορισμούς στην κλίμακα των ικανοτήτων και των συμπεριφορών του παιδιού και επιφέρει αλλαγές στην κοινωνική του λειτουργικότητα και στην άσκηση των κοινωνικών του ρόλων. Επίσης, λόγω των αυξημένων αναγκών του παιδιού-ασθενή, η χρόνια ασθένεια επιβαρύνει τόσο το κόστος της οικογένειας όσο και των υπηρεσιών υγείας. Συνεπώς, σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η παρουσίαση του χρόνιου νοσήματος, οι ψυχοκοινωνικές επιδράσεις του στην οικογένεια και η ανάδειξη των μεθόδων και προγραμμάτων αντιμετώπισής του. Πραγματοποιήθηκε βιβλιογραφική ανασκόπηση, βασισμένη σε μελέτες άρθρων και επιστημονικών περιοδικών ελληνικής και ξενόγλωσσας βιβλιογραφίας, πρακτικών συνεδρίων, καθώς και έγκυρων ιστοσελίδων εκπαιδευτικού και ιατρικού περιεχομένου: PubMed, PubPsych, Scopus. Από τη βιβλιογραφική ανασκόπηση προέκυψε, ότι το χρόνια νόσημα επηρεάζει το παιδί ποικιλοτρόπως σε κάθε αναπτυξιακό στάδιο αλλά και στην ικανότητά του να εκτελεί βασικές λειτουργίες, όπως η επικοινωνία, η κοινωνικότητα και η αυτοφροντίδα. Ακόμη επηρεάζει και το άμεσο οικογενειακό περιβάλλον του, διότι επιδρά στη σχέση του ζεύγους, των αδερφών-ασθενών με τα υγιή αδέρφια και ακόμη παρατηρούνται αλλαγές στη προσωπικότητα μελών της οικο-

γένειας. Γι' αυτό οι σύγχρονες τάσεις στήριξης στην αντιμετώπιση των παιδιών με χρόνιο νόσημα, όπως η οικογενειακοκεντρική θεραπεία και τα προγράμματα στήριξης και προαγωγής της συμμετοχής των γονιών, είναι πολύ σημαντικά στη στήριξη της οικογένειας, ώστε να αντιμετωπίσει όσο το δυνατό καλύτερα τις δυσχέρειες του χρόνιου νοσήματος.

Αφηγήσεις Ζωής: Η εμπειρία της Πολλαπλής Σκλήρυνσης.

Νιράκη Εμμανουέλα, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Η παρούσα μελέτη είναι μια προσπάθεια διερεύνησης της εμπειρίας των ατόμων που βιώνουν τη χρόνια αυτοάνοση πάθηση της Πολλαπλής Σκλήρυνσης. Αντλώντας από τον αφηγηματικό λόγο που αρθρώνουν σε συνθήκες συνέντευξης, πέντε ενήλικα άτομα (2 άνδρες και 3 γυναίκες) αφηγούμενα την εμπειρία τους και τις κοινωνικές προεκτάσεις που αυτή έχει σε πολλαπλά επίπεδα ζωής, η έρευνα εστιάζεται στη θεματική ανάλυση του λόγου των υποκειμένων και τον εντοπισμό των διαφορετικών «τύπων αφηγήματος» που αυτά εκφέρουν. Απώτερος στόχος της ανάλυσης είναι να διαφανεί το νόημα και η σημασία του κάθε αφηγήματος, καθώς και οι επιπτώσεις του στην πορεία ζωής των υποκειμένων. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα, προέκυψαν διαφορετικά είδη αφηγημάτων που πληροφορούν τον αναγνώστη για τις σκέψεις, τα συναισθήματα και τις αντιδράσεις των ατόμων απέναντι στην ασθένεια από τη στιγμή της διάγνωσης στο αφηγηματικό «τώρα». Διαμορφώθηκαν «αφηγήματα αναζήτησης του νοήματος», «αφηγήματα αδιεξόδου και χάους» και «μικτά αφηγήματα» που εμπεριέχουν στοιχεία από τα άλλα δύο. Στο πλαίσιο αυτών των αφηγημάτων δίνονται πληροφορίες για τον εαυτό στα πλαίσια του συστήματος, την προσαρμογή στη νέα συνθήκη αλλά και την εμμονή στην απώλεια και τέλος, για τη σχέση του ατόμου με την κοινωνία. Όλα αυτά συνθέτουν ένα κοινωνιοψυχολογικό πλαίσιο το οποίο δια φωτίζει τον τρόπο που τα υποκείμενα προσλαμβάνουν και αντιμετωπίζουν την εν λόγω πάθηση.

Η έννοια της επικινδυνότητας στις κοινωνικές αναπαραστάσεις της ψυχικής ασθένειας ως παράγοντας ένταξης των ψυχικά ασθενών στην κοινότητα: Μύθοι και πραγματικότητα.

Σταυρούλα Παρασκευοπούλου, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Η έννοια της ψυχικής ασθένειας συνδέεται στενά με αυτήν της επικινδυνότητας παρά τις σύγχρονες θεραπείες και τις προοπτικές ένταξης και αποκατάστασης στην κοινότητα που αυτές έχουν επιφέρει. Παρότι δεν ανταποκρίνεται στη σύγχρονη πραγματικότητα, καθώς ελάχιστοι ψυχικά ασθενείς είναι πραγματικά επικίνδυνοι, η αντίληψη αυτή είναι ιδιαίτερα διαδεδομένη με αποτέλεσμα την κοινωνική απομόνωση των ψυχικά πασχόντων που δυσχεραίνει την ένταξή τους στην κοινότητα. Βασικός σκοπός της μελέτης αυτής είναι η διερεύνηση των κοινωνικών αναπαραστάσεων του γενικού πληθυσμού και η συσχέτισή τους με την αποδιδόμενη επικινδυνότητα και τις πρακτικές αντιμετώπισης των ψυχικά ασθενών στην κοινότητα. Ακολουθήθηκε πολυμεθοδολογική προσέγγιση με συνδυασμό ποιοτικών και ποσοτικών προσεγγίσεων. Η καινοτομία της έγκειται στο ότι αποτελεί μια πρώτη προσπάθεια διερεύνησης του θέματος μέσω της θεωρίας των κοινωνικών αναπαραστάσεων, η οποία επιτρέπει βαθύτερη πρόσβαση στο νόημα και αναδεικνύει περισσότερες πλευρές σημαντικές για την πληρέστερη κατανόησή του σε σχέση με τις μελέτες στάσεων που είχαν μέχρι τότε πραγματοποιηθεί. Όπως προκύπτει από τα αποτελέσματα, αν και δεν εκφράζεται άμεσα, το στοιχείο της επικινδυνότητας παραμένει κυρίαρχο και στις σύγχρονες αναπαραστάσεις της ψυχικής ασθένειας και σχετίζεται με την επίδραση των ΜΜΕ και διηγήσεις περιστατικών εγκληματικών πράξεων και ακούσιας νοσηλείας πολλά χρόνια πριν την ψυχιατρική μεταρρύθμιση και τις σύγχρονες θεραπείες, που μέσω της επικοινωνίας εξακολουθούν να επιβιώνουν μέχρι σήμερα. Επίσης σχετίζεται με την άγνοια και την έλλειψη πληροφόρησης, γεγονός που υποδεικνύει την ανάγκη ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του γενικού πληθυσμού για θέματα ψυχικής υγείας.

Διερεύνηση της συσχέτισης του βιωθέντος γονεϊκού στυλ και του είδους πρόδεσης με την αυτοαναφερόμενη εκδήλωση εργασιακού εκφοβισμού σε στρατιωτικό πληθυσμό των ελληνικών ενόπλων δυνάμεων.

Άννα Μερσανού, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Ο εργασιακός εκφοβισμός (mobbing) αποτελεί ένα σοβαρό ζήτημα, τόσο διεθνώς όσο και στη χώρα μας. Στο εργασιακό περιβάλλον συχνά παρατηρούνται εχθρικές και υποτιμητικές συμπεριφορές, με αρνητική επίδραση στην ψυχική υγεία των εργαζομένων και την ποιότητα της εργασιακής ζωής. Η εκδήλωση του φαινομένου μέσα στο ελληνικό στρατιωτικό περιβάλλον δεν έχει αποτελέσει έως σήμερα αντικείμενο ενδελεχούς έρευνας, γεγονός που καθιστά σημαντική μία πρώτη εξέτασή του. Η συγκεκριμένη μελέτη επιχειρεί να διερευνήσει την ύπαρξη συσχέτισης ανάμεσα στα γονεϊκά

στυλ ανατροφής που έχει λάβει από το οικογενειακό περιβάλλον ένα δείγμα πληθυσμού των ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων, στα είδη προσκόλλησής του, και στην εκδήλωση συμπεριφορών εργασιακού εκφοβισμού στο στρατιωτικό πλαίσιο, κατά το έτος 2016. Εξετάστηκαν, μέσω χορήγησης ερωτηματολογίων αυτοαναφοράς, οι συμπεριφορές του εργασιακού εκφοβισμού στο στρατιωτικό περιβάλλον, καθώς και οι πρώιμες εμπειρίες των συμμετεχόντων από το οικογενειακό περιβάλλον που προσδιορίζουν τα είδη πρόσδεσης και τα γονεϊκά στυλ ανατροφής τους. Στη συνέχεια, έγινε συγκέντρωση των πληροφοριών και διεξάχθηκαν περαιτέρω στατιστικοί χειρισμοί, προκειμένου να διαπιστωθεί ο βαθμός στον οποίο ο εργασιακός εκφοβισμός διαμεσολαβεί στη σχέση γονεϊκού στυλ και είδους πρόσδεσης στο στρατιωτικό περιβάλλον. Για τις ανάγκες της παρούσας μελέτης συγκεντρώθηκε ένα συνολικό δείγμα 296 ατόμων από όλη την επικράτεια, ανδρών και γυναικών, από 18 έως 65 ετών, οι οποίοι υπηρετούν ως μόνιμο προσωπικό στις Ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι οι συμπεριφορές εργασιακού εκφοβισμού μεμονωμένες παρουσιάζουν αξιοσημείωτη συχνότητα, ενώ με εξαίρεση το γυναικείο δείγμα της μελέτης, δε διαφαίνονται σημαντικές συσχετίσεις ανάμεσα στις εκδηλώσεις εκφοβισμού και στους τρόπους γονεϊκής ανατροφής των υπόλοιπων συμμετεχόντων.

Πρόγραμμα ψυχοκοινωνικής στήριξης μαθητών του 12^{ου} Δημοτικού σχολείου Κομοτηνής.

Μαρία Κασσέρη, Στέλλα Χατζοπούλου, Σερική Σερήφ, Μαρία Γούλα, Σπύρος Βόλτσος, Γκάρο Εσαγιάν, Κέντρο Πρόληψης των Εξαρτήσεων και Προαγωγής της Ψυχοκοινωνικής Υγείας, Π.Ε. Ροδόπης «ΟΡΦΕΑΣ»

Η ουσιοεξάρτηση αποτελεί ένα πολυπαραγοντικό και πολυδιάστατο φαινόμενο και η αντιμετώπισή του απαιτεί τη συνεχή επανεξέτασή του (Λιάππας Γ., 1992; Ζαφειρίδης Φ., 2009). Σκοπός των προληπτικών προγραμμάτων είναι η αντιμετώπιση των παραγόντων που κάνουν το άτομο ευάλωτο στη χρήση ουσιών, ενισχύοντας τους προστατευτικούς παράγοντες (όπως αυτοσεβασμός, αυτοεκτίμηση, δυνατότητα επίλυσης προβλημάτων, σχολικές και οικογενειακές αξίες) (Rhodes κ.α., 2003). Ομάδα στόχος της παρέμβασής μας είναι οι μαθητές του 12ου Δημοτικού Σχολείου Κομοτηνής, παιδιά ηλικίας 6 – 12 χρόνων και οι γονείς των μαθητών αυτών. Πρόκειται για πληθυσμό με ιδιαίτερη νοοτροπία και προβλήματα οικονομικής κυρίως φύσης, όπου η σωματική και ψυχοκοινωνική ανάπτυξη και εξέλιξη του παιδιού έρχεται σε δεύτερη μοίρα (Ακτύπης, 2009). Έχοντας ως βάση τα χαρακτηριστικά της ομάδας στόχου, σχεδιάστηκε μια επικεντρωμένη προληπτική παρέμβαση η οποία θα βασίζεται στις θεωρητικές υποθέσεις των μοντέλων Κοινωνικής Επιρροής και συγκεκριμένα στη θεωρία Κοινωνικής Μάθησης και στο μοντέλο Κοινωνικής Ανάπτυξης (Botvin & Griffin, 2007). Στόχος του Κέντρου Πρόληψης, μέσω μιας ολιστικής προσέγγισης και σε συνεργασία με τις αρμόδιες τοπικές κοινωνικές δομές, είναι να υποστηρίξει κοινωνικά τις οικογένειες των μαθητών. Επιπλέον στόχο, αποτελεί η ενίσχυση στη συνείδηση των ίδιων των μαθητών, μέσω της διεξαγωγής βιωματικών δραστηριοτήτων εκτός σχολικού πλαισίου, του ρόλου που έχει το σχολείο ως κοινωνικοποιητικός παράγοντας, συμβάλλοντας στην ψυχοκοινωνική ανάπτυξη τους, με αποτέλεσμα να δρα και ως προστατευτικός παράγοντας απέναντι στο φαινόμενο της σχολικής διαρροής και της χρήσης ουσιών. Οι θεματικές που πραγματεύονται οι δραστηριότητες αυτές είναι: η θέσπιση κανόνων και ορίων, η συνεργασία-ομαδικότητα, η επικοινωνία μέσα στην ομάδα, η επίλυση συγκρούσεων και η διαχείριση θυμού και επιθετικής συμπεριφοράς.

Η ρατσιστική θυματοποίηση μαθητών/-τριων του Λυκείου ως συνάρτηση της εθνοπολιτισμικής προέλευσης και ατομικών και σχολικών παραγόντων.

Βασιλική Παπαντή, Δέσποινα Σακκά, Άγγελος Μάρκος, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Στην παρούσα μελέτη διερευνάται η σχέση της εθνοπολιτισμικής προέλευσης και παραγόντων που τη συνοδεύουν με τη ρατσιστική θυματοποίηση στο Λύκειο. Συγκεκριμένα, διερευνάται η επίδραση σχολικών (είδος και μέγεθος σχολείου, αντιλαμβανόμενος βαθμός παρέμβασης των εκπαιδευτικών στα περιστατικά ρατσιστικού εκφοβισμού, αντιλαμβανόμενη πολυπολιτισμική εκπαίδευση στο σχολείο) και ατομικών παραγόντων (φύλο, εθνοπολιτισμική προέλευση, εθνοτική ταυτότητα, αυτοεκτίμηση, θετική αξιολόγηση της έσω και έξω ομάδας, αρνητική αξιολόγηση της έσω και έξω ομάδας, προτιμήσεις και βαθμός επαφής με μαθητές που προέρχονται από διαφορετικό εθνοπολιτισμικό περιβάλλον) καθώς και των στάσεων για την επιθετικότητα στο σχολείο στις αντιλήψεις των μαθητών/-τριων για τη ρατσιστική θυματοποίηση που παρατηρείται ή βιώνεται από τους/τις εφήβους στο σχολείο.

Στη μελέτη συμμετείχαν 214 μαθητές (N=109) και μαθήτριες (N=105) της Β΄ τάξης 10 Λυκείων (5 ΕΠΑΛ, 5 ΓΕΛ) από την Αλεξανδρούπολη και τη Θεσσαλονίκη από τους οποίους ποσοστό 25% (N=37) προέρχονταν από διαφορετικό

εθνοπολιτισμικό περιβάλλον. Ο βαθμός στον οποίο οι ατομικοί παράγοντες, οι σχολικοί παράγοντες και οι στάσεις καθορίζουν τη ρατσιστική θυματοποίηση, εξετάστηκε περαιτέρω μέσω τριών αναλύσεων Ιεραρχικής Πολλαπλής Παλινδρόμησης, όπου στη θέση της εξαρτημένης μεταβλητής τοποθετήθηκε κάθε ένας από τους τρεις δείκτες ρατσιστικής θυματοποίησης (Αντιλαμβανόμενη ρατσιστική θυματοποίηση του ίδιου, αντιλαμβανόμενη λεκτική ρατσιστική θυματοποίηση των συνομηθικών και αντιλαμβανόμενη λεκτική ρατσιστική θυματοποίηση και αποκλεισμός του ίδιου). Από τα αποτελέσματα φαίνεται ότι η εθνοπολιτισμική προέλευση επηρεάζει μόνο την αντιλαμβανόμενη ρατσιστική θυματοποίηση του ίδιου παρουσία ατομικών παραγόντων όπως η αρνητική αξιολόγηση της εσω-ομάδας ή σχολικών παραγόντων όπως είναι το είδος σχολείου ή/και της στάσης σύμφωνα με την οποία ο εκφοβισμός αποτελεί ένα μέσο σκληραγώγησης. Τα παραπάνω ευρήματα έρχονται να εμπλουτίσουν τη σχετικά ελλιπή βιβλιογραφία για τους παράγοντες που επηρεάζουν τη ρατσιστική θυματοποίηση στην Ελλάδα.

Διερεύνηση της Τυπολογίας των Σύγχρονων Ερωτικών Σχέσεων: Συνέπειες για τον Εαυτό, την Ψυχική Υγεία και τη Σταθερότητα της Οργάνωσης του Ιδιωτικού Βίου.

Αντώνης Κατσουρός, Παναγιώτης Κορδούτης, Πάντειο Πανεπιστήμιο Πολιτικών και Κοινωνικών Επιστημών

Μολονότι η Ελληνική κοινωνία βιώνει ουσιαστικές αλλαγές στις σχέσεις και τη θεσμοθέτησή τους, δεν υφίσταται επαρκής καταγραφή και κατανόηση των ψυχολογικών διεργασιών που υπεισέρχονται σε αυτές καθώς και των συνεπειών τους. Η παρούσα έρευνα επιχειρεί να καλύψει το κενό αυτό καταγράφοντας τις ποικίλες μορφές ερωτικών σχέσεων που συνάπτονται σήμερα, κυρίως, ως προς τα ψυχολογικά τους χαρακτηριστικά. Στόχος της έρευνας είναι να διερευνηθεί η συσχέτιση των νέων τύπων ερωτικών σχέσεων (Hatjeld & Rapsom, 2007; Dion & Dion, 2006; Schmitt, 2005) με τον τρόπο αντίληψης και λειτουργίας του ατομικού εαυτού, της ψυχικής υγείας και της δημιουργίας σταθερών ερωτικών σχέσεων ικανών να προάγουν διαπροσωπικούς δεσμούς για τη διαιώνιση του είδους (Buss, 2006; Buss, 2009). Συγκεκριμένα, θα εκτιμηθούν με τα κατάλληλα ψυχομετρικά εργαλεία η συμβατότητα προσωπικότητας, ο ρόλος των ατομικών ναρκισσιστικών χαρακτηριστικών, οι μορφές σχεσιακής ικανοποίησης και επένδυσης όπως και το είδος της ερωτικής επιλογής. Με βάση τις μετρήσεις αυτές θα επιχειρηθεί η κατηγοριοποίηση των σχέσεων σε ποικίλες μορφές με ομοειδή χαρακτηριστικά και συγκεκριμένο χαρακτήρα, θα επιχειρηθεί δε η συσχέτισή τους με τον εαυτό, την ψυχική υγεία και την κοινωνική και γονεϊκά ευεπίφορη προσαρμοστικότητα των ατόμων. Τα ευρήματα της παρούσας έρευνας θα συμβάλουν στην καλύτερη κατανόηση των μεταμοντέρνων ερωτικών σχέσεων, και δια αυτού του τρόπου στη χάραξη κοινωνικών πολιτικών αλλά και προσωπικών συμβουλευτικών μοντέλων για τη στήριξη αυτών, της κοινωνικής συνοχής, αλλά και της ψυχικής ακεραιότητας των ατόμων. Ακόμα, η παρούσα έρευνα θέτει ένα νέο πλαίσιο προσδιορισμού της σχέσης των δύο φύλων, του τρόπου που η σχέση καθορίζει τον εαυτό και την οργάνωση του σύγχρονου ιδιωτικού βίου, καθώς και τις προοπτικές συμβίωσης, γάμου και αναπαραγωγής.

Κατασκευάζοντας τον εαυτό και τον «άλλο»: Στερεότυπα νέων για έξι εθνικές ομάδες στο πλαίσιο της οικονομικής κρίσης

Δέσποινα Σακκά, Άγγελος Μάρκος, Ελένη Σακκά, Ελισάβετ Νερουλίδου, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Έγιναν 2 μελέτες οι οποίες αποσκοπούσαν στη διερεύνηση των στερεοτύπων νέων φοιτητών και φοιτητριών που διαφοροποιούνται (α) στην πρώτη μελέτη ως προς τη χώρα από την οποία κατάγονται οι ίδιοι/ες (Ελλάδα και Πορτογαλία), και (β) στη δεύτερη, ως προς τον πολιτικό τους προσανατολισμό (απολίτικος/η-άκρα αριστερά) και το χρόνο συλλογής δεδομένων (πέντε μήνες πριν και πέντε μήνες μετά τις εκλογές του Ιανουαρίου του 2015 όπου πρώτο κόμμα αναδείχθηκε ο ΣΥ.ΡΙ.ΖΑ) για 6 εθνικές ομάδες (Ισπανοί, Πορτογάλοι, Γερμανοί, Αμερικανοί, Έλληνες και Γάλλοι) οι οποίες εμπλέκονται με διαφορετικούς τρόπους η κάθε μια στην παγκόσμια οικονομική κρίση.

Στην α μελέτη συμμετείχαν φοιτητές και φοιτήτριες από ένα Πανεπιστήμιο στην Ελλάδα (N=90) και ένα στην Πορτογαλία (N=44) ενώ στη β συμμετείχαν συνολικά 144 φοιτητές και φοιτήτριες του Δημοκriteίου Πανεπιστημίου Θράκης (N=90 και N=54 για τις δύο χρονικές στιγμές αντίστοιχα). Από τους/τις συμμετέχοντες/ουσες ζητήθηκε να περιγράψουν τις έξι εθνικές ομάδες βάσει χαρακτηριστικών (θετικών, ουδέτερων και αρνητικών), τα οποία επιλέχτηκαν από έναν κατάλογο.

Από τα αποτελέσματα φαίνεται πως το μεγαλύτερο τμήμα των αξιολογήσεων που έκαναν οι συμμετέχοντες/ουσες δεν επηρεάζεται ούτε από τη χώρα καταγωγής των ίδιων (α μελέτη) ούτε από το διαφορετικό πολιτικό τους προ-

σανατολισμό και το διαφορετικό χρόνο που συλλέχτηκαν τα δεδομένα (β μελέτη). Γενικά, οι διαφορετικές εθνικές ομάδες τοποθετούνται σε διαφορετικές κοινωνικές θέσεις και αξιολογούνται με διαφορετικό τρόπο, περιγράφονται, δηλαδή, με όρους ανισοτιμίας ως προς την ισχύ (οικονομική ή στρατιωτική) που έχουν και τις αξίες που καλλιεργούν. Παράλληλα, φαίνεται πως αποδίδεται στην κάθε χώρα ένας διαφορετικός ρόλος σε ότι αφορά την οικονομική κρίση (ισχυρός-αδύναμος, εργατικός-τεμπέλης), μολονότι ο ρόλος αυτός δεν προσδιορίζεται πάντα ξεκάθαρα. Στο πλαίσιο αυτό τα στερεότυπα, σε συμφωνία με την υπάρχουσα βιβλιογραφία, φαίνεται να αποτελούν έναν από τους τρόπους απόδοσης νοήματος στις διομαδικές σχέσεις και να λειτουργούν με τρόπους οι οποίοι δικαιώνουν και νομιμοποιούν τις παγκόσμιες σχέσεις εξουσίας.

